לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', כ"א באדר תשמ"ח, 10 במארס 1988 / שנה מ"ח מס' 13595 / המחיר 1.20 ש"ח כולל מע"מ

פשיטה על בטאון מחתרת יהודי בהונגריה

וינה. — משטרת הונגריה הדרימה מאות עותקים של בטאון יהודי מחתרתי, מכונות כתיבה, מכונת־צילום וספרים מבתיהם של 5 מתנגדי־המישטר בבודאפשט, מסר אתמול העורך המחתרתי מיקלוש הארששטי. הארששטי אמר כי הפשיטות ביום שלישי בערב היו חסרות תקדים, אך לא ירתיעו אנשים מליטול חלק בהפגנה המתוכננת ליום שלישי הבא.

„למרות נסיונות הפחדה וגל של חיפושים בבתים מצד השלטונות, שוב תשתתף האופוזיציה הדמוקרטית במיצעד המסורתי של ה־15 במארס" אמר. „האופוזיציה הדמוקרטית היא קבוצה של סופרים ואנשי רוח ממתנגדי המשטר." (עיד, ע"צ)

90 יום להתקוממות ● רבין: אין תרופת פלא לרגיעה

3 תושבי הגדה נהרגו אתמול; הקצנה בתגובות המתנחלים

ההרוגים: ג'מין חסן חיג'אוי בן 19 מכפר תורמוס־איה; מוחמד עותמאן פארס בן 18 מסילוואד ובאסם בדרן בן 25 מסמוע ● מתיחות רבה באיזור אריאל בין ההתנחלות לכפרי הסביבה ● רכז הבטחון ביישוב: התושבים איבדו השליטה על עצביהם, בגלל ריבוי ההתקפות לאחרונה מצד הכפריים, והחליטו לפגוע בכלי רכב ערביים ● שר־הבטחון: קל היה יותר להתמודד עם המצב ללא התנחלויות

אבן חוצה שומרון

נער פלשתינאי בכביש חוצה שומרון מיידה אבן לעבר כלי רכב בכניסה לאריאל (צילום: ברוטמאן)

מנחם ענברי,
עזרא אבירן, עתיים

במלאות שלושה חודשים להתקוממות בשטחים נהרגו אתמול בגדה המערבית שלושה צעירים, ונפצעו יותר מעשרה. בערים הגדולות היתה שביתת מסחר כללית, אבל עיקר ההתנגשות היו באיזורים הכפריים ובמחנות הפליטים.

שלושת ההרוגים הם: ג'מין חסן חיג'אוי בן 19 מן הכפר תורמוס איה שליד שילה; מוחמד עותמאן פארס בן 18 מסילוואד ובאסם בדרן בן 25 מסמוע שבהר חברון. כולם נהרגו מידי אש חיה.

בכפרים נמשכים גם הלחצים על מוכתרים החשודים כמשתפי פעולה וקיימת תופעה שמוכתרים, בייחוד כאלה שהיו חברים באגודות הכפרים, מתפטרים.

מתיחות עם המתנחלים

מתיחות מיוחדת קיימת באיזור אריאל. קבוצה של מתנחלים חסמה שלשום בלילה את כביש חוצה שומרון לפני כלי רכב ערביים. מכונית ערבית אחת ואוטובוס ערבי הוצתו, נפגעו כלי רכב ערביים אחרים ונהגים ערביים הוכו. הפעילות הזאת הביאה לידי מחלוקת עמוקה בהתנחלות אריאל, כאשר

(סוף בעמוד 2)

„נתמודד, נצא לקרב נגד יוזמת שולץ"

הכריז אמש שמיר בסיעת הליכוד ● שב ואמר כי „התוכנית נולדה בחטא" ● השר לוי תבע לקבל ביום ראשון החלטה בקבינט נגד התוכנית ● אריאל שרון קבע כי יש אוזלת יד בטיפול במהומות בשטחים

יצחק שור

ראש הממשלה יצחק שמיר דחה אתמול באורח פומבי והחלטי את תוכנית שולץ להסדר מדיני במזרח התיכון. בישיבתה של סיעת הליכוד, אשר נערכה בלשכת ראש הממשלה בנוכחות עיתונאים רבים, השתמש שמיר בביטויים כמו „נגלה התנגדות", „נצא לקרב", „נתמודד". לדברי ראש הממשלה החליט הממשל לא לטפל בעתיד המזרח התיכון טרם שייערכו בחירות בארצות־הברית ובישראל, אך גל האלימות והמהומות הניע את הממשל האמריקני לעשות מאמץ לעצב את המציאות, משום שחשש כי הסובייטים, הערבים והאירופים יוציאו את האמריקנים מן התמונה.

נולדה בחטא

„תוכנית שולץ נולדה בחטא", אמר שמיר. חטא ראשון שהיא נולדה מתוך כניעה לגל האלימות והטרור ביו"ש ובעזה. חטא שני שהיא נכנעה לגורמים בין־לאומיים שונים, כמו הסובייטיים הערבים והאירופים. ארצות־הברית יכולה להרשות לעצמה כניעה ללחצים. ישראל איננה יכולה להרשות לעצמה כניעה ללחצים שידרדרו אותה לתהום.

בלי שסתום בטחון

תוכנית שולץ מדברת על השלמת המו"מ תוך 8־9 חודשים. זהו נסיון בלתי אפשרי. שולץ מציע שהמו"מ יתנהל בין ישראל לבין צד ערבי, כנראה ירדני־פלשתיני, אך לא נאמר מי יקבע את הרכבו. במו"מ יהיו שני שלבים, השלב שיעסוק בהסדר־הביניים, הזהה לתוכנית האוטונומית, ובשלב של הסדר־הקבע, אולם בניגוד להסכמי קמפ־דיוויד, המציעים הנהגת אוטונומיה בת חמש שנים, מציע שולץ שהמו"מ על הסדר הקבע יתחיל לפני שיבוצע הסדר הביניים. „בכך הוציאו את נשמת הסכמי קמפ־דיוויד, ורוקנו אותם מכל תוכן שיש בו שסתום בטחון לישראל."

שולץ הציע תנאי מוקדם למו"מ, שהוא יפתח בוועידה בין־לאומית. לוועידה לא תהיה סמכות של כפיית החלטות, אבל מוכיר האו"ם יזמין את אש"ף למו"מ. הוועידה תרצה ללוות את המו"מ. גישה זו מנוגדת לעמדת שולץ בעבר. הוא תמיד עמד על כך שהמו"מ יתנהל באמצעות שיחות ישירות ולא בוועידה בין־לאומית. לוועידה לא תהיה סמכות הכרעה, אבל היא יכולה להחליט כי על ישראל לחזור לגבולות יוני 1967, ולתמוך בזכות הגדרה עצמית לפלשתינים.

קיסינג'ר הזהיר: זו קטסטרופה

„לא הגענו כלל לדיון על המגעות. כל הנייר של שולץ מורכב מהצעות פרוצדורה, ואלה הן הצעות הרות סכנות לעתידה ולבטחונה

(סוף בעמוד 4)

אכזבה בוושינגטון מאי־ההחלטה בי"ם

סבורים כי אולי תקבל הממשלה החלטה ביום ראשון ● מבהירים כי אין סיכוי ששולץ ישנה תוכניתו ● מרפי יצא לדווח על המיסמך למוסקווה ● שמיר מקווה להפעיל יהודי ארה"ב לסיכול היוזמה האמריקנית

דליה רפאל, מוטי בסוק

פקידים במימשל האמריקני הביעו אתמול אכזבה מסוימת מהחלטת הממשלה שהחליטה שלא לקבל החלטה על יוזמת שולץ, עם זאת הם לא הופתעו.

במימשל. מקווים שההחלטה בעניין היוזמה האמריקנית תיפול עוד לפני הגיעו של רה"מ שמיר לוושינגטון בישיבת הממשלה ביום ראשון.

מקורות במחלקת המדינה חזרו והדגישו את דבקותו של שר החוץ שולץ בתוכניתו בשלמותה. הם דחו הערכות ודיווחים כאילו יהיה מוכן השר שולץ לשינויים מרחיקי לכת ביוזמתו כמו: עקרון הוועידה הבינ־לאומית, הרכב המשלחות, או הקשר שבין הסדר הביניים להסדר הקבע.

מרפי יצא למוסקווה

לדברי המקורות, שמע הבר הכנסת ארנס דברים דומים בשיחתו עם השר שולץ ביום ג'. דובר משרד החוץ צ'ארלס רדמן הדגיש, כי עקב תפקידה של ארצות־הברית כמתווכת בתהליך השלום אין מפרסמים התפתחויות יום יומיות.

„אנו משתדלים לא להגרר לחילופי מילים פומביים בעניין", רדמן אישר, כי תת שר החוץ ריצ'ארד מרפי יצא שלשום למוסקווה לתדרך את שר החוץ של בריה"מ בעניין יוזמת השלום של שולץ וביקורו במזה"ת.

מכתב מסנטורים נוספים

בקונגרס מתארגנת קבוצה נוספת של חברים להחתים עמיתים על מכתב תמיכה ביוזמת שולץ. ייתכן שיימנעו מהכתח ביקורת גלויה ברה"מ שמיר ובמדיניותו כפי שעשו עמיתיהם הסנטורים.

שמיר מנע הצבעה

רה"מ יצחק שמיר מנע אתמול הצבעה בקבינט על תוכנית שולץ. הוא הבטיח, כי יקיים הצבעה בעניין לאחר שישוב מוושינגטון. עם זאת

(סוף בעמוד 2)

שר החוץ השוודי ייפגש בירדן עם סגנו של ערפאת

פנחס ענברי

שר־החוץ של שוודיה, סטן אנדרסן, ייוועד ברבת־עמון עם אבו ג'יהאד, סגנו של ערפאת. כך מסר השר השבדי בפגישה עם פלשתינים שנערכה שלשום במזרח ירושלים. בפגישה הזאת אמר השר השוודי כי אש"ף הוא מייצג הפלשתינים, והם ראויים לזכות הגדרה עצמית לצירה של מדינת ישראל.

נוסח להסכם שלום ישראלי־פלשתיני	● עמ' 4
„יש בעייה בשיכנוע העם בצורך בשלום"	● עמ' 4
פרס: אנו עלולים להחמיץ הזדמנות היסטורית	● עמ' 3
בוש הבטיח לעצמו המינוי הרפובליקני	● עמ' 5

השיתוק נמשך

ממשלת ישראל לא קיבלה החלטה בנושא מיסמך שולץ. הדיון המקדים בנושא היה קצר וחסר משמעות.

אם אין הממשלה יכולה לקבל החלטה עכשיו, לפני נסיעת שמיר לארצות־הברית, בנושא החשוב ביותר שעמד לפניה עד כה, אין היא מסוגלת להחלטה כלשהי, על נושא כלשהו.

המקור לשיתוק הוא כפול: הליכוד משותק בתוך עצמו מאז קמפ־דיוויד, שכן אין הוא מסוגל להציע הצעה שתהלום את תשקפת עולמו ואת המציאות בעת ובעונה אחת. המערך אינו מסוגל לקדם נושא כלשהוא עקב עקרון התיקו בממשלת האחדות.

משה ארנס מבשר לנו מוושינגטון שארצות־הברית איננה רצינית בכוונותיה. יצחק שמיר יטרח מן הסתם להוכיח בביקורו בוושינגטון, שאפשר לדלג על יוזמת שולץ כאילו לא היתה. ייתכן אפילו שיצליח בכך, והיוזמה תיעלם – אך את המחיר תשלם בראש וראשונה מדינת ישראל.

הכנסת מול הגיון החוק

הכנסת העבירה בקריאה ראשונה את חוק ההסמכה. אם יתקבל, יהווה צעד נוסף בניסיון להפוך את ישראל ממדינת חוק למדינת הלכה.

הפסיקה החשובה של השופטת פרוקצ'יה הוכיחה, שקיים ניגוד מהותי בין הגבלות על פעולות האזרח בשבת ובחג לבין רוח הדמוקרטיה והגיונה. הכנסת לא השכילה לאמץ את פסיקת השופטת, ולהוכיח ששיקוליה בחקיקת אמונים על ההיגיון הזה. במקום זה הוציאה לדרך חוק המאפשר לכל יישוב להגביל את פעולות הפנאי של תושביו על־פי שיקולים קואליציוניים. כל מה שנותר הוא לאחל לחוק החדש שידעך בפרוזדורי הכנסת וועדותיה, בצוותא עם חוק החזיר.

„מהלומה כלכלית ופוליטית" — מגדירים בשטרסבורג החלטת השוק

הפרלמנט האירופי סרב לאשרר ההסכמים עם ישראל כמחאה על מדיניותה בשטחים

הדיון בהסכמי הסחר ייפתח עתה מחדש ויארך חודשים ● ישראל עמדה ליהנות מהפחתת מכסים על תוצרת חקלאית לשוק ולקבל מילוות נוחים ● ציר פרלמנט אנגלי: זוהי תפנית בדעת הקהל

אברהם יפה (צרפת)

פאריס. — הפרלמנט האירופי בשטרסבורג סרב לאשרר [illegible]

האירופאי המסורתי לישראל. צעד זה נחשב ב„סנקציות" של האירופים נגד ישראל במחאה על מדיניותה בשטחים. הקרוב [illegible] בשטרסבורג ב„מהלומה [illegible]" [illegible]

לישראל."

הסרוב מבטל למעשה את ההסכמים, ומחייב משא־ומתן חדש איתם, שיארך חודשים. חברי הפרלמנט תקפו את מדיניות הריכוזי וההבאות, ואת „הילול זכויות האדם"

בשטחים הכבושים. השמרנים הבריטים, הקומוניסטים והסוציאליסטים האירופאים, מחוץ לצרפת, הובילו את מסע הגינויים וסיכלו את

(סוף בעמוד 2)

עמוד אחורי

על המשמר

בשטח / בובות ולוליינים

ללא מילים

120 ילדים חרשים יושבים וצופים בתיאטרון בובות. הם בולעים בעיניים רעבות את המופע, מה שלא מפריע להם לתקשר, גון סטופ, זה עם זה בשפת הסימנים, מה שלגמרי לא מפריע גם לשחקנים...

תיאטרון בובות לילדים זה תמיד דבר נחמד. תיאטרון בובות לילדים חרשים זה דבר לא רגיל, תרתי־משמע. בניגוד למה שניתן היה לצפות (על סמך ריעות קדומות ובורות) לא אופפת את החדר שום „דממה דקה". להיפך. ברגעי התרגשות ממלטים הילדים החרשים מפיהם קולות זרים שממלאים את החלל במין המולה קבועה ובתדר מאד לא שגרתי. הסיטואציה טומנת בחובה פוטנציאל מלודרמטי לא קטן. אבל האמת היא שעליבות או מסכנות זה הדבר האחרון שהילדים האלה מקרינים.

אהובה מגן, מנהלת „שמע, ארגון לשיקום ילדים לקויי שמיעה" שבחסותו אורגן והופק האירוע, מסבירה שהם כולם לומדים בכיתות משולבות בבתי ספר רגילים, הם אינם אילמים ואינם נכים או מפגרים. הם מעורים ומעורבים חברתית והם רואים את עצמם כילדים נורמליים שיש להם בעייה. על הבעייה הזו ניתן להתגבר חלקית, הן בעזרת מכשירי השמיעה שצמודים לאוזניהם והן באמצעות העזרה הפסיכולוגית, הסוציאלית, שיעורי הדיבור וחוגי ההעשרה הרבים שמספקת להם בחינם „שמע" בשעות אחר־הצהריים. הם אינם חריגים ואינם אומללים, וזאת עובדה. פוסקת סופית אהובה מגן.

בכל זאת, גם אלה עובדות: סף השמיעה של רוב הילדים הנוכחים באולם אינו מאפשר להם לשמוע נביחת כלב: נגינת פסנתר;

הליצנים מול הילדים. מימין: המתרגמת לשפת ידיים

צלצול טלפון; נסיעת מכונית; לפעמים גם — אווירון טס בשמיים. נגמר התיאטרון בובות מתחילה הופעה של לוליינים. לפירי האש הבוערים מרתקים את הילדים יותר מכל ומעלים את הרציבלים בחדר. על־פי הנחיותיה של רותי, המתרגמת להם סימולטנית כל מילה לשפת הידיים, הם מלווים את צלילי האורגן במחיאות כפיים, לאו דווקא במקומות הנכונים. קטיעה פתאומית של השיר לא גוררת אחריה כל תגובה מיוחדת. גם ספל קפה שמתנפץ אל הריצפה בלי כוונה לא מצליח למשוך אליו תשומת־לב חריגה. המורות מחייכות ומתמוגגות — איך שהלוליין הזה מצליח לשמור על הריכוז שלהם כל כך הרבה זמן הילדים מהופנטים. שומעים או לא שומעים. נתנו להם קצת גור טיים וברור שהם נהנים מהחיים.

ודד לוי

ציורמצב

אזמל / פיגוע

אש"ף כאויב של עצמו

אנשי חוליית הטרור הפלשתינית בדימונה שחררו ארבעה קצינים שתפסו, אבל רצחו אורחים, גבר ושתי נשים, באוטובוס עליו השתלטו. עובדות אלו הוספות בהבזק חד וברור את אופיו הנפשע של הפיגוע. אש"ף, כזכור, נטל על עצמו את האחריות לביצועו.

מלבד מחיר הדמים האכזרי שהפיגוע גבה מקורבנותיו, ניתן לראות בו גם בגידה במתקוממים הפלשתינים בגדה. מתקוממים אלה צברו, בדם 70 הרוגים, בעצמות שבורות וכדמעות רימוני הגז, אשראי פוליטי ואהדה במאבק הפלשתיני נגד הכיבוש. הם יצאו להילחם בחיילי צה"ל — וכותו של כל נכבש — ובמספר מקרים, כשלכדו רכב ישראלי או אורחי, שיחררו את נוסעיו ללא פגע. ניגוד גמור למה שקרה בדימונה!

הפיגוע הרצחני בדימונה הוא גם היפוכה הגמור של ספינת „השיבה", שהיתה אמורה להיות הפגנה לא אלימה של מגורשים הרוצים לחזור למולדתם. מי שאחראי לקטל בדימונה, ביוזב בהפקרות את פירות המאבק הפלשתיני בשטחים שהוגשו לאש"ף על מגש של כסף. הוא גם פגע בסיכויי השלום ובכוחות בישראל הנאבקים למען הסדר ישיר עם הפלשתינים באש"ף. אני למשל, מעבר לצער על הקורבנות, גם נפגעתי. הרגשתי נבגד.

אם הסיבה לפיגוע בדימונה היא נקמה על קטל שלושת בכירי אש"ף בלימסול, אין לכך צידוק. אין סיבה שבעולם שבגללה מותר לפגוע באזרחים.

אפילו לא מעשים דומים של הצד השני. אם הנהגת אש"ף אישרה את הפיגוע בלחץ קיצונים שדרשו נקמה, היא נכשלה. הנהלה, כבישראל או בעם הפלשתיני, נבחנת גם ביכולתה לבלום קיצונים שואפי דם ונקם.

למרבה הצער, פיגוע זה אינו חריג. בביקור אצל ידידים בקיבוץ יפתח הראו לי את המקום שבו חדרה חוליית טרור של אש"ף שבאה מלבנון כדי לבצע פיגוע נגד אזרחים ביפתח או ביישוב סמוך. היו עוד כמה נסיונות פיגוע, שאולי לא זכו לתשומת־לב רבה בגלל שמבצעיהם נכשלו. הכוונה — לא היתה שונה!

פיגועים, ולו גם שפלים ואכזריים, אינם מבטלים את זכותו של העם הפלשתיני להגדרה עצמית ולעצמאות, כפי שזכויותינו הלאומיות אינן מותנות בטוהר נשקנו. אבל, פיגועים כאלה פוגעים, ועוד איך, בסיכויי הפלשתיני לממש את זכויותיהם.

בעבר היו פלשתינים שהצדיקו את הפשע המוסרי שבטרור נגד אזרחים בתועלת המעשית שהביא: בתרומתו להעלאת העניין הפלשתיני על סדר היום הבין־לאומי. היום, כשהמאבק הפלשתיני בין כה וכה בכותרות, אפילו התרוץ הזה לרצח אינו תופס. גם הפעם, כמו בפעמים רבות קודמות, התברר שאין לפלשתינים אויב קשה יותר מאשר הם עצמם ומנהיגיהם.

עודד ליפשיץ

רֵעַל / אַזְעָקָה

גְעוואלד – שָׁלוֹם!

געוואלד – שָׁלוֹם! סַכָּנַת הַדְּבָרוּת!!
חֵרוּם לְאֻמִּי! יֵשׁ סִכּוּי לְפִתְרוֹן!.
אִם לֹא נַעֲרֹךְ בְּמִשְׁנֶה זְהִירוּת,
יִוָּצְרוּ מַגָּעִים לְדוּ־שִׂיחַ רִאשׁוֹן.

אִם לֹא נַעֲמֹד יַחַד עַל הַמִּשְׁמָר,
נִדַּרְדֵּר יוֹם אֶחָד אֶל מַצָּב שֶׁל שָׁלוֹם,
וּבְבוֹא הַיּוֹם הַנִּמְהָר וְהַמַּר
כָּל נִבְכֶּה, כָּל נֹאמַר: „אֵיךְ הִגַּעְנוּ הֲלוֹם!!"

אָז עוּרוּ אַחִים, לְעֵת אַזְעָקָה,
לְמַעַן הַצֵּל הַמְּדִינָה הָאוֹבֶדֶת,
לָקוּם, נִתְגַּיֵּס לַחֲזִית מְאֻחֶדֶת,
מִפְּנֵי הַשָּׁלוֹם הָעוֹמֵד בְּדַרְכָּהּ.

חַתוּמִים: הָעוֹמְדִים לִימִין הַמּוֹלֶדֶת.

קובי לוריא

הוועידה העשירית של מפם. תל־אביב, תשח"ת. 5־7.5.88

לוח זמנים לוועידה העשירית של מפ"ם

1.3–19.3	–	דיונים בסניפים (בעיר, בכפר ובקיבוץ) על דרך הופעתה של מפ"ם בבחירות.
1.3–19.4	–	דיונים בסניפים ובקיבוצים על ספר הוועידה.
12.3	–	ועידה אזורית חיפה צפון ועמקים – בנושא החברתי־כלכלי באולם „ביתנו".
13.3	–	מזכירות מפלגה: אישור נוהל בחירות לוועידה.
19.3	–	ועידה אזורית ת"א והמרכז – בנושא המדיני באולם „חבורי".
20.3	–	מרכז מפ"ם: דרך הופעת מפ"ם בבחירות לכנסת ה־12.
26.3	–	ועידה אזורית ירושלים והדרום – בנושא חוקה, משפט וזכויות האזרח ב„בית העמים לנוער".
31.3	–	גמר מבצע הפצת תו־ועידה.
1–8.4	–	חול המועד פסח.
9.4	–	כנס אזורי בנושא משבר ההתיישבות בחבל אשכול – מוסד „מעלה־הבשור".
14.4	–	יום הזכרון לשואה ולגבורה.
19.4	–	גמר העברת הצעות והסתייגויות למצע, בחירת הצירים והעברת שמותיהם למטה הוועידה.
20–21.4	–	יום העצמאות ה־40 למדינת ישראל.
1.5	–	האחד במאי.
2.5	–	פתיחת לשכת מטה הוועידה.
5–7.5	–	ועידת מפ"ם העשירית!

מטה הוועידה העשירית של מפ"ם

מפם

מפם חזקה - מחזקת אותך

מטה החלוצה הכחולה

הנוער העובד והלומד — חטיבת בני הקיבוצים
חטיבת בני המושבים — השומר הצעיר
המחנות העולים

במוצאי שבת 12.3.88 בשעה 18.00
תתקיים ברחבת מוזיאון תל־אביב
עצרת שלום תחת הסיסמא:

הנוער רוצה שלום

בתוכנית:
★ דבר נציגי תנועות הנוער
★ דבר מזכירי התנועות ההתיישבותיות
★ הופעת אמנים

חניכי ומדריכי התנועות, חברי קיבוצים ומושבים ושוחרי שלום מהעיר ומהכפר – מוזמנים

מטה החלוצה הכחולה

עורך „עמוד־אחורי": אבי לנדאו

„שגריר ארה"ב באו"ם קיים פגישה סודית עם בכירים באש"ף בתוניס"

דיווחה אתמול רשת הטלוויזיה סי.בי.אס ● השגריר — ורנון ולטרס — מכחיש

אורי הורוביץ, אי.פי, עיר

שגריר ארה"ב באו"ם, הגנרל ורנון ולטרס, הכחיש אתמול, שקיים פגישה סודית עם נציג אש"ף בתוניס. ולטרס נמצא בז'נבה לרגל מושב ועדת זכויות האדם של האו"ם. הטלוויזיה האמריקנית סי.בי.אס. דיווחה, כי שגריר ארה"ב באו"ם נועד לפגישה סודית עם מנהיג בכיר של אש"ף בשבוע שעבר.

נציגים בכירים באש"ף אומרים, כי השגריר האמריקני נועד עם אחד ממנהיגי אש"ף בעיר קייט ליד תוניס. רשת הסי.בי.אס ציטטה מקורות באש"ף שאמרו, כי יש להניח כי ולטרס דן עם נציג אש"ף בדרכים לשתף את הפלשתינים בשיחות שלום באיזור.

ג'מיל אלל, ראש מחלקת ההסברה של אש"ף בתוניס, סירב להכחיש או לאשר את דבר הפגישה בין שגריר ארה"ב באו"ם לבין נציג הארגון. אלל אמר, כי גם אם היתה פגישה כזאת אין לה כל חשיבות משום שארה"ב עדיין לא שינתה את יחסה לאש"ף. הוא אמר, כי ארגונו מוכן לשאת ולתת עם כל מדינה, אשר תכיר באש"ף כנציג הלגיטימי של הפלשתינים.

ערפאת: הגיע הזמן לוועידה בי"ל

יאסר ערפאת אמר, כי כעת הוא הזמן המתאים ביותר לכנס ועידה בינלאומית. ברעיון לעיתון של המועצה האמריקנית־ערבית, היוצא לאור בארה"ב, אמר ערפאת, כי ארה"ב, שסירבה עד כה לקבל את רעיון הוועידה הבינלאומית הסכימה לקבל רעיון זה, כך שלמעשה כולם מסכימים לעקרון חוץ מראש ממשלת ישראל יצחק שמיר.

ערפאת טען, כי אם תחליט ארה"ב לכנס ועידה כזו היא תצליח לשכנע גם את המפלגות הדתיות הקטנות בישראל, שמכשילות עד כה צעד זה. לדבריו, הוא מוכן לקבל כל פשרה שתכפה ועידה כזאת. „ועידה בינלאומית בלי אש"ף תיכשל", אמר ערפאת.

מה הוא עושה שם? ראש עיריית הרצליה, אלי לנדאו התנדב לסייע לצה"ל בשטחים. בתמונה: בסיור בכביש חוצה שומרון (צילום: ברוטמאן)

הטיסות לאירופה מתייקרות ב־10%

יוסף שמי

מינהל התעופה האזרחית במשרד התחבורה אישר ייקור מחיר הטיסות הסדירות לאירופה ב־10 אחוזים, החל מ־1 באפריל.

כן אישר המינהל להעלות ב־25 דולר את מחיר הטיסה לאירופה, בנוסף ל־10 האחוזים, בתקופה מ־1 ביולי ל־14 באוגוסט.

עפ"י המחירונים החדשים של חברות התעופה יונהגו שלוש רמות תעריפים בהתאם לתקופות השנה.

● כ־15 איש, פעילי „מוקד שער השומרון", הפגינו אתמול אחה"צ מול שגרירות מצרים בת"א.

3 תושבים נהרגו

(סוף מעמוד ראשון)

אנשי הליכוד ואנשי מפלגת העבודה יצאו נגד התארגנות הזאת בעוד תומכי „התחיה" וכהנא תמכו בה. המועצה המקומית, בהנהגת ראש המועצה רון נחמן מן הליכוד, פרסמה הודעת גינוי, והודיעה כי הנושא ראוי לטיפול המשטרה.

כדי לאזן את הודעת המועצה המקומית באריאל, פרסם תומך התחיה בני קצובר הודעה, וכה הביע הבנה למעשי התושבים באריאל.

המתנחלים איבדו השליטה

על התמורה בכביש חוצה שומרון מסר קצין הבטחון באריאל, ישראל קרם, כי עד לפני שבועיים היו יחסים מצויינים בין אריאל לכפרים שליד, אבל לפני שבועיים התרבו הפגיעות בכלי רכב של המתנחלים. ילד בן שנה ניצל בנס מפגיעת אבן בראשו. לא מכבר הוטל בקבוק תבערה על אוטובוס של ילדים. הילדים נכנסו להלם למראה הבקבוק המתלקח לנגד עיניהם. למרבה המזל לא עלה האוטובוס באש. שלשום היה מספר גבוה במיוחד של מכוניות פגועות, ומן השעה 4 אחר הצהריים התחילה תהלוכה של כפריים ערביים לכיוון תחנת הדלק שבכניסה להתנחלות. באורח פלא, לדברי קצין הבטחון של אריאל, הגיעו צוותי טלוויזיה זרים, והם אשר שילהבו את הרוחות. תושבי אריאל איבדו את השליטה על עצביהם ויצאו לקראת הערבים והיכו גם את צוותי הטלוויזיה. כל מכונית ערבית זכתה למהלומות ושברו את האנטנה שלה. כוח של צה"ל הגיע למקום והחל לדחוף את הערבים לכפריהם, בעיקר הכפר השכן כפר תארס.

כתבנו אומר כי באריאל שוררת אווירה קשה נגד התקשורת. שומר בפתח ההתנחלות בורר בין העיתונאים הנכנסים למקום, ובתחנת הדלק היה כתבנו עד לקטטה בין תושבי ההתנחלות לבין עיתונאים ישראלים.

רבין: התפתחות חמורה

„אני רואה את ההתפתחות באריאל כחמורה מאוד, שתחריף את הבעיה, וברגע שהמתנחלים־המתיישבים יטלו את החוק לידיהם, הם יביאו לידי כך, שצה"ל יצטרך לטפל בעת ובעונה אחת גם בערבים וגם במניעת הריגים" — אמר אמש שר הבטחון יצחק רבין בראיון בתכנית „מוקד" בטלוויזיה.

„יום הזעם" בעזה

„יום הזעם" ברצועת עזה, לציון שלושה חודשים להתקוממות החל אתמול בהפגנות בשכונת סג'עייה במזרח עזה, שם הציבו מחסומים ברחוב וירו אבנים על כלי רכב מכל סוג. אחרים, ניסו לחסום את התנועה בכיכר מרינה בעזה ואיימו על היוצאים לעבודה בישראל כי ייחבלו במכוניותיהם. חרף השביתה הכללית במסחר ובתחבורה התברר במשך היום כי לפחות מחצית כוח העבודה הדרוש יצא לעבודתו בישראל.

בת 14 עם בקבוק תבערה

נערה בת 14 משכונת אל אסבה במערב בית חנון, נעצרה אתמול לפני הצהריים לאחר שנראתה זורקת בקבוק תבערה על רכב ישראלי שנע בכביש הראשי.

כמה עשרות צעירים תושבי אשקלון קיימו אתמול אחר הצהריים הפגנה ברישיון ליד מחסום ארז כשהם נושאים סיסמאות והכרזות בגנות העסקת ערבים באשקלון או בניסוח „אשקלון נקיה מערבים". בראש ההפגנה היו אנשי „כך" ו„התחיה".

חסימות באום־אל־פאחם

אלמונים חסמו אתמול בבוקר את כביש הגישה לאום־אל־פאחם. כוח משטרתי שהגיע למקום פרק את המחסום ופתח בחקירה. עד כה טרם נעצר איש.

הוצתו כלי רכב

שני כלי רכב הוצתו אתמול לפנות בוקר באיזור ירושלים. בבית חנינא, שמצפון לירושלים הוצתה מכונית מסוג רנו 4, השייכת לתושבת המקום. לכתב עתי"ם נודע כי בעלה של האשה עובד בעתון המזרח ירושלמי „אל קודס". ברחוב חיל האויר בשכונת פיסגת זאב בצפון ירושלים הוצתה במשך הלילה מונית. המשטרה פתחה בחקירה.

אכזבה

(סוף מעמוד ראשון)

הוא נכנע ללחצי המערך ויקיים ישיבת קבינט נוספת ביום ראשון, שעות ספורות לפני שייצא לארצות הברית.

בישיבת הקבינט טען מ"מ רה"מ שמעון פרס, כי בהעדר הצבעה יוצא שמיר לארצות־הברית כראש מפלגה ולא כראש ממשלה. הוא הציע לליכוד לתאם את הקדמת הבחירות. גם השר דוד לוי ממליץ להקדים את הבחירות. ראש הממשלה הבטיח כי ישיב גם עניין זה עם שובו מוושינגטון.

הקבינט שמע אתמול גם דיווח מפורט על פרשת אוטובוס הדמים בנגב. בישיבת שרי הליכוד לפני ישיבת הקבינט טען שמיר, כי בימים האחרונים חלה תזוזה חיובית מבחינת ישראל בדעת הקהל בארצות־הברית. הוא אמר, כי ינסה לשנות את דעת הקהל בארצות־הברית בעיקר בקרב יהדות ארצות־הברית, לדבריו אם יתמידו האמריקנים ביוזמת שולץ יהיה צורך להקדים את הבחירות.

וייצמן: לקבל היוזמה

השר עזר וייצמן קרא לרה"מ להשיב בחיוב ליוזמת שולץ. בכנס האיגוד העולמי ליהדות מתקדמת שהיה אתמול בירושלים אמר וייצמן, כי יוזמתו של שולץ היא נסיון לחדש את תנופת השלום, תנופה שהופסקה לפני כעשר שנים. בראיון נוסף, אמר אתמול השר וייצמן, כי ספק אם יצליח רה"מ לשנות את יוזמת שולץ. „השלום עומד בסכנה" אם לא נקבל את יוזמת שולץ נטרפד את השלום אמר השר וייצמן.

במאמר שפירסם חה"כ ארנס בעיתון „ניו־יורק טיימס" הוא אמר, כי 30 מידידיה הטובים של ישראל בסנאט האמריקני גרמו נזק לישראל והפחיתו את הסיכויים לפתיחת שיחות שלום במזה"ת.

„חוק ההסמכה" אושר בקריאה ראשונה, בתמיכת ראשי העבודה

מוטי בסוק

ברוב קולות קטן מהצפוי, 25 נגד 21 (ואחד נמנע), אישרה אתמול הכנסת בקריאה ראשונה את „חוק ההסמכה". סיעת המערך התירה חופש הצבעה לחבריה.

מטרת חוק ההסמכה להחזיר את החקיקה הדתית למעמדה ערב פסק הדין של השופטת פרוקצ'יה. אם יתקבל החוק גם בקריאה שניה ושלישית, יוכלו רשויות מקומיות לאסור על פתיחת בתי עינוגים ומסעדות בשבתות.

תמכו בחוק הסיעות הדתיות (להוציא ש"ס) הליכוד והתחיה, ראשי המערך שמעון פרס, יצחק נבון, רפי אדרי ושמחה דיניץ וכן אהרון נחמיאס. שאר ח"כי המערך הצביעו נגד החוק, יחד עם סיעות השמאל, ש"ס ושינוי. יצויין כי הליכוד לא שלח להצבעה את תותחיו הכבדים, שמיר, דויד לוי ושרון.

ש"ס מתנגדת לחוק כיוון שלדעת רבניה אין הוא חמור דיו. לאחר ההצבעה גינה שר הדתות זבולון המר את החלטת המערך להתיר חופש הצבעה לח"כיו.

הוועד לדיאלוג מגנה הפיגוע החבלני בערוער

כתב „על המשמר"

„הוועד לדיאלוג ישראלי־פלשתיני מגנה את הרצח הנתעב של שלושה אזרחים תמים ממשע, שהוסיף שמן על מדורת ההסתה של הימין נגד כל הסכם שלום עם העם הפלשתיני. הוועד קורא לשוחרי השלום הישראלים והפלשתינים להגביר את מאבקם למען הסכם שלום שיפסיק את המעגל הנורא של שפיכות הדמים וישים קץ לכיבוש המשחית". דברים אלה אמר לטיף דורי בשם הוועד לדיאלוג.

השלטונות האריכו מעצרו של חוסייני

מנחם ענברי

המעצר המינהלי של פייסל חוסייני במזרח ירושלים יוארך, ככל הנראה, בשלושה חודשים. באחרונה הוזכר שמו של חוסייני כמועמד למשלחת פלשתינית לפגוש את שולץ. המעצר המינהלי של חצי שנה עומד להסתיים אבל כאמור הנטייה היא, לאור המתיחות בשטחים, להאריך את מעצרו.

„הטלוויזיה העלימה גינוי השמאל לפיגוע החבלני"

יצחק שור

חה"כ רן כהן (ר"צ) פנה אתמול בתלונה חריפה נגד הטלוויזיה אשר התעלמה במזיד מסלידת חוגי השמאל, יאיר צבן ושולמית אלוני, ממבצעי הרצח ב„אוטובוס האמהות" ומשלוחיהם.

במכתב למנכ"ל רשות השידור אורי פורת מאשים רן כהן את הטלוויזיה במגמה לגרום נזק לשמאל, בשל התעלמותה שואלים אזרחים רבים, בצדק, היכן גינוי השמאל כלפי הרוצחים: כהן תובע שהטלוויזיה תתקן שגיאתה.

צלצול מהיר — אלישבע איילון

גדעון רמז, ראש הדסק המדיני ברדיו:

קודם מנצלים אותך ואח"כ זורקים אותך

מאתמול אתה מודח מתפקידך ומשה נגבי, עורך ומגיש התכנית „דין ודברים", מושעה. האם יש קשר בין שני הדברים?

— לא, אין קשר. אני מודח מסיבה אחת והוא מושעה מסיבה אחרת. הקשר התיפקודי היחיד הוא שמשה הזמין אותי לא פעם להתארח בתוכניתו והאינפורמציה אודותינו פורסמה באותה הידיעה.

מדוע הודחת?

— אני רוצה שיבינו שלא אני ביקשתי את תפקיד ראש הדסק המדיני. לפני שנתיים הציעו לי אותו ומאז מחבלים בכל הנסיונות שלי למלא את התפקיד כמו שצריך. אני מרגיש ששמטו את השטיח מתחת לרגלי. עכשיו פתאום אומרים לי שאני לא יכול להיות גם ראש הדסק המדיני וגם כתב חוץ ושהתפקיד הזה חסר תוכן. זה באמת יכול היה להיות משעשע לולא היה כל כך עצוב.

והטענות לגבי משה נגבי כאילו הוא לא נותן אפשרות תגובה לדברי הפרשנות של עצמו?

— לא זאת הסיבה, שהרי התוכנית מוקלטת מראש כבר שנתיים ומועברת למנהל החטיבה. אם יש טענות לגבי תוכן התוכנית צריך לפנות אליו. הוא האחראי. הסיבה להשעייה היא עבודתו של משה ב„ידיעות אחרונות", שמעמידה כביכול את עבודתו ברשות השידור בניגוד אינטרסים. זו שערוריה. מנכ"ל הרשות שיטה בנו הוא מציג אותנו ככלי ריק לאחר שנתנו אישורים לעבודות נוספות, הוא בא ודוחה באופן סיטונאי כל בקשה שיש בה אבק עיתונאי. ברשות השידור זה דבר סימפטומטי. קודם מנצלים אותך ואחר כך זורקים אותך.

פירושו של דבר — חנה איש־הורוביץ

עקיפת מגילת העצמאות

הצעת „חוק ההסמכה" עברה אתמול קריאה ראשונה בכנסת. צפויות לה עוד קריאה שנייה ושלישית, ויש לצפות לקרבות השהייה שינהלו מתנגדיה לבלימת אישורה כחוק.

בנובמבר אשתקד פסקה שופטת השלום הירושלמית איילה פרוקצ'יה, שחוק עזר של עיריית ירושלים, האוסר על פתיחת בתי עינוגים בשבת, לא עמד בבחינה משפטית ועל כן הוא בטל. השופטת ציינה, כי חוק העזר, המגביל את התושבים בבילוי בשבת בדרך הנראית להם, פוגע בחופש הדת והמצפון שמקנה מגילת העצמאות לתושבי ישראל, וכי בית־המשפט־העליון קבע, שהרשויות המקומיות אינן מוסמכות לחוקק חוקים, שהנימוק לחקיקתם הוא דתי בלבד והפוגעים בעקרונות אלה, אלא אם הכנסת תסמיך אותם במפורש לעשות זאת.

לחצים פוליטיים מצד המפלגות הדתיות, שהתעוררו בעקבות פסק־הדין, הובילו להכנת הצעת „חוק ההסמכה", שמטרתו היא לצייד כל רשות מקומית בסמכות לחוקק חוקי עזר לסגירת בתי עסק בתחומיהן בשבתות ובמועדי ישראל. בדברי ההסבר להצעת החוק נאמר, שמטרתו היא לשמור על ה„סטאטוס קוו" בנושא זה.

אם יתקבל החוק, תהיה כל רשות מקומית רשאית להורות, כי העסקים שבתחום השיפוט שלה ייסגרו חצי שעה לפני שקיעת החמה בערב יום שבת או מועד, וייפתחו שעה אחרי שקיעת החמה במוצאי יום המנוחה.

מאחר שלמגילת העצמאות אין תוקף של „חוק־על", הוראות חוק רגיל של הכנסת, גוברות על עקרונות המגילה, ויכולות לבטל אותן.

הפרס ע"ש גבריאל שטרן לקאסם זייד מ„על המשמר" ולדני רובינשטיין מ„דבר"

כתב „על המשמר"

מרכז מרטין בובר ליד האוניברסיטה העברית, והאגודה להבנה בין־דתית והמכון ללמודים ערביים על שם ע.ע. וגבעת חביבה החליטו להעניק את הפרס על שם גבריאל שטרן ז"ל לשנת 1988 לשני העתונאים: קאסם זייד מ„על המשמר" ודני רובינשטיין מ„דבר".

ועדת השופטים החליטה להעניק את הפרס לשני העתונאים בשל תרומתם המשמעותית לדו־קיום יהודי־ערבי. קאסם זייד הוא כתב „על המשמר" במגזר הערבי, ודני רובינשטיין כתב „דבר" בשטחים.

הפרס יוענק לשני העתונאים בטקס חגיגי שיתקיים היום אחרי הצהריים בלשכת עורכי הדין בירושלים בהשתתפות קהל רב.

בטקס יתקיים רב־שיח בנושא „יהודים וערבים בראי התקשורת" בהנחיית חנה זמר (עורכת „דבר") ובהשתתפות יוסף גואל מ„ג'רוזלם פוסט", עטאללה מנצור מ„הארץ" וזוכי הפרס.

מרכז מרטין בובר, האגודה להבנה בין־דתית והמכון ללמודים ערביים מעניקים מדי שנה פרס על שם גבריאל שטרן לעתונאים שכתיבתם תורמת לדו קיום יהודי־ערבי. בשנה שעברה הוענק הפרס לעתונאי עטאללה מנצור מ„הארץ".

„המשמר" עתון יומי
על המשמר
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חודים 102־121, טל' 233161־5, המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008, חיפה 33134 רח' סבוגר 17, טל' 673673, המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040

פרס: אנו עלולים להחמיץ הזדמנות הסטורית למו"מ ישיר, במאי השנה

מ"מ רה"מ טען שניתן לכנס ועידה בינ"ל בתוך שבועיים בהשתתפות בריה"מ וסין — שיהיו חייבות לכונן יחסים דיפלומטיים עם ישראל □ קצב: פרס מדבר שלא על דעת הממשלה

מוטי בסוק

„אני חייב לומר לעם, כי ישנה אפשרות שבמאי השנה יחל משא ומתן ללא תנאים מוקדמים בינינו לבין משלחת ירדנית־פלשתינית. בגלל תהדצים שונים ועמדות קיצוניות שהוקצנו, אנחנו עלולים להחמיץ הזדמנות היסטורית זאת. ולא תהיה לנו תשובה, לא לדור שלנו ולא לדורות הבאים, מדוע נפל עלינו פחד בפני השלום" אמר אתמול בכנסת מ"מ רה"מ שמעון פרס.

הדיון אתמול היה חריף ביותר, נוקב, וכמעט אלים. במהלכו הוצא מהמליאה יהושע מצא (ליכוד־חרות), והשר משה קצב ביקש כי ירשם בפרוטוקול כי פרס מדבר בכנסת, שלא על דעת הממשלה.

הדראמה התרחשה דווקא בדיון שאמור היה להיות משעמם: הצעה לסדר היום של שמחה דיניץ „השלום — ישראל והעם היהודי". תחילה דומה היה כי מטרת הדיון להפרד בצורה מכובדת מדיניץ שמונה לתפקיד יו"ר הנהלת הסוכנות. וח"כ המתפטר (ב־15.3.88), מניצי המערך, מצירו, היה כרגיל מתון למדי. הוא קרא לממשלה ולכנסת לקבל את יוזמת שולץ. לדעתו, המצדדים בסיפוח השטחים, על מיליון וחצי הערבים הגרים בהם, מסכנים את בטחונה של ישראל, ומכרסמים באופיה היהודי. הליכוד, בסיני, ביצע ויתורים טריטוריאליים, שהמערך לעולם לא יבצע.

פרס תוקף

פרס החליט לנצל את ההזדמנות שניתנה לו, לענות לדיניץ, לעריכת חשבון נוקב עם הליכוד. כבר בפתח נאומו הבהיר פרס כי „תוך ימים ספורים, שבועיים־שלושה, ייקבע אחד הדברים הקובעים בחייה של מדינת ישראל. הרבה החמצות אפשר אולי לסלוח, החמצת שלום, זה דבר בלתי נסבל. זה ירדוף אחרי כל אדם לאורך כל חייו, וגם לאחר מכן".

פרס הדגיש כי ניתן להגיע תוך שבועיים, מקסימום שלושה, להסכם על ועידה בינ"ל בהשתתפות בריה"מ וסין. שתי המעצמות יהיו חייבות לכונן יחסים דיפלומטיים עם ישראל. המערך ופרס עצמו לא יבהלו מנסיונות הליכוד, צחי הנגבי ויהושע מצא „לרצח אופי, לרצח רשות הדיבור, לרצח של הרשות לויכוח". בתגובה צעק מצא „אתה נתת יד לרצח אופי של בגין במשך שלושים שנה".

הכנסת קיבלה החוק נגד אפלייה בעבודה שיזם ח"כ צבן בעקבות המודעה: „ליהודים בלבד"

יצחק שור

הכנסת קיבלה אתמול תיקון לחוק שרות התעסוקה, שמטרתו מניעת אפליה בעבודה כולל על רקע גזעני.

יו"ר ועדת העבודה והרווחה אורה נמיר אמרה: מעתה לא ניתן להפלות אדם בקבלה לעבודה בשל גילו, מינו, גזעו, דתו ולאומיותו, ארץ מוצאו, השקפתו או מפלגתו.

יאיר צבן (מפ"ם) ציין כי נחלץ ליוזמת החקיקה בעקבות מודעה שפרסמה לשכת תעסוקה פרטית, על עבודה ליהודים בלבד. 15 ח"כים מהמערך הליכוד, ר"צ, המפד"ל ומפ"ם, התלכדו סביב החוק החדש. הם נהנו מסיוע ותמיכה של שר העבודה והרווחה משה קצב. צבן ציין כי החוק קובע כי שיקולי והתאמה לתפקיד, או נימוקי בטחון, לא ייחשבו לאפליה. במקרים כהם עובדים לא יתקבלו לעבודה. החוק מטיל קנס (צמוד) של 6000 שקל על המפרסם פרסום לעבודה שיש בו משום אפליה.

לפרופ' בן אריה יש „פתרון" להתנחלויות:

אוטונומיה ליהודים בפלשתין על פי תקדים עותומני

בצלאל עמיקם

בהסתמכו על תקדים שהיה קיים בשלהי השלטון התורכי, הציע אתמול פרופ' יהושע בן אריה להעניק ליהודים היושבים ביהודה ובשומרון, זכויות המעוגנות במשטר הקפיטולציות.

בן אריה, מהאוניברסיטה העברית בירושלים, רואה בהצעה פיתרון לעתידם של המתיישבים, במקרה של נסיגה ישראלית מהשטחים.

מדובר בזכות שהוענקו למעצמות האירופאיות בארץ־ישראל, שלפיה נתין המדינה הנהנית מזכות זו, נשפט על ידי הקונסול של ארצו. הקפיטולציות שחררו את הנתינים הזרים ממערכת השיפוט התורכית, הבטיחו למיעוטים חופש דתי והעמידו את המקומות הקדושים בירושלים תחת חסות המעצמות. היהודים היושבים בשטחים יוכלו ליהנות משיפוט של רשויות השלטון הישראליות, כשעה שיתגוררו תחת שלטון ערבי.

פרופ' בן אריה שאמר את הדברים במהלך כינוס על „הישוב היהודי בירושלים במאה הי"ט", שנערך מטעם יד בן־צבי, הסביר כי הפיתרון יכול להיות גם הפוך. הערבים ייהנו מזכויות שיפוט של ממשלת ירדן.

● ח"כ גרשון שפט אמר אתמול בכינוס באלפי מנשה שבשומרון, כי יש לבדוק מי עומד מאחורי מכתב הסנטורים בארה"ב, מי מכוון את תורמיהם היהודיים, ומי מדריך את מנהיגי יהדות ארה"ב ללחוץ על ישראל. לא יתכן אמר ח"כ שפט שחילוקי דעות פנימיים יוכרעו ע"י הזמנת לחצים מבחוץ.

שמיר יוצא עם תיק מלא לאווים לארה"ב — „בברכתו" של ערפאת

האשימו אתמול דוברי השמאל □ גרוסמן: „אני תבוסתנית ויפת נפש, שאינה מאמינה בפתרון כוחני □ שריד: ערפאת ברצחנותו המטומטמת ושמיר בעיוורונו משחקים זה לידי זה

מוטי בסוק

הממשלה לא מסנה גבה לשלום. הסרבנות הערבית היא היא המונעת הסדר באיזור. שמיר יציע בוושינגטון הצעות חילופיות להסכם שלום, שיתבססו על הסכמי קמפ דייוויד, אמר אתמול השר חיים קורפו בהשיבו בשם הממשלה, ל־8 הצעות לסדר היום. לדעתו מי שהדליף את מסמך שולץ לעתונות, אינו רואה את טובת המדינה לנגד עיניו.

חייקה גרוסמן (מפ"ם) טענה כי שמיר יוצא לוושינגטון עם תיק מלא לאווים. לאו לכל פרטנר אפשרי, כולל ירדן, והפלשתינים. בתיקו של שמיר גם לאו לאמריקנים. הדבר החשוב ביותר ביוזמה האמריקנית, הוא הפעלת דינמיקה של משא ומתן, יציאה מהקיפאון, אל שטחים בוערים. בסיום דבריה הצהירה גרוסמן „אני תבוסתנית ואני יפת נפש ואינני מאמינה בפתרון כוחני. אני מבקשת להבטיח את קיומה של מדינת ישראל פה, במזרח התיכון. זה הרגע לאחוז את הפתרון המדיני, הבטחוני והמוסרי".

הסרבנים מגיחים

יוסי שריד (רצ) טען, כי בכל פעם שמסתמן הסיכוי לשלום, מגיחים כל סרבני השלום ממאורותיהם האפלות. ערפאת מגיח ושמיר מגיח, והם נפגשים בחצי הדרך אל המלחמה הבאה. „מדהים ומחריד לראות איך ערפאת ברצחנותו המטומטמת משחק לידי שמיר, ואיך שמיר בעיוורונו האלים והתוקפני משחק לידי ערפאת, ושניהם משחקים באש ושניהם משחקים בחיינו". כל הכוחות המתונים באזור ובעולם, חייבים עכשיו לאזור כוח, לחבור יחד, כדי לדחוף את שמיר וערפאת אל שולחן המו"מ. שריד קרא לארה"ב שלא לסגת מתוכנית שולץ.

רונית מורגנשטרן

משלחת נשים מבריה"מ הגיעה לישראל לרגל יום האשה הבינ"ל ונפגשה אתמול עם מזכ"ל נעמ"ת, מאשה לובלסקי. במשלחת שתי נשים נציגות בכירות בוועד הנשים הסובייטי — אדלינה איבאנובה ופרופ' פריבולובה, נדיזדה.

הסובייטיות סיפרו למזכ"ל נעמ"ת ש־40% מהנשים בבריה"מ הן בעלות השכלה גבוהה, וכי 33% מנציגי הפרלמנט הארצי הן נשים. לאחרונה השיגו נשי הוועד הישג שבישראל קיים מזמן: תשלום מזונות לילדים במקרה של גירושין.

מאשה לובלסקי סיפרה על הישגי נעמ"ת, ולבקשת הסובייטיות, הגישה להן עותק של מגילת זכויות האשה של נעמ"ת. האורחות מבריה"מ התבטאו בצורה נחרצת לגבי המצב הפוליטי הנוכחי וטענו לחזרה של ישראל לגבולות 67', הגדרה עצמית של הפלשתינים והקמת מדינה פלשתינית. כשבהמשך שיבחו את הקולות למען השלום בארץ.

בקריאה לשיתוף פעולה בין הנשים בעולם למען השלום אמרה איבנובה: „אולי הנשים יצילו את העולם משואה".

בסיום הפגישה, הציעה לובלסקי לחדש את הקשר הפורמלי בין נעמ"ת וועד הנשים הסובייטי שניתק ב־1963, ואיבנובה הבטיחה להביא את ההצעה בפני הגורמים המתאימים בבריה"מ.

(צילום: מלובני (סצץ) ישראל)

1948 הקמת המדינה
1978 שלום עם מצרים

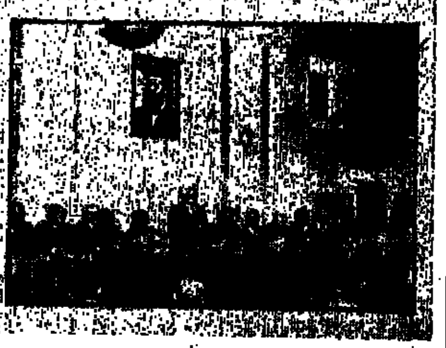

1988 ?
אל חברי הקיבוץ הארצי
בחודשיים האחרונים —
★ 6 פעמים הפגנו למען יוזמת שלום
★ ביום ראשון רה"מ שמיר נוסע לפגישה הסטורית עם הנשיא ריגן
★ זאת שעתנו לומר כן לויתור על שטחים תמורת שלום
הפגנה במוצאי שבת 12.3.88, בשעה 19.00, בככר מלכי ישראל
מצעד תנועות הנוער בשעה 18.00 ממוזיאון תל־אביב לכיכר.
שלום עכשיו
ומזכירות הקיבוץ הארצי

ועד היוצרים הישראלי־פלשתיני הציג נוסח להסכם שלום בין שני העמים

ירון זליג

ועד היוצרים הישראלים והפלשתינים הציג אתמול נוסח להסכם שלום בין ישראל לפלשתין. על התוכנית חתמו כמאה סופרים אקדמאים ואומנים ישראלים, אליהם הצטרפו ארבעים וחמישה סופרים ואומנים משטחים.

בבסיסה של תוכנית השלום שמציע הוועד — הקמתה של מדינה פלשתינית ריבונית ועצמאית בכל השטחים הכבושים על ידי ישראל, מאז מלחמת ששת הימים בגדה המערבית וברצועת עזה. עוד גורסת התוכנית, כי מדינה זו תכיר בזכותה של ישראל לחיות בשלום בגבולות שלפני '67 ובמקביל תכיר ישראל בזכותה של המדינה הפלשתינית לחיות בשלום ובטחון בגבולותיה שלה. עוד נאמר בתוכנית, כי שתי המדינות תתחומנה על הסכם שלום וכן על חוזה אי התקפה הדדי. על פי התוכנית תינתנה ערבויות בינלאומיות נאותות להבטחת ריבונותן ושלומן של שתי המדינות.

באשר לירושלים מציעה התוכנית, כי זו תהיה מפורזת ובעלת גבולות פתוחים, כשיחיו בה שני העמים. ירושלים תהיה גם בירתה של ישראל וגם של המדינה הפלשתינית.

הליכי הקמתה של המדינה הפלשתינית, מציעה התוכנית, יערכו תחת פיקוח בין לאומי. היא קוראת גם לממשלת ישראל לפתוח לאלתר בשיחות עם אש"ף, במגמה לממש את הסכם השלום המוצע, במסגרת ועידה בינלאומית או לחילופין בכל מסגרת אחרת שתהיה מקובלת על שני הצדדים. הוועד קורא לשני הצדדים, להתחייב עם תחילתן של השיחות, לחדול מכל מעשי אלימות זה כנגד זה.

קץ לשפיכות הדמים

במהלך מסיבת העיתונאים, הקריא המשורר סלמן נטור, מכתב תשובה של סופרים אמנים ואקדמאים בשטחים להצעת הוועד, בו נאמר, כי הם רואים בהצעה זו תוכנית שלום שתשים קץ לשפיכות דמים באזור. במכתב נאמר עוד כי הם מברכים את הועד על יוזמתו ומביעים תקווה כי זו תופץ בישראל. כן נאמר במכתב כי יש צורך למצוא פיתרון צודק לבעיית הפליטים הפלשתינים בהתאם להחלטות האו"ם. הדרך להגשמת השלום, כותבים הסופרים והאמנים מהשטחים, היא במסגרת ועידה בינלאומית בהשתתפות חמש החברות במועצת הביטחון ובהשתתפות אש"ף.

יו"ר הוועד, הסופר יורם קניוק אמר במסיבת העיתונאים, כי התוכנית שמציע הוועד מכירה בצידקת טיעוניהם של שני העמים, ובאה לומר כי יש על מה ויש עם מי לדבר.

המשורר נתן זך אמר כי ההצעה אינה תחליף למו"מ, שצריך להיעשות בידי המדינאים של שתי מדינות, אחת קיימת ואחת שהיא בדרך לקיום.

הסופר עמוס קינן אמר כי זהו סכסוך בין שני עמים דומים, החיים על אותה ארץ, אליה יש לשניהם זיקה וכי שני העמים דומים זה לזה גם בסבל שהיה מנת חלקם.

חתן פרס ישראל לחינוך, אריה סימון אמר, כי אין דרך אחרת מלבד פשרה. "לקראת מה גדלים ילדינו? האם הם גדלים על מנת להיות לכובשים מנצלים או זועקים מתוך שכפ"ץ" אמר סימון.

דוברי הועד ציינו כי תוכניתם זכתה לתמיכתו של יו"ר איגוד הסופרים והמשוררים הפלשתינים מחוץ לישראל, המשורר מחמוד דרוויש, וכי הוא יפרסם את תגובתו בימים הקרובים בעיתונות העולמית.

במהלך המסיבה גינה המשורר סלמן נטור את הפיגוע בכביש באר־שבע־דימונה. "זהו מעשה נפשע שגרם לנפילת קורבנות חפים מפשע. אנו כואבים את כאבן של המשפחות ששיכלו את יקירהן — המשפחות הישראליות והפלשתיניות".

בין החותמים על המיסמך: שוש אביגיל, אביבה אורי, אהרון אלמוג, סיד אל קאסם, חיים באר, פרופ' בנימין בית הלחמי, שמעון וגילה בלס, מוחמד בכרי, גדליה בסר, יעקב בסר, אורי ברנשטיין, יאירה גנוסר, יאיר גרבוז, סיהאם דאוד, יאיר הורוביץ, נתן זך, אמיל חביבי, שמעון ישראלי, מכרם חורי, סמי מיכאל, פארוק מועסי, סלמאן נטור, אמנון מסקין, יהושוע סובל, חנוך סומק, אריה סימון, נוזה סמל, טוביה אברון, נעים עריידי, נסים קלדרון, עמוס קינן, ירון קניוק, [illegible] ליאורה ריבלין, אשר רייך, יגאל תומרקין, פרופ' ולטר גרב.

"בהתמודדות על השלום אין לנו עסק עם מפלגה אלא עם העם"

קבעו יצחק בן־אהרון ויעקב חזן, בדיון לזכרו של מאיר יערי ם' שם־טוב: השאלה מהו השלום האפשרי.

יוסף גלילי

"אין נושא מתאים יותר מנושא השלום, לדיון ולליבון ביום המוקדש לזכרו של מאיר יערי", אמר ח"כ ויקטור שם־טוב, בכנס שנערך אתמול בבית הקיבוץ־הארצי.

ח"כ שם־טוב דיבר בפתיחת הדיון לציון יום השנה לזכרו של יערי

ביום העיון לזכרו של מאיר יערי. מימין: ח"כ יאיר צבן, יעקב חזן, ח"כ ויקטור שם־טוב ויצחק בן־אהרון. (צילום: ישראל סמיונסקי)

שנערך במעמד בני משפחת יערי, חברי קיבוץ מרחביה, מאות ותיקים וצעירים, מוקירי זכרו והנהגתו של מאיר יערי.

"קשה להעלות על הדעת שיש בעולם איזור בו השלום איננו אפשרי. קשה למצוא גם מפלגה או אישיות שתכריז שאיננה רוצה בשלום. לכן השאלה הנכונה, לדעתי, איננה האם השלום באיזור אפשרי, אלא מהו השלום האפשרי", אמר שם־טוב.

האלטרנטיבה — מלחמה

יעקב חזן, אמר כי הבעיה היא כיצד לשכנע את המוני העם בעד השלום. "אני רוצה בשלום כי האלטרנטיבה היא מלחמה איומה שכל שאר המלחמות שהיו לנו יחווירו לעומתה". הוא קבע שלושה קווים אדומים שאין לעבור אותם: הוא שלל כל מחשבת סיפוח של יש"ע. "אם מספחים את חברון אין מדינה יהודית. שלטון על מיעוט ערבי פירושו חיסול הדמוקרטיה, שגם ימנע עליית יהודים. אם אין עלייה אין ציונות". קו שני — תשובה חיובית לתוכנית שולץ תוך מו"מ חיובי לשינויים בלוח הזמנים.

"אם ראש הממשלה יצחק שמיר יחזור כ"גיבור" ויכריז ששלל את תוכנית שולץ, הוא יחסום כל סיכוי לשלום". קו אדום שלישי: "אם בריה"מ רוצה להשתתף בוועידה בינלאומית, עליה לחדש את יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל ולתת זכות עלייה ליהודיה".

לפרוץ את המצור

יצחק בן־אהרון אמר כי "זו טעות לחשוב שיש לנו עסק עם הימין, יש לנו התמודדות עם המוני העם ולא עם מפלגה. הבעייה היא שלא כבשנו את לב ההמונים במאבק על השלום. שאלת השאלות היא, לא של הימין הפוליטי אלא של שמיות אנשי העבודה והעמל. עלינו למצוא את הדרך כיצד לפרוץ את המצור, הקיפאון וההתגמדות של הישראלים מול מחיר השלום", אמר.

נושא דגל השלום

ח"כ יאיר צבן אמר, בין השאר, כי מאיר יערי נשא את דגל השלום וההבנה היהודית־ערבית, עליה ליגלג בזמנו שמעון פרס. בציינו, כי זהו פרדוקס שהוא כיום המדינאי הראשון שקשר את עתידו האישי עם עניין השלום. אם השלום יצליח יש לו סיכוי להנהיג את העם. אם ייכשל — אפסו גם סיכוייו שלו. צבן שלל את עמדתו של פרס כי שלום ניתן למימוש בימינו רק בהסכמת חוסיין. מה שמריר שינה מעינינו זה הסכסוך עם העם הפלשתיני וכל ניסיון לעקוף שאלה זו יתנפץ על סלע המציאות, אמר.

ח"כ מוחמד וואתד, בהתייחסו לערביי ישראל, אמר, כי הציבור הערבי בחיפה, בגליל ובמשולש מודע לכך שלעולם יחיו יחד במדינה ישראלית. "במאמץ משותף תוך חירוק שיניים," אמר, "נוכל לפתור את הסכסוך ולהוכיח שאפשר להשיג שלום בין שני העמים כיחידה מדינית אחת".

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה

הודעה על־פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (1), (2) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן הקלה באחוזי בנייה — והיינו: תוספת מגורים בניצול 111.5% במקום 107.3% בנייה קיימת, וכפי בניין לפי התכנית המאושרת, שעל החלקה 54 בגוש 18162 רחוב קיבוץ גלויות 70 נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה המקומית, בעיריית נהריה. לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ח. לבב — יו"ר הוועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבנייה — נהריה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מעלה הגליל

מושב מעונה

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965 שבגוש 18384 מגרש 177 שכונת האילנות מעלות. על אישור הקלה בקו בניין, במקום 5 מ' 4.20 מ'.

התנגדויות ניתן להגיש תוך 14 יום מיום פרסום מודעה זו.

התנגדויות תוגשנה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה מעלה הגליל — במושב מעונה — ת.ד. 525 מעלות

יעקב יעקב, יו"ר הוועדה

הקרן למען הלב בישראל

פינה חמה ללב"י

השבוע מבצע "חלב עם כל הלב"

ברשת חנויות "היפר־שוק תנובה" נערך מבצע "חלב עם כל הלב" לפיו כל ההכנסות ממכירת שלושה מוצרי חלב (פירוט ברשת), קודש ללב"י.

קרן לב"י מודה מקרב לב לתנובה ורשת ההיפרשוק על יוזמה זו.

המבצע יסתיים ביום ו' 12 במרץ והציבור מוזמן לתת כתף.

היום יותר מתמיד — תן לבך ללב"י

קרן לב"י: רח' ד' (ארניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

המשכים

נתמודד, נצא לקרב

(סוף מעמוד ראשון)

של ישראל. משה ארנס שוחח עם קיסינג'ר, שהזהיר כי הליכה לוועידה בין־לאומית תהיה קטסטרופה לישראל", אמר שמיר.

מאבק על הקהל היהודי

בעימות הזה (בין הממשל האמריקני לממשלת שמיר) הפכו יהודי ארצות־הברית לגורם כמעט מכריע. כאשר יהודי מתנגד לעמדת ישראל מצטרף אליו לא־יהודי אשר מעוניין לנגח את ישראל, אך גם ידידי אמת שאינם רוצים להיות יותר יהודים מיהודים. שמיר הבטיח להיאבק על דעת הקהל היהודית בארצות הברית, ולבלום את ההידרדרות ביחסי ישראל עם ידידיה בארצות־הברית ובעולם כולו. אשר ליהודי ארצות־הברית, הרי שמתנגדי עמדת הליכוד מהווים "שכבה קטנה של מנהיגים, שאיש אינו יודע כיצד ולמה נבחרו".

בכל זאת המצב איננו כל כך גרוע, אמר שמיר, משום שהמפתח נמצא בידינו. לא נפתח פתח שיוביל לאסונות. "אסור לנו להיכנע ללחצים, וחייבים אנו להתמודד, לצאת לקרב, להציג את עמדתנו כדי לשנות בעיקר את עמדת יהודי ארצות־הברית", אמר.

לוי: להחליט ביום א'

סגן ראש הממשלה דוד לוי קרא לשמיר להביא להצבעה בקבינט ביום א', לפני צאתו באותו ערב לארצות הברית, את דחיית תוכניתו של שולץ. לוי האשים את ארצות־הברית בהפרת חתימה של נשיא על הסכמי קמפ־דיוויד. אם לא תתקבל החלטת ממשלה נגד תוכנית שולץ, יאמרו האמריקנים ששמיר מייצג את עמדת מחצית הממשלה. הקדמת הבחירות תהווה סכר נגד יוזמת שולץ ותמנע התמוטטות מבפנים, אמר לוי.

שרון: אוזלת יד

השר אריאל שרון אמר שאוזלת היד בטיפול במהומות בשטחים היא הבעיה מספר אחד של ישראל. אוזלת יד זאת עלולה להביא אותנו למלחמה משום שישראל מאבדת את כוח ההרתעה. שרון קרא לשמיר לתבוע נמרצות מן המופקדים על צה"ל לשים קץ מיד למהומות. הוא התנגד להקדמת הבחירות, משום שהליכוד אינו צריך לוותר מרצונו הטוב על ראשות הממשלה.

הפרלמנט האירופי סרב

(סוף מעמוד ראשון)

האישור. 205 צירים, שמרנים קומוניסטים, סוציאליסטים וירוקים הצביעו נגד האישור. 149 צירים דמוקרטים־נוצרים ליבראלים וסוציאליסטים הצרפתים, הצביעו בעד.

רצון להעניש ישראל

התקפת הטרור שביצע אש"ף בכביש דימונה, לא שינתה את האווירה העויינת לישראל ואת הרצון להענישה. איש מן המגנים לא השמיע ביקורת על אש"ף או על הטרור. פעולת בית־הנבחרים האירופי משקפת עויינות חדשה לישראל בחוגים רחבים באירופה, בימין ובשמאל כאחד.

נציג ישראל בפרלמנט האירופי מר אורן, מסר לי כי לשם אישור ההסכמים דרושים 260 קולות, וזאת אפשרי רק ע"י קונסנזוס בין הסיעות. באווירה ובנסיבות של היום לא היתה שום תיקווה להשיג תמיכה רחבה כזאת. המתנגדים טענו כי "השעה אינה כשרה להעניש לישראל פרס ע"י אישור הסכמים אלה".

הפסד עקיף: 77 מיליון דולר

פירושו של דבר כי יהיה צורך לשאת ולתת מחדש על הסכמים אלה, אשר הקטינו את המכס שמטיל השוק האירופי על יצוא חקלאי ישראלי מסויים, ואשר נועדו לאשר לישראל הלוואות בסך 77 מיליון דולר. תהליך זה עלול להימשך חודשים רבים.

תפנית בדעת הקהל

"יום יום הורגים חיילים ישראליים אנשים בשטחים הכבושים", אמר ציר הפרלמנט ממערב גרמניה, וילפריד טלקאמפר, בקוראו לדחות את ההסכמים. "כל הצבעה בעד תהווה עידוד לישראל להמשיך במדיניותה", אמר.

הציר השמרני הבריטי מייקל וולש מסר לעתונאים, כי הפרלמנט בן 518 החברים ביטא תפנית בדעת הקהל כלפי ישראל.

מחר ב"על המשמר" ובמוספו השבועי חותם

פיגוע רצחני בדרך לדימונה: שלושה יתומים בבית משפחת רם — שלי יחימוביץ'

* מומחה אמריקני לבחירות — על "סופר טיוזדיי" — ירון אמותי
* ארה"ב: מבטלים הזמנות וטיולי־נופש לישראל — דליה רפאל
* אנשלוס: 50 שנה לסיפוח אוסטריה לגרמניה הנאצית — כתריאל בן־אריה, אריק לי, גיורא מנור
* "יש דיבור": איפה היתה המשטרה
* פוקוס אישי: נועם שפנצר — תל־אביב—טקסס; יוסף מונדי — רשימות מן החביות; עמירם כהן — על הפנינים; אריה פלגי — כותרות משנה; מוטי בסוק — טפטופי כנסת; דורית קדר — תערוכות; דני ורט — קולנוע

בחותם

* נאמן לרעיון אחד — דברים לזכרו של מאיר יערי — מאת נתן שחם

תבושים, מגובסים ובעיניהם אש — ביקור רופאים בבית־חולים ברצועה — מאת ד"ר קובי ארד

* חסנת בוער — ראיון עם ד"ר אפרים סנה — מאת גבי בשן
* ארבע קבוצות יאוש ופתרון רחוק — בשיחה עם ד"ר הירשפלד על הגדה — מאת נוגה קוגן
* חולף לחם בקלות — בית־ספר לילדים מחוננים בירושלים — מאת טלי ברזילי־אננפלד
* ציפור בכלוב זהב — ציבי גבע, תערוכה — מאת חיים מאור
* גלגולו של "גלגל ראשון" — סרט סטודנטים שיוצא מן הכפור — מאת יעל ישראל
* פוגת המוות — על המשורר פול צלאן — מאת א.ב. יפה

יהודי חית שקרן, שובניסט, קפיטליסט ואינדיבידואליסט — חומר מארכיון בנגוד בוושינגטון — מאת שלמה אהרונסון

* המכורים לג'זדרוק — פס מאטיני בא למדינה — מאת יוסי [illegible]
* מדורים וטורים — [illegible]
* טורים מאת: עודד ליפשיץ, גבי בשן, עמירם כהן, חנה אשי־הורביץ, גיגו, זאב צחור, יהודה לחב, נתן רענן

בדפים לספרות

* יורם נמרוד: האסטרטגיה הגרעינית של ישראל (חלק ב')

יעקב שימן־טוב: הזכרון המרתיע

* איזק פרליס: על הביוגרפיה של ווירג'יניה וולף

מועמד רפובליקני כמעט ודאי, התמודדות דמוקרטית צמודה ב"יום שלישי הגדול"

ניצחון לבוש בדרום; דוקאקיס מוביל מעט לפני ג'סי ג'קסון

בוש ניצח בהתמודדות על המועמדות הרפובליקנית ב־17 המדינות בהן נערכה ● מהדמוקרטים קיבל דוקאקיס 384 צירים לוועידת המפלגה, וג'קסון קיבל 366

דליה רפאל (ארה"ב)

סגן הנשיא ג'ורג' בוש עשה צעד גדול לקראת הזכייה במינוי המפלגה הרפובליקנית כמועמד לנשיאות. בבחירות המוקדמות ביום ג' שכונה "סופר טיוסדיי", שנערך ב־17 ממדינות הדרום — הכניע את יריביו ללא עוררין. בוש זכה ב־577 צירים מתוך 753 שעמדו לבחירה.

בין המתמודדים על המינוי של המפלגה הדמוקראטית לא הושגה עדיין הכרעה. הבחירות בקרב דמוקרטים נערכו ב־22 מדינות. מייקל דוקאקיס מושל מסצ'וסטס, הכומר ג'סי ג'קסון והסנאטור אלברט גור זכו להצלחה ניכרת.

בבחירות ביום ג' נבחרו כשליש מצירי הוועידות של כל אחת מהמפלגות. במחנה הרפובליקני זכה בוש בניצחון גדול. אחריו במרחק ניכר הגיעו הסנאטור רוברט דול, ופט רוברטסון.

יותר ממחצית המצביעים הרפובליקנים העניקו את קולם לבוש. דול, שנחשב ליריבו הרציני ביותר, הודה בתבוסתו עוד לפני שנסגרו הקלפיות, אולם הכריז כי ימשיך להתמודד, ויחלים גם מהמכה הנוכחית. "איני מוותר בקלות", אמר, וקרא לסגן הנשיא להתמודד עמו בוויכוחים פומביים, בלי רשימות מוכנות מראש ובלי מנחים.

בוש, שהודה כי הופתע מנצחונו המוחץ הכריז, כי יהיה הנשיא הבא של ארצות־הברית. את הצלחתו במדינות הדרום מייחסים במידה רבה לתמיכה בנשיא רייגן ולזיהויו של סגן הנשיא איתו. דול, במקום השני, זכה ב־98 צירים, ורוברטסון בתשעה בלבד. במקום הרביעי נמצא חבר הקונגרס ג'ק קמפ שזכה בארבעה צירים בלבד, וצופים שיפרוש מהמירוץ.

אין הכרעה בקרב הדמוקרטים

במפלגה הדמוקרטית לא היתה הכרעה, אולם שני מועמדים בלטו לעומת היתר. מייקל דוקאקיס, מושל מסאצ'וסטס, וג'סי ג'קסון. דוקאקיס זכה בבכורה בשמונה מדינות, וג'קסון בחמש.

מושל מסאצ'וסטס זכה ב־384 צירים לוועידת המפלגה, ואמר, כי המנצח ייקבע רק אחרי הבחירות המוקדמות בקליפורניה ובניו־ג'רסי, ביוני, והביע את ביטחונו כי יזכה במינוי.

הכומר השחור, ג'סי ג'קסון, זכה ב־366 צירים. לדבריו, התוצאות מוכיחות שהמסר שלו מנצח.

המפתיע התורן בקרב הדמוקרטים היה הסנאטור הצעיר, אלברט גור, שזכה ב־94 צירים. וחבר הקונגרס, ריצ'ארד גפהארט, שנחשב למועמד בעל סיכויים בתחילת המירוץ, הובס בכל המדינות, למעט מדינת האם שלו, מיסורי, שבה ניצח.

הסנאטור גרי הארט, שהיה מועמד כמעט וודאי לפני שנחשפה פרשת הקשרים שלו עם דוגמנית, נעלם כמעט לחלוטין ביום ג', ולא זכה אפילו בציר אחד, אך הודיע כי אינו פורש מן המרוץ.

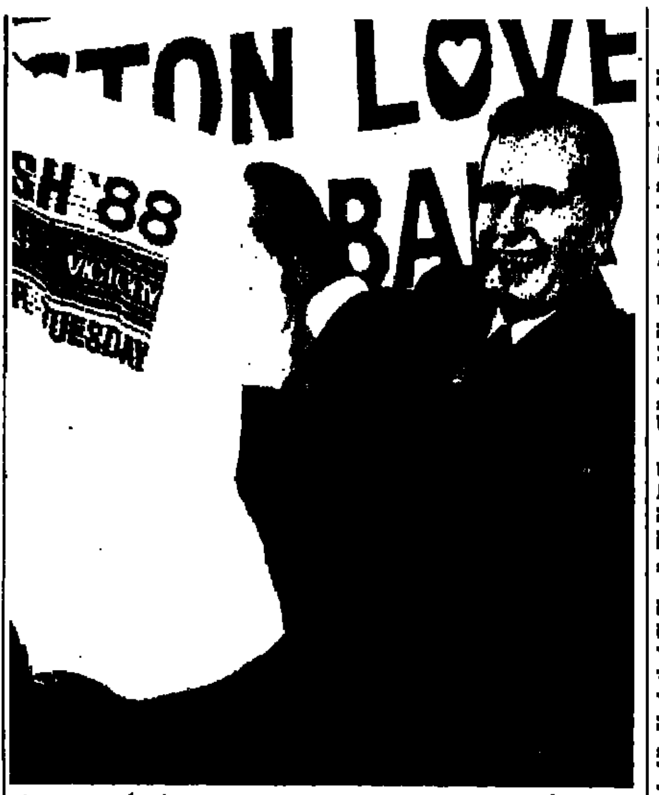

בוש צוהל ביוסטון, טקסס (צילום: איי.פי.)

פירושו של דבר — ירון אמותי

נכון להיום — בוש נגד דוקאקיס

תוצאות הבחירות המוקדמות ב"סופר טיוסדיי" פיזרו את הערפל הפוליטי בארצות הברית. הבוחרים הרפובליקנים הוכיחו כי מועמד אפור במקצת, עם מנגנון יעיל והרבה כסף, עדיף על מועמד מבריק ללא סיוע ארצי כזה.

ג'ורג' בוש ניצח ב־17 המדינות בהן התמודד, ובשיטה של "המנצח לוקח הכל" צבר לעצמו מספר גבוה של צירים לקראת ועידת המפלגה הרפובליקנית שתמנה את מועמדה לנשיאות.

כדי להביס אותו בוועידה, יצטרך יריבו, בוב דול, לזכות בכל הבחירות המוקדמות הבאות, ובתמיכת כל צירי הוועידה שאינם נבחרים בבחירות כאלה. משימה כזו נראית היום בלתי אפשרית.

אצל הדמוקרטים קידמה שיטת הבחירות היחסית שלושה סוסים מובילים: מיקל דוקאקיס, אלברט גור, וג'סי ג'קסון.

סיכוייו של ג'קסון השחור מעטים וגם תקוותו להיות "לשון מאזניים" בין דוקאקיס לגור תתבדה כנראה. גור, בן סנטור השמרן יחסית, הגיע קרוב לוודאי לשיאו ב"יום שלישי הגדול", בעוד שלדוקאקיס הליבראל צפוייה עוד הצלחה בבחירות המוקדמות במדינות הצפון המתועשות.

ג'ק קאמפ הרפובליקני, גארי הארט, ריצ'ארד גפהארט ופול סיימון הדמוקרטים ישרפרפו עוד קצת ויצאו מהמרוץ.

למרות תוכניותיו של רוברטסון להעביר את תמיכתו לדול בוועידת הרפובליקנים, בניסיון לטרפס את בוש, יתכן שגם שניהם יפרשו בקרוב.

בוש ייהנה מעתה גם מיתרון פסיכולוגי של מנצח, שבחירתו "בלתי נמנעת".

במפלגה הדמוקרטית יש המקווים, כי ברגע האחרון יצטרף למרוץ מריו קואומו, המושל הפופולרי של מדינת ניו יורק, אך קשה להאמין. כפי שאמר ג'סי ג'קסון: "אינך יכול לשחק בגמר אם לא שיחקת בליגה כל העונה".

נכון להיום, ההתמודדות הסופית תהיה בין ג'ורג' בוש למייקל דוקאקיס.

נכשל ניסיון לחטוף מטוס סובייטי; 4 נוסעים נהרגו

רויטר, סי"ט

מוסקווה. — דיילת ושלושה נוסעים נהרגו כאשר "פושעים מזוינים" ניסו לחטוף מטוס נוסעים של חברת התעופה הסובייטית "אירופלוט" בטיסת־פנים — מסרה אמש סוכנות טאס. רוב החוטפים נהרגו בעת נסיון החטיפה ביום ג' והנותרים נלכדו. לא נמסר כמה חוטפים היו מעורבים בפרשה. טאס מסרה, כי ניסיון החטיפה היה בטיסה של מטוס נוסעים מדגם טו־154, שהיה בדרכו מאירקוטסק

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז

לוח פעילות שבועית מה־10.3—16.3.88

יום חמישי — 10.3

חולון, תיכון חדש — 9.00 — ח"כ יאיר צבן — מפגש עם תלמידי י"ב
תל־אביב, ביה"ס מישלב — 9.00 — דני פלג — מפגש עם תלמידי י"ב
סניף הרצליה — 20.00 — אילן גילאון — מפגש דור צעיר

יום שישי — 11.3

סניף חיפה — 8.00 — מטה מורחב של הוועידה האזורית
תל־אביב, ביה"ס עירוני ח' — 8.00 — דני פלג — הייד פארק פוליטי
רמת השרון, ביה"ס התיכון — 11.00 — ח"כ יאיר צבן — עם תלמידי י"ב
סניף עפולה, איזור העמקים — 11.30 — וולדי מורג — פגישת פעילים מזכירי סניפים ופעילים מהקבוצים
כפר תבור — 20.00 — דני פלג — סמינר נוער "מכבי צעיר"

יום שבת — 12.3

ועידה איזורית של מפ"ם — בחיפה באולם "ביתנו", רח' ירושלים — פתיחה בשעה 9.00 בבוקר בנושא: חברה וכלכלה בישראל

יבנה, מתנ"ס — 10.00 — דני פלג — במפגש "נוער לנוער"
"צוותא", חיפה — 19.00 — ח"כ חייקה גרוסמן — פנל פוליטי
קבוץ ברעם — 21.00 — חנן ארז — מפגש פוליטי עם הקבוצים סאסא ויראון

יום ראשון — 13.3

תל־אביב, ביה"ס אנקורי — 8.30 — ח"כ אמירה סרטני — מפגש עם תלמידי י"ב
רמת גן, אורט — 12.15 — ח"כ חייקה גרוסמן — מפגש תלמידים
סניף אילת — מבצע תנו ועידה בימים 13־14־15 — בהשתתפות נציגי המרכז
במרכז מפ"ם — 16.00 — דני פלג — חוג נוער מפ"ם
סניף תל־אביב — 17.00 — חיים שרור — העובדת השכירה
סניף נתניה — 20.30 — אילן גילאון — אסיפת חברים

עצרת "בן לשלום" תתקיים בירושלים — בשעה 8.00 בבוקר בהשתתפות הקבוצים: יד־מרדכי, רוחמה, זיקים מול משרד ראש הממשלה

יום שני — 14.3

סניף רמת גן גבעתיים — 10.00 — פרופ. וולדי — חוג להיסטוריה מועדון ביאליק 54
ירושלים, כנסת — 16.00 — ח"כ יאיר צבן — עם תלמידי ביה"ס "עמל" באר־שבע
סניף דימונה — 17.30 — חנן ארז — מועצת הפועלים
סניף דימונה — 19.00 — חנן ארז — אסיפת חברים לקראת מרכז מפ"ם
סניף אילת — 19.00 — נחום שור — אסיפת חברים
סניף חיפה — 18.00 — שייקה גורן — מועצת הסניף — לקראת מרכז מפ"ם
סניף פתח תקוה — 19.00 — אילן רגב — מזכירות מורחבת לקראת מרכז מפ"ם
סניף חולון — 19.30 — אפרים ז'ילוני — אסיפת חברים לקראת מרכז מפ"ם
סניף אשדוד — 19.30 — וולדי מורג — מועצת הסניף לקראת מרכז מפ"ם
מגדל העמק — 19.30 — שושנה רון — מזכירות הסניף לקראת מרכז מפ"ם
ירושלים, קרית יובל — 19.30 — ח"כ חייקה גרוסמן — חוג בית לקראת מרכז מפ"ם
סניף תל־אביב — 19.30 — אריה יפה — מועצת הסניף לקראת מרכז מפ"ם

יום שלישי — 15.3

כפר סבא — 9.30 — משה מסולר — בית אבות
סניף רמת־גן גבעתיים — 10.00 — אברהם אלון — סרט והרצאה מועדון נרקיס 5
חולון, ביה"ס אורט — 10.00 — שימה שוויצר — עם תלמידי י"א י"ב
ירושלים, גימנסית רחביה — 12.00 — ח"כ חייקה גרוסמן — עם תלמידי י"ב
קבוץ יד־מרדכי — 17.00 דוד שטוקמיש — מועדון יידיש
קבוץ המעפיל — 17.00 — אילן גילאון — מועדון וותיקים
סניף כרמיאל — 19.30 — וולדי מורג, יודיא לבן — מזכירות הסניף לקראת מרכז מפ"ם
סניף רחובות — 20.00 — אריה יפה — אסיפת חברים לקראת מרכז מפ"ם
סניף רמת גן גבעתיים — 20.00 — מפגש ייסוד "צוותאלה" — בביאליק 54

יום רביעי — 16.3

במרכז — 9.00 בבוקר ישיבה אחרונה לקראת הוועידה האזורית בתל־אביב

במרכז — 13.00 מליאת מח. ארגון — (ראו זאת כהזמנה אישית)

קבוץ רמת השופט — 17.30 — שימה שוויצר ומשה. עולים — מועדון וותיקים.
סניף רמת יצחק — 18.30 — יצחק שושני — מועדון הראת 154
* כנס דור צעיר אזור דן־דרום — בסניף תל־אביב בשעה 19.00
סניף ירושלים — 19.30 — חנן ארז — מועצת הסניף לקראת מרכז מפ"ם
סניף הרצליה — 20.00 — ח"כ חייקה גרוסמן — אסיפת חברים לקראת מרכז מפ"ם
קבוץ העוגן — 21.00 — אריה יפה — אסיפת חברים לקראת מרכז מפ"ם
קרית אונו — 21.00 — נתן בקלר — מפגש חברים ופעילים — אצל משה. צרפתי, רח' הגפן 6 קריאון

איגוד מקצועי

יום א' — 13.3

מליאת סיעת מפ"ם בהסתדרות — מתכנסת במרכז מפ"ם בשעה 12.00 בהשתתפות: חנן ארז, אפרים ז'ילוני, דעיה רקיע

יום ג' — 15.3

כנס אזורי של עובדי רפואה — איזור דן והמרכז ונציגי מרפאות מקבוצי האזור יתקיים במרכז מפ"ם בשעה 17.00 בהשתתפות: דב פלג, נתן בקלר, נטע מן

שימו לב

כנס מרכז מפ"ם מתכנס בצוותא תל־אביב ביום ראשון 20.3.88 בשעה 16.00

על סדר היום:
* דרך ההתמודדות של מפ"ם בבחירות לכנסת ה־12
* נוהל הבחירות לועידת המפלגה

החברים מתבקשים להבטיח השתתפותם

הארמנים טוענים: 1,500 נטבחו באזרבייג'אן

רויטר, סי"ט

מוסקווה. — הפדראציה המהפכנית ארמנית "דאשנג" אמרה, כי בשבועיים האחרונים נהרגו באזרבייג'אן יותר מ־1,500 ארמנים. בהודעה שפירסם הארגון נאמר, כי מספר הקורבנות נקבע על יסוד מידע שהגיע למוסקווה מנאגורנו — קראבך ומירוואן, בירת ארמניה. חברי הקהילה הארמנית במוסקווה גינו את הטבח באזרבייג'אן והאשימו את כלי התקשורת הסובייטיים ובמיוחד את סוכנות הידיעות "טאס", שהפיצה לדבריהם מידע מטעה על המצב באזרבייג'אן.

מאות ארמנים שהתכנסו בבית העלמין של קהילתם במוסקווה שמעו מפי עדי ראייה, על מעשי רצח שיטתיים וברוטאליים של ארמנים באזרבייג'אן.

פועל ארמני, שנכח בטבח בסומגייט ב־28 בפברואר פרץ בבכי כשתיאר רצח אשה הרה וביתור גופת התינוק שברחמה בידי מתפרעים. הוא סיפר, כי ביקר בחדר המתים של סומגייט וראה שם כ־70 גופות, ביניהן גופות רבות של ילדים.

כמה עדים דיווחו על טבח ארמנים בערים קירובבאד ובאלדרי שבאזרבייג'אן. עדים אלה סיפרו, כי העוצר עדיין בתוקף בסומגייט ובקירובבאד.

כפרי, המתגורר ליד סומגייט סיפר לקהל, כי חזה ברצח ארבעה ארמנים על ידי אזרבייג'אנים, לאחר שהארמנים הוצאו בכוח מבתיהם.

עד ראייה סיפר כי בקירובבאד, עיר המרוחקת 275 ק"מ מסומגייט, נאלצה המיליציה להגן על הארמנים. "ב־28 בפברואר הם הרגו ואנסו. הם הרגו נער בן 16 ונער בן 13, הרגו אנשים ברחובות לעיני כל" אמר. עד אחר סיפר "הם ניפצו שמשות, פרצו לבית הראשון ושדדו כל חפץ בעל ערך שהצליחו למצוא. המשטרה לא עשתה הרבה כדי לעצור בעדם", אמר. לדבריו, המצב רגוע עתה מפני שבמקום נמצאים חיילים רבים.

גבר שהציג את עצמו כהיסטוריון תיאר את ההתרחשויות האחרונות כ"חזרה על המעשים הנוראים מ־1915". "אני נדהם ושואל כיצד יתכן שבארצנו, בתנאי גלאסנוסט ופרסטרויקה העיתונות המרכזית שלנו עדיין שותקת".

בריה"מ: לטילים שסיפקנו לעיראק אין טווח המאפשר פגיעה בטהראן

מלחמת הטילים נמשכת, ועיראק אף הודיעה על חידוש ההתקפות נגד אוניות במפרץ

רויטר, סי"ט

ניקוסיה. — המלחמה במפרץ החריפה אתמול לאחר שבגדד הודיעה כי תחדש את התקפותיה על אניות במפרץ. במשך שלושה שבועות נמנעו הצדדים מהתקפות כאלה, במקביל, נמשכת "מלחמת הערים" במלוא העוצמה.

עיראק הודיעה אתמול, כי ירתה ארבעה טילים לעבר ערים באיראן. אחד מהם כוון לעיר הקדושה קום ושניים כוונו לעבר איספהאן, העיר השלישית בגודלה באיראן.

גם איראן הודיעה, כי ירתה שני טילים לעבר מוסול, שבצפון עיראק. עיראק גם הודיעה, כי מטוסי קרב שלה פגעו אתמול ב"מטרה ימית גדולה", כינוי למכלית, קרוב לחופי איראן.

בריה"מ אישרה אתמול, כי סיפקה טילים לעיראק, אך טענה כי הטילים היו לטווחים קצרים בלבד ואין הם מסוגלים להגיע לטהראן.

פקידים בכירים מסרו במסיבת עיתונאים במוסקווה כי לכל שיפור בטילים שסופקו נדרש אישורה של מוסקווה.

דובר משרד החוץ גנאדי גראסימוב אמר, כי בטילים שסופקו לעיראק "אין אפשרות להכניס שיפורים".

פנמה שוקלת ניתוק יחסים עם ארה"ב

רויטר, סי"ר

פנמה־סיטי. — ממשלת פנמה שוקלת לנתק את הקשרים הדיפלומטיים עם ארה"ב — גילה ביום ג' חואן אנטוניו טאק, יועץ משרד החוץ של פנמה.

שר החוץ של פנמה חורחה אבאריה אמר, כי נתן הוראות לשגריר פנמה באו"ם, לבקש כינוס דחוף של מועצת הביטחון בבעיית פנמה, נוכח "התוקפנות הכלכלית של ארה"ב" נגדה.

אתמול התנגשו בפנמה סיטי מאות מפגינים, עם המשטרה.

על היום 10.3.88

רווחיות ללא חריגים

1987 היתה, ללא ספק, שנת הבנקים. הגידול בהיקף האשראי החופשי בשקלים מסתמן כתופעה החשובה ביותר

אודי נחשון

עם הצגת המאזנים החצי־שנתיים של הבנקים ב־87', כבר ידעה הצמרת הבנקאית, כי זו עשויה להיות שנה טובה מאוד לבנקים. במסיבות העיתונאים שכונסו אז, אמרו ראשי הבנקים: „אם לא יקרה דבר חריג במחצית השנייה של השנה, אז..." — וכל מה שקרה במחצית השנייה של 87' לא קלקל את התמונה הסופית. היתה אמנם האטה מסוימת בפעילות הכלכלית והבנקים בכו קצת על ירידת המרווחים הפיננסיים שלהם. אבל בתוך התמונה הכוללת של המשק — 1987 היתה ללא ספק שנת הבנקים.

1986 היתה שנה עגומה לבנקים. ארבעה מתוך חמשת הבנקים הגדולים סיימו אותה עם רווח נקי של 30.5 מיליון דולר ובנק המזרחי הפסיד 15.5 מיליון דולר. המפנה ניכר כבר ברבעון הראשון של 87'. כבר אז נשמעו טענות, כי ה„זיגזגים" האלה ברווחיות, שחלקם מושפע מהמדיניות הכוללת, מיותרים ואינם מוסיפים בריאות למערכת הבנקאית ולמשק כולו. ה„זיגזגים" ברווחיות כוללים רווח של 183 מיליון דולר ב־1985, ואחרי השפל של 86' עשויים להגיע רווחי הבנקים בשנה שעברה ללמעלה מ־300 מיליון דולר.

בשנה שעברה, כמו בשנים האחרונות, היוו השינויים בפעילות הבנקאית ובמרווחים הפיננסיים גורם מרכזי בקביעת רווחיות הבנקים. ב־86' פעלו השינויים לרעת הבנקים וב־87' עזרו להם להציג רווחיות גבוהה, שכבר הצליחה להרגיז גורמים שונים במשק. בבנקים מצביעים על הגידול הניכר בהיקף האשראי החופשי בשקלים כתופעה החשובה ביותר. ב־87' גדל האשראי החפשי בשקלים בכ־50 אחוז ריאלית והגיע לכ־10 מיליארד ש"ח. גידול זה לווה בתחילת השנה שעברה במרווחים פיננסיים גדולים, וגם לאחר שהם ירדו במהלך השנה — לא היה בכך כדי לפגוע ברווחיות הגבוהה של הבנקים. צריך לזכור, שהריבית הריאלית, ששילמנו במהלך השנה האחרונה על האשראי, היתה גבוהה — והבנקים נהנו מכך.

מאיר חת, (בל"ל). מצפה לתשובה

הלהיט הבנקאי של השנתיים האחרונות הוא המגזר השקלי הלא צמוד. ב־86' המגזר הזה הכפיל את עצמו, אבל המרווחים הפיננסיים על הפעילות הזו קטנו בכ־40 אחוז לעומת 85', ותרומתם לרווחיות ירדה. בשנה שעברה עבר המגזר השקלי הלא צמוד לטובת הבנקים — גם גידול חד בהיקף הפעילות וגם מרווחים גבוהים. ראשי הבנקים אומרים, כי המשך גידול האשראי החופשי, תוך המשך מגמת הירידה של המרווחים הן תופעות רצויות לבנקים ולמשק.

הבנקים מודעים לכך, שגביית ריבית ריאלית גבוהה תורמת אמנם לרווחיותם, אבל את הריבית הזו משלמים המגזר התעשייתי־עסקי והציבור. כשיותר ויותר מפעלים ועסקים אינם עומדים בתשלומי הריבית — הבנקים נאלצים להפריש סכומים גדולים יותר לחובות מסופקים (חובות שפרעונם מוטל בספק) ורווחיהם נפגעת. ב־86' הפרישו הבנקים 355 מיליון דולר לחובות מסופקים, ובשנה שעברה נרשם גידול בהפרשות אלה. שני הבנקים הגדולים (בל"ל והפועלים) הפרישו יחד סכום גבוה יותר מההפרשה בכל המערכת ב־86'.

כאשר ראשי המערכת הבנקאית אומרים, כי המשך גידול האשראי החופשי, תוך ירידת המרווחים הפיננסיים, הוא תהליך רצוי למשק ולבנקים, הם מפנים גם אצבע מכוונת לבנק ישראל. מדיניות הנזילות החדשה שהנהיג הבנק המרכזי בסוף 87' נועדה ליצור יציבות רבה יותר במערכת המוניטרית. הבנקים הכינו לתכניות החדשות של בנק ישראל קבלת־פנים צוננת במקצת. אמנם, בוצעו במדיניות מספר שינויים, אבל הבנקים עדיין מצפים לשינויים נוספים.

יו"ר הדירקטוריון של בנק לאומי, ד"ר מאיר חת, אמר אתמול עם הצגת מאזן הבנק, כי ניתן יהיה להוריד את הריבית ולצמצם את המרווחים על האשראי השקלי הלא צמוד, אם יתאפשר לבנקים שימוש רווחי יותר בפקדונות מסוגים אחרים שנמצאים ברשותם. בקשה זו הוצגה כבר בעבר, וראשי הבנקים המסחריים עדיין מצפים לתשובה הולמת של בנק ישראל.

התנצלות בערבון מוגבל

בפולין פורסם מאמר, שאמור היה להיות התנצלות על מעשי האנטישמים במדינה זו, לפני 20 שנה. למעשה זו חזרה על החטא הקדמון, עם שינויים קוסמטיים

יוסף שמי

לפני עשרים שנה, ב־8 במארס 1968, פתחו האנטישמים הפולנים במבצע של „פתרון" הבעיה היהודית במדינה זו. בהשפעת מסע השמצות שלוחריסן, נישול ממקום עבודה, פגיעות אישיות באנשים בעלי עמדה בחיים הציבוריים, בחיי התרבות, המדע, האקדמיה, הרפואה ובעיקר בכל אלה שנחשדו במשע הגדול — אי הליכה בתלם של הקו הרישמי — עזבו את פולין כ־20 אלף יהודים או יהודים למחצה.

המגורשים השאירו אחריהם חלק מרכושם ואף פרי עמלם בשטח המדעי. למי שלא היתה גישה לנציגות דיפלומטית זרה נלקחו ממנו טיוטות של מחקר, של כתב־יד, ספרים בעלי ערך ועוד. עד היום לא החזירו השלטונות את הדברים שנלקחו בעת העזיבה החפוזה. גם לא הוצע להחזיר את הזכויות הסוציאליות, שנגזלו מאנשים אשר את רוב חייהם בילו בפולין ושם עבדו ושילמו מיסים לביטוח הסוציאלי, לקרנות פנסיה ועוד.

מאז ההפשרה ביחסים בין פולין לבין ישראל, ובין הנציגות היהודית לבין המוסדות הרשמיים, התרחשו בפולין אירועים ראויים לציון בכל הקשור ליחסים בין היהודים לבין הפולנים. זה חשבון שבין היהודים לבין העם הפולני. חל כאן שינוי משמעותי לטובה. אך החשבון המר בין אלה שנאלצו לעזוב את פולין בשנים 1970־1986 נשאר פתוח. זה חשבון עם המפלגה שאירגנה את ההסתה. השלטונות רמזו מזמן, שגם כאן תהיה תזוזה. והנה, ב־2 במארס התפרסם מאמר, על עמוד וחצי, בביטאון המפלגתי „טריבונה לודו" ובו נסיון לפייס את אלה שהיו כתובת ישירה להתקפות פרועות ב־1968.

הסתייגות מה„חריגות"

תחילה דובר בהצהרה אישית של גנרל ירוזלסקי, האיש מס' 1 במפלגה ובממשלה. אחרי לבטים רבים החליטו בצמרת לצאת במאמר אידיאולוגי־פוליטי, שיסביר את המאורעות ויביע הסתייגות מה„חריגות" שהיו לפני 20 שנה. אך בכל המאמר הארוך, המונה, כפי שציין כתב־הארץ, כ־6,000 מילה, אין אף מילת התנצלות ובקשת סליחה מאלה שנפגעו ללא סיבה, גם לפי עולם המושגים של השלטון הנוכחי. את האשמה על המעשים האלה מטיל המאמר על בעלי אוריינטציה שמרנית במנגנון המפלגה. מהנוסח קשה להבין אם מדובר בשמרנים בתוך המפלגה או מחוצה לה, שכן במיבצע הגירוש השתתפו זה לצד זה הקומוניסטים והאנטישמים, תחת הדגל הקתולי הפשיסטי למחצה — הכוונה לאגודה בשם „פאקס", סביבה התרכזו הוגים שפעלו עד 1939.

עתה הושמעו דברי הסתייגות מהמעשים הנואלים, כנוגדים את הרעיון הסוציאליסטי, ואשר גרמו נזק רב לדמותה של המדינה הפולנית. בהקשר זה מזכירים את שמו של גומולקה כאישיות יחידה שפעלה על הכמה. אך עם הטילם על גומולקה את האשמה גם מיהרו מחברי המאמר להגן עליו, על שפעל בתנאים של אילוצים בינלאומיים, מצב פנימי מעורער מבחינה הכלכלית והפוליטית, לחץ של סיעות שונות, ביניהן סיעה המייצגת את הפעילים המזוהים עם השלטון של תקופת הסטאליניזם הפולני.

בסופו של דבר, אחרי הצגת מיכלול התנאים, כולל השפעת „האח הגדול", אירועי צ'כוסלובקיה, מלחמת ששת הימים ועוד — ה„חריג" היה למעשה בלתי נמנע. המחברים אף רואים נקודות זכות למסע האנטישמי והלאומני של השנים 1967־1970, בעיקר ריסון גורמים רביזיוניסטיים, העמקת המודעות לצורך חינוך הדור הצעיר למסורת של מאבק לאומי נגד הכובשים והמולשים, וחיזוק האלמנטים הפטריוטיים בחיים הציבוריים.

„ניקוי השולחן"

כמי שהיה מעורב בעבר בחיי המנגנון „ניקוי השולחן" המפלגתי והממשלתי בפולין אני יכול לנחש שהנפתולים שעבר הרעיון של התנצלות, נראו פחות או יותר כך: חלק מיועצי הגנרל הגיעו למסקנה כי מוטב להתנער ממה שקרה ב־1968. כאן לא יעמוד לממשלה ולמפלגה התירוץ של מעשי הגרמנים, כפי שזה נוהג בכל ויכוח סביב התנהגות הפולנים בימי הכיבוש הנאצי. הצהרה של העומד בראש המפלגה אמורה לטהר את האווירה ולאפשר „ניקוי השולחן". הרעיון הועבר לביצוע למזכיר המפלגה, ראש מדור האידיאולוגי, אדם גלובצ'יק או חבר גלובצ'יק, לשעבר עורך ראשי של שבועון כלכלי. הוא אישית לא השתתף בארגון ההילולה של 1967/70, אף היה עד לנעשה. הוא הבין, שהצהרה של ראש המפלגה עלולה לעורר שדים ורוחות ולגרום לזעזוע נוסף במפלגה מוחלשת ממילא. הסיבה היא פשוטה, חלק נכבד מהפעילים ברמה הבינונית וכן למעלה מזה הם „הקומבטנטים" של אותם ימים. לכן יצא עתה לאור מסמך המגנה אומנם את ה„חריגות", אך מצדיק את התופעה בכוח עליון, מצב בינלאומי, מאבק בין המחנה האימפריאליסטי והסוציאליסטי, תסיסה בתוך המחנה הסוציאליסטי (צ'כוסלובקיה) ובתוך פולין עצמה. בין הטענות, גם חוזרת על השמצות מאותם זמנים, כגון יצוג גדול מדי ליהודים במוסדות המפלגה, דבר שנבע מהרכבו האישי של המפלגה הקומוניסטית המחתרתית, מורכב הצוות שחזר יחד עם הצבא ממזרח פולין, נטיות ציוניות בין אלה שהיה להם „מוצא" לא נכון ועוד. יש במאמר מתכון מושלם של עיקרי הטענות כנגד הציונים (למעשה, נגד יהודים), כפי שזה הופיע לפני עשרים שנה. אין הסתייגות מהעמדה שהיתה נקוטה אז, שאי־הסכמה עם הקו המדיני של הממשלה אינה פוסלת אדם להחזיק במשרה של איש אקדמיה, מנהל בית־חרושת, עובד עיתון, עובד קואופרציה, או מהנדס במפעל.

המאמר, שאמור להיות התנצלות, הוא למעשה חזרה על החטא הקדמון משנות המבצע האנטי־ציוני, עם שינויים קוסמטיים. הפולנים, ליתר דיוק המנגנון המפלגתי, עוד לא בשל להגיד „סליחה", גם כאשר בקרב העם ובעיקר האינטליגנציה יש הבנה ורצון לעשות „סולחה" עם קורבנות „ימי הגדולה" של 1968.

ולאדיסלאב גומולקה. מואשם עם הגנה

ע הפרץ

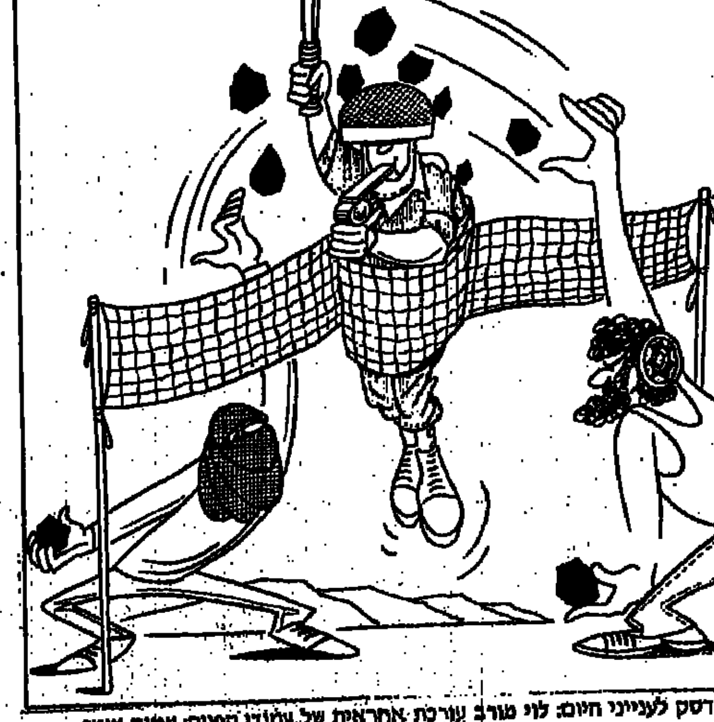

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב. עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אוטר

אלה בדרג

מפקד איזור שהיטיב ליישם את מדיניות המכות בדבקות רבה מדי, לא ימשיך בתפקידו אל דאגה. הוא יקבל דרגת אל איזו בעיטה נחמ

אבי בניהו

אם צוטט נכון טוראי יאיר נ מנאשמי פרשת הדחפור, כי או ובית־הדין הצבאי לערעורים בבעיה חמורה.

בצאתו מהדיון המשפטי, הוחלט לשחררו ממעצר, אמר נסימי: „אם היינו מכסים אותם עד כל העניין הזה לא היה מתגלה. שאולי לא מבין, כך זה מתקבל במל יותר פשוטות: אם היינו קוברים עמוק בלי להשאיר את ראשם באוו היו מתים ולא היו עדויות, ולי (בלוס לא היתה אז בעיה. הטוראי נסימי הכתים רק את עצמו. הוא הטיל כתם גם על מי שהחליט לשחררו ואולי צה"ל כולו, שלא בצדק.

רק לפני ימים אחדים שיגר קצין ראשי איגרת לחיילים בשטחים, בה כיצד השפיעו ארבעה חיילים נגשע על דמותו ועל תרמיתו של בציבור בארץ ובעולם גם בעיני ממפקדי הצבא. והנה, מתחרש הטוראי כי לא השלים את „המשימה", ורוחו לתגנתו: „אני לא יודע מה רוצים הרי כל המדינה מאחורי".

רס"ל צ'רלי דינו. קבורה עמוקה (צילום: אבי הזאב)

זוכרים את דברי שר הבטחון והרמטכ"ל ואלוף פיקוד המרכז, כי עם החיילים הללו תמוצה כל חומרת הדין? כמעט בנשימה אחת, כהרף־עין, משחרר בית־הדין לערעורים את העצורים בפרשה זו, בנימוק שגם עצורי המכות בשכם אינם עצורים עד למשפט, וטוראי נסימי עוד קבל על תנאי מעצרו ומרשה להבל פיו להישמע ברבים: „אינני מתבייש במה שעשיתי אבל כואב לי על מה שעושים לי."

אינני מכיר את החייל הזה ולא את יתר העצורים, אבל אני סבור שמקומו מאחורי סורג ובריח, בוודאי עד למשפט.

צה"ל אינו רשאי לקבל התבטאות כזו של חייל זוטר, הנאשם בהתעללות ובמעשים חמורים בפרשה שעיניים רבות נשואות לראות כיצד תטופל וכיצד ייענשו מבצעיה.

אבל הבעיה איננה רק אצל החיילים. בבית־הדין הצבאי לערעורים הזכיר עורך־הדין של החייל, ניר גרשוני, את האפשרות, הנתמכת בעדויות של שני חיילים, לפיה ההנחיה לביצוע ההתעללות התקבלה מפיו של קצין צה"ל בכיר, סגן־אלוף יהודה המשמש כמפקד מרחב. סא"ל יהודה אמנם לא יהיה מפקד איזור, אבל הוא כן יעלה... לדרגת אלוף־משנה. בעיטה כלפי מעלה. צעד לא נבון של הצבא שחייב להוכיח לעם שלא כולם עומדים מאחורי טוראי יאיר נסימי שמצטער צער עמוק על שלא השלים את משימתו.

ספרד: יורים ומדברים

12 שנה לוחם ארגון הטרור הבדלני הבאסקי במימשל הספרדי לשם השגת עצמאות ■ למרות הטרור העקוב מדם לא חדלה הממשלה הספרדית מנסיונותיה להידברות

יהודה צור

ישראלים ואחרים ממקרים לע את ישראל במרכזו העולם. רצח ש פעם ירדיתכו עד עברו השני של אג התיכון, כדי להבין שחלק מהמ המטרידות את אזרחי המדינה מריים עם ארגון טרור, הוא גם מהנוף הפוליטי, למשל של ספרד.

זה 12 שנה לוחם הארגון הבדלני הבא „אטה", הדורש עצמאות לחבל הבאסקים מתגוררים 2 מיליון תושבים, נגד הש המרכזי־הספרדי. למעלה מ־600 נרצ קיפחו את חייהם במהלך המלחמה ה מדם, רובם אזרחים. בשנתיים האחרונות ארגון הטרור הבאסקי להפעיל מכוניות שכבר קטלו עשרות נשים וילדים, בסופרמרקטים ובמקומות בידור ספרד.

מתברר, שהכרזותיו של ראש ספרד, פליפה גונזלס וקודמיו, לא לנה עם ארגון טרור עד לכניעתו הסופית שורה ארוכה של נסיונות להידב הטרוריסטים, אשר לא מסתירים שכל הוא עצמאות.

למעשה, כאשר גבר הטרור של ה הבדלני וחלו המגעים בין השלטון לנציגיו. ב־20 באוגוסט 87' פליפה לאחר שיחה עם הנשיא מיטרן בצרפת, שהוא מוכן לפתוח בדו־שיח עם „אטה" תנאים מוקדמים. ימים מיספר לאחר מכן הממשלה, חבייר סולנה, הצהיר שנציגים „אטה" היו, מתנהלים עכשיו ויהיו בעתיד קצר לאחר מכן „אטה" מודיע, שהוא לחשוב על דברי גונזלס ובסוף המשטרה הספרדית בפעם הראשונה במיבצע מעצר של עשרות רבות של „אטה", אשר מצאו מקלט בצרפת.

באוקטובר נציג הממשלה הבאסקית מקבל הוראות לפתוח „אטה", ובמקביל במחצית נובמבר המפלגות הפוליטיות בארץ הבאסקים נגד הטרוריזם. למחרת „אטה" רוצח 11 איש, ביניהם 5 ילדים. הממשלה מיד להפסיק את השיחות, וכאמור צרים כמה אנשי מחתרת החשודים ציחתם של עשרות אנשים. אך בסוף דצמבר ממשלה משגרת מסר סודי ל„אטה", בו היא כנה להתחיל שוב בשיחות בתנאי שארגון טרור יפסיק את מיבצעיו.

בראשית ינואר השנה נעצרים אנשי מנוהו אלקטרוני" האחראים להכנת ניות התופת, יחד עם תנתא המודיעין שסיפק כלי הרכב. בסוף ינואר „אטה" מצהיר מובר, שהוא מוכן להציע הפסקת אש של 60 ם, אם הממשלה מוכנה לפתוח בשיחות. ממשלה מגיבה לארגון להבין, שהיא מוכנה ד־שיח אך ב־15 בפברואר ארגון הטרור ודיע שהוא חוזר בו מכוונתו להפסקת אש טיל את האשמה על הממשלה.

מיפגש במעט סומבי

ב־19 בפברואר דובר הממשלה מודיע על כונה לפתוח שוב בשיחות ולמחרת מתנהל, מוכי מעט, מיפגש בין נציג הממשלה ארגון הטרור באלג'יר. לשם הוא גלה מצרפת. אולם כעבור יומיים בלבד אחר מתעשיינים העשירים ביותר של ד על־ידי „אטה".

באמצעי התקשורת הספרדיים מתחזק הרושם שבתוך ארגון הטרור מתרוצצות שתי מגמות סותרות. מתברר, כי יש מתון מאגר בתוכו את רוב אנשי הטרור הגולים עתה באלג'יר. רוב רובו של חבר הפעילים ב„הרי בטאסונה", שהיא מפלגה פוליטית בת־2 צירים מייצג למעשה את „אטה" בפרלמנט הספרדי. המפלגה נחשבת לקיצונית.

מתברר, שרוב רובם של הגולים הבאסקים בצרפת לוחצים מזה זמן רב לקבל את החנינה שמציעה להם ממשלת ספרד, כדי לעזוב את דרך הטרור, ורק קומץ של טרוריסטים בארגון הבדלני־הבאסקי מסרב בתוקף לפתוח בדו־שיח.

עיין ערך אירלנד

העיתונות הספרדית מרבה להזכיר לקורא את אירלנד, אשר רק לאחר שנים רבות, בראשית שנות העשרים הצליחה לקבל אוטונומיה ואחר־כך גם עצמאות מאנגליה, למעט חלק קטן משטחה ואוכלוסיתה. ואולם ארגוני טרור אירים סרבו להכיר בהסכמים בין אירלנד לאנגליה והם ממשיכים את מלחמתם בצפון אירלנד. „מתברר, שלא מספיק להגיע להסכם שלום. אפילו בין הנציגות המוסמכת של ארגון הטרור לבין הממשל המרכזי, שהרי תמיד יהיו אנשים השייכים לקו נוקשה יותר ולא חשוב מאיזו סיבה, ידרשו את הכל, עצמאות יתר, או ניצחון מוחלט.

המימשל המרכזי־הספרדי חייב להבין, שגם אם רוב רובם של אנשי „אטה" יקבלו את הצו המיני וינטשו את דרך הטרור, תמיד יהיו בודדים שימצאו דרך אחרת להמשיך בהפעלת מכוניות תופת. וזו הטעות שרבים לקחו בחשבון, בדיוק כמו שקרה באירלנד" טוענים באמצעי התקשורת הספרדית. נציגים בכירים של המפלגה „הרי בטאסונה" המייצגת כאמור את הקו הנוקשה של בדלני הבאסקים.

כך, שהדברים די דומים למצב בארץ כמובן, עם כל ההבדלים הפולקלוריים המקומיים. מי שסבור, שהסכם בלשום שאולי יותם בין הנציגים הרשמיים של כל הצדדים, ישים קץ אחת ולתמיד לטרור, טועה. את זאת מבינים מזה זמן רב הספרדים, למודי הניסיון במלחמה בטרור.

הרבנית מאיה

מאיה ליבוביץ', אם לארבעה, מכשירה עצמה זו השנה השנייה ב„היברו יוניון קולג'" בירושלים לקראת תפקידה החדש ■ מחצית היובל למכון ליהדות מתקדמת

יצחק שור

מאיה ליבוביץ', ילידת ישראל, מחנכת ואם לארבעה, היא אחת משתי נשים המכשירות עצמן עתה לתפקיד של רבנית באחת מן הקהילות הישראליות של „התנועה ליהדות מתקדמת" (יהדות ריפורמית). את לימודיה היא עושה, זו השנה השנייה, ב„היברו יוניון קולג'", מכון ללימודי היהדות בירושלים, אשר משמש מרכז רוחני של תנועה זאת בישראל. היום תיערך במכון זה עצרת חגיגית לציון חצי יובל שנים לייסודו בידי הרב פרופ' נלסון גליק, מחשובי הארכיאולוגים בדורנו.

מעומק ליבה, מאיה ליבוביץ' מצטערת על כך, שהחילונים בישראל העניקו לאורתודוקסיה הדתית את המונופול על המורשת היהודית. בתיכונים הממלכתיים כמעט אין מלמדים תלמוד, מדרשים ומחשבת יהודית.

במקביל ללימודיה במסלול להכשרת רבנים בהיברו יוניון קולג', משלימה מאיה ליבוביץ' את לימודיה לקראת התואר השני, בחוג למחשבת ישראל שבאוניברסיטה העברית. לימודיה ב„היברו יוניון קולג'" יימשכו ארבע־חמש שנים.

יחד עם בני משפחתה מתפללת מאיה בבית־הכנסת של תנועתה, „הראל", הנמצא במרכז ירושלים. מכיוון שהיא מתגוררת בשכונת בקעה, ורי שמרי שבת היא נוסעת במכוניתה לתתפלל בבית־הכנסת. רק ביום הכיפורים היא הולכת ברגל. התפילה מתנהלת בידי נשים וגברים, ללא מחיצות, ובליווי כלי נגינה. בימי שישי עורכים מאיה ובעלה קידוש. הילדים מנגנים שירי שבת וחג. ההורים משוחחים עם ילדיהם על נושאים הקשורים באותה שבת ולאחר־מכן מדליקים בני המשפחה רדיו או טלוויזיה, כרצון איש ואיש.

מנהיגים קהילתיים

על תוכנית הלימודים בכיתה להכשרת רבנים של היהדות המתקדמת ב„היברו יוניון קולג'" מספר לי דיקאן המכון בפועל ובוגרו, הרב אורי רגב. את התנועה הריפורמית הוא הכיר, לראשונה, במסגרת של חילופי תלמידי תיכון בישראל ובארצות־הברית. חצי שנה שהה אורי בן ה־16, במשפחה יהודית והתוודע לרעיונות העיקריים של התנועה ליהדות מתקדמת. לאחר תום שירותו הצבאי בישראל למד משפטים, התמחה וקיבל תואר של עורך־דין. מאוחר יותר למד ב„היברו יוניון קולג'" והוסמך לרבנות. עתה מכהן אורי רגב כדיקאן המכון.

מטרת ההיברו יוניון קולג', אומר רגב, איננה רק להכשיר רבנים מורים וחוקרים בתחומים שונים של מדעי היהדות. מטרת המכון היא להכשיר מנהיגים קהילתיים, שיהיו אנשים משכילים ומעורים בחיים. מנהיג קהילה יהודית ובמיוחד רב איננו יכול להסתפק בידיעת ההלכה. עליו להכיר גם פרקים מהיסטוריה יהודית, דמוגרפיה וסוציולוגיה יהודית, ופסיכולוגיה.

שאלות הלכתיות

הסוגיות המעסיקות את פרחי הרבנות של התנועה ליהדות מתקדמת בישראל שונות מאלה המעסיקות את עמיתיהם כקולגים המקבילים בארצות־הברית. כך, למשל, עולות בישראל שאלות הלכתיות ומשפטיות בדבר מעמדו של רב לא־אורתודוקסי כרושם נישואין, בדבר החפירות הארכיאולוגיות, ניתוח מתים, המתת חסד והפלות.

בעיקרו של דבר סבורה התנועה ליהדות מתקדמת, כי דרושה גישה פתוחה ויוצרת של המורשת היהודית. לפיכך מלמדים ב„היברו יוניון קולג'" לא רק את מורשת העבר כמו תלמוד ומדרשים, אלא גם את הגותם של רוזנצוויג ובובר. כל תלמידי ה„היברו יוניון קולג'" בסינסינטי, ניו־יורק ולוס־אנג'לס — חייבים ללמוד את שנתם הראשונה בירושלים. כאן הם משפרים את לשונם העברית, משתתפים בסיורים בארץ ובחפירות ארכיאולוגיות, ולומדים את תולדות מדינת ישראל ובעיותיה. שנת לימודים זאת מוכרת בידי אוניברסיטאות אמריקניות כחלק מלימודי הב־אי.

במצי יובל שנות קיומו של ה„היברו יוניון קולג'" בירושלים למדו בו 900 סטודנטים יהודיים מארה"ב. הם מהווים גשר חי בין ישראל לבין הגדולה בתפוצות העם היהודי.

סידור חדש

התנועה ליהדות מתקדמת (היהדות הריפורמית) מקיפה עתה כמיליון וחצי יהודים ברחבי התפוצות, מהם חיים בארצות־הברית ובקנדה כמיליון ורבע. חברי התנועה ליהדות מתקדמת משתייכים לקהילות ולבתי־כנסת, ומנהיגים אותם 1500 רבנים, בעלי השכלה כללית ויהודית כאחת.

מאיה ליבוביץ': קידוש בליל־שבת — ואחר־כך רדיו וטלוויזיה (צילום: ריצ'ארד שרביט)

לרגל מלאות חצי יובל לייסוד המרכז הרוחני של תנועה זו בארץ, ה„היברו יוניון קולג'", נערכת השבוע במלון לרום בירושלים ועידה שנתית בהשתתפות 350 רבנים. בישראל חיים חמישה רבנים, שהוסמכו כאן, וארבע רבניות שהוסמכו בחו"ל. מפעלם העיקרי של הרבנים הישראליים הוא הוצאת סידור תפילה, ב־1972, הנקרא „העבודה שבלב".

בסידור זה הושמט, למשל, פרק ג' בתהילים, הכלול בסידור הרגיל. פרק זה עונה בקריאה נרגשת: „קומה ה'...כי הכית את כל אויבי לחי, שיני רשעים שיברת". כן השמיטו עורכי הסידור החדש מן הישן את המלים הנאמרות בהוצאה ובפורים על הנוכרים „הטמאים" ו„הרשעים", בעוד שהיהודים מוגדרים כ„טהורים" ו„צדיקים". עורכי הסידור החדש משתכנעים, כי הם נאמנים למשנת הלל, אשר ראו בטיפוח שנאה ונקמה מעשים חסרי הצדקה טעם או תועלת.

בסופו של הסידור „העבודה שבלב" מופיעים פרקי שירה הנושאים אופי של תפילה, ובהם משירי רחל, לאה גולדברג, אברהם שלונסקי, אבא קובנר, משה בסוק, יהודה עמיחי, נעמי שמר ואחרים.

בזכות פתרון של שלום

עם פרוץ המהומות בשטחים נקטה התנועה ליהדות מתקדמת בישראל עמדה בזכות פתרון של שלום. בהודעות לעיתונות שפירסמה תנועה זאת בינואר השנה היא קוראת להשבת הסדר על כנו. „אולם, בעשותנו זאת עלינו להציב לנגד עינינו את ערכם הנעלה של חיי האדם, כל אדם, באשר הוא נברא בצלם. נקבל על עצמנו, יהודים וערבים כאחד, לפעול כל אחד בתחומו, למנוע שפיכות דמים בכל דרך אפשרית. הפגנות אלימות לא תקדמנה את פתרון בעיית השטחים וזכויות הערבים, אלא תגרומנה להתבצרות כל מחנה בעמדותיו, ולהקצנתן. השימוש באש היה כתגובה למעשים אלה מנכיר את התסכול ואת עוצמת הפחד, מרחיקנו מכיבוד חיי אדם ומסיכוי להידברות ומשפיע לרעה על צבאנו ועל חברתנו. הקפאון המדיני, ההקצנה בשני המחנות ושפיכות הדמים מחייבים חשבון נפש והכרה, שאין עוד אפשרות להמשיך בנתיב שבו צעדנו עד עתה".

התנועה ליהדות מתקדמת „קוראת להנהגות שני העמים ליישב את הסכסוך כבני אנוש, כצאצאי אברהם, כשכנים שגורל והשגחה יעדום להיות כאותה, ולמצוא בהידברות ישירה את חילוקי הדעות ביניהם ברוח של פתיחות ונכונות לפשרה".

התנועה ליהדות מתקדמת מקיפה בישראל כ־6000 חברים, הפועלים ב־18 קהילות. יש לה שני מרכזים חינוכיים — „היברו יוניון קולג'", שהוא מכון למדעי היהדות בירושלים ובית־הספר ע"ש ליאו בק בחיפה.

צעירי תנועה זאת הקימו את הקיבוצים לוטן ויהל, השייכים לתק"מ, וכן את היישוב הר חלוץ בגליל מערבי. במסגרת „הצופים" מקיימת התנועה ליהדות מתקדמת חטיבה עצמאית, בוגריה מתגייסים לנח"ל והולכים לקיבוצים. במסגרת זו מתחנכים כמה מאות בני נוער בשלוש הערים הגדולות.

העיקר הבריאות
מאת יוסף שמי

הפגנת נשים וגברים במערב־גרמניה כנגד הפצת התרופה החדשה

ואהבת לעוברך כמוך...

התנגדות רבה שוררת במערב־גרמניה לתרופה חדשה הגורמת להפלה ■ את כל תהליך ההפלה בשיטה זו עוברת האשה לבדה ובביתה ■ למרות התגובות הקשות השימוש בה כנראה יאושר

הפגנות רבות משתתפים של נשים וגברים התקיימו במערב גרמניה כנגד הפצת תרופה הגורמת להפלה, גם כאשר דובר בהריון של 3 חודשים.

התומר החדש, שכונה „RU-486", פרי עבודתו של מדען צרפתי פרופסור אטיין אמיל בולה, גורם לפירוק הורמון פרוגסטרון, כך שהעובר אינו מקבל את הנחוץ לו להתבססותו ברחם. התוצאה היא פליטת העובר בראשית התפתחותו בדומה לפליטת הביצית אשר לא הופרתה. כדי לחזק את תגובת הרחם של העובר מוסיפים מנה לא גדולה של פרוסטאגלנדין.

התכשיר החדש גרם לתגובות קשות בקרב מתנגדי ההפלות ובמיוחד הכנסיה. יתר על זאת מעריכים, כי צרפת תהיה הראשונה שתאשר את השימוש בתרופה. סביר להניח, שגם גרמניה המערבית, הולנד ועוד מדינות מערב־אירופיות יאשרו את השימוש בתרופה עם או בלי סייגים. יש רופאים הטוענים, כי השיטה טובה מהתערבות כירורגית. שיטה אלטרנטיבית לא כירורגית היתה משתתת על הזרקת כמויות גדולות למדי של פרוסטאגלנדין, זאת במקרים שההתערבות הכירורגית לא היתה אפשרית או מרובת סכנות. אך השימוש בפרוסטאגלנדינים הוא בעייתי למדי וכרוך בתופעות לוואי לא רצויות.

התרופה החדשה היתה מיועדת למטרה שונה — לריפוי סוגים מסויימים של סרטן. רק במקרה גילו את כושרה לגרום להפלה. עם זאת יש לציין, כי לתרופה יש השפעה לא רצויה על העצבים. ימים יגידו עד כמה השפעה זו היא רצינית או חולפת. הניסויים נעשו בקליניקות של בריטניה, סין, שוודיה וגרמניה המערבית. בצרפת ממתינים לאישור.

השיטה החדשה של הפלה כרוכה בחוויה נפשית לא קלה, שכן האישה נשארת בבית בזמן שהיא פולטת את עוברה. הדבר אינו נעשה כפי שקורה במהלך הטיפול הכירורגי, כאשר האשה אינה רואה מה הרופא מוציא מרחמה.

ההתנגדות לשיטה חדשה גרמה לכך, שהועלה רעיון להגביל את הזמינות של התרופה ולא להפיצה בבתי־המרקחת.

מאחורי הכלאים
מאת זהבה מוזס

היום של הימ"מ

„כל הכבוד. הצפיות היו מוצדקות והוכחתם זאת" — במילים אלה חלק מפקד משמר הגבול פנחס שחר, שבחים ליחידה המיוחדת ללוחמה בטרור, בכך הביע את אנחת הרווחה והרגשת התודה של תושבי הארץ ליחידה שפעלה במהירות רבה וביעילות ומנעה אסון כבד ביותר, בהתקפת שלושת המחבלים על האוטובוס של הקריה למחקר גרעיני. היחידה

היחידות הטובות בעולם הפועלות נגד הטרור. משום־מה החליט מי שהחליט, כי חילוץ ערובה יש להפקיד בידיי צה"ל ולא היחידה המשטרתית שהיתה כבר בשטח, למשל, היה גם במקרה „אוטובוס 300". בזמן האחרון החליט צה"ל להפקיד חילוץ בני הערובה בידיי היחידה, שהתאמנה בכל השנים לבצע פעולות כאלה

„אוטובוס האמהות", לאחר החילוץ (צילם מאיר פרטוש)

המיוחדת ללוחמה בטרור, המכונה בקיצור ימ"מ, הוקמה ב־1975 כדי להוות תשובה הולמת לכל סוגי פעולות טרור. במרוצת השנים שלפו הועסקה גם במלחמה בפשיעה.

אנשי היחידה ומפקדיה הם יוצאי יחידות מובחרות בצה"ל, העוברים אימונים קשים ומורכבים ביותר, שחלק מהם ניתן היה לראות במישדר טלוויזיה שעסק בימ"מ. עם מפקדי היחידה נמנה בשעתו נצ"מ אסף חפץ. את פירסומה הראשון קיבלה היחידה בפעולת כביש החוף, לאחר שמפקדה, אסף חפץ, נטל חלק בהשתלטות על אוטובוס הדמים בכביש החוף במארס 1978. עבור פעולה זו קיבל צל"ש. רק לאחר הפעולה החלו לפרוח השמועות, כי בעצם לא היתה זו פעולת היחידה, אלא פעולת המפקד שהגיע מביתו וכי למעשה שרר או בלגאן גדול ויכולתה הרבה של היחידה לא באה או לידי ביצוע ממשי בשטח בצורה ובדרך אשר לקראתן אומנה.

במקרי פיגוע־מיקרה נוספים שארעו במרוצת השנים לא ניתנה ליחידה המוכשרת הזאת ההזדמנות להוכיח את עצמה, למרות שהיא נחשבת, לדעת יודעי דבר, לאחת

האפשרית וביעילות מירבית. לוחמי היחידה הגיעו למקום בין הראשונים, כשהם מסתייעים להתארגן לאפשרות שהמשימה תוטל עליהם. ואכן, ההחלטה בשטח התגלתה כנבונה פתות מריקת הצליחו הלוחמים להרוג המחבלים ולשחרר את בני הערובה.

במשך 13 שנות קיומה השתתפה היחידה בפעולות רבות, הן בטחוניות והן פליליות, תמיד נשאר בידי הלוחמים טעם מריר על אי־שיתופם בלחימה נגד פיגועים. עתה, לאחר פעולתם המוצלחת הראשונה בתחום זה, נראה כי היחידה קיבלה במעמד הראוי לה. במסיבת עיתונאים במפקדת משמר הגבול, לאחר ש... הראשונית שככה, אמר מפקד היחידה א': היחידה שלנו מתורגלת למבצעים הזה. תירגולות מבוצעות כל הזמן, בכל נושאים. אנחנו היינו ערוכים לפעולה. אני מעריך, שהחליטו להפעיל משום שבצבא למדו להכיר ולהעריך יכולת היחידה במהלך פעולות שלא וגם בתרגולים. היינו מוכנים לפעולה הרבה זמן לפני שניתנה ההוראה לפעול משוכנעים שנוכל לבצע היטב את המשימה והתרגולות הוכיחו את עצמן".

אלימות מילולית בבתי המשפט

לאלימות מילולית ששׂרתה בבתי־המשפט, דווקא מצידם של עורכי־הדין ומתייצבים במערכת המשפט משני עברי המתרס, נדרשה לאחרונה נשיאת בית־המשפט המחוזי בת"א, השופטת אבנור. במאמרה שפורסם תחת הכותרת „אנטומיה של אלימות מילולית", בגליון „הדי דין", בטאון ועד מחוז ת"א של לשכת עורכי־הדין, מנסה השופטת לנתח את האלימות המילולית של עורך־דין המשתמש בה כעת ניהול משפט פלילי. השופטת מחלקת את אפשרויות השימוש באלימות מילולית לארבעה סוגים: בחקירת העדים, בדיונים עם בית־המשפט, בטיעון ובהדלפת אינפורמציה לאמצעי התקשורת. השימוש באפשרויות אלה יוצר לדבריה לחצים שונים ולדעת נשיאת בית־המשפט המחוזי, אין לשלול אפשרות כי האלימות המילולית „אני מאמינה כי יצירת הלחצים אינה מועילה לצד שיוצר אותם, ואולם אינך יכול אליהם בנזול. לחץ ועוד לחץ, ושופט שאינו נכנע, זכל טעם מבקשים לפסלו" — שהאלימות המילולית תשפיע" ועוד כותבת השופטת: „שנים רבות אני יושבת על כס הכרתי עורכי דין שונים, טובים ורעים, חכמים ושאינם חכמים, מנומסים ישרים וישרים פחות. כאן, כך היום אני שומעת את הלחצים ואני חשה אל האלימות אני עלי לומר בבלי כל סמכות עלי וגאה, המשמרים אליה הגיעו היום לא עלו אף סוגי המשפטים בעברית".

דור לדור יביע קלוריות

מסתבר, כי הנטייה לשומן והשמנה נובעת מהגורם התורשתי, כמו גם מזלילה מופרזת ■ האם פעם שמן תמיד שמן?

ברוב המדינות המערביות מקדישים רבים דרך טובה להיפטר מעודף משקל, להרזות, להיפרד מהשומן ומהצטבר מה רשם... לרוב במקומות המעקמים את הקו... תפריטים שונים אמורים לעזור ללוקים בעודף משקל. בשבועון הרפואי, ניו־אינגלנד ז'ורנל, פירסמו לאחרונה תוצאות מחקר מהן נובע, שהמאמץ לרזות הוא בחלקו הגדול מאמץ שווא.

חלק גדול מהשמנים אוגרים קילוגרמים נוספים בגלל הנטיה התורשתית. עודף משקל לא תמיד נובע מהזלילה המופרזת, אלא מהניצולת השונה של הארם. החוקרים טוענים, שהשמנים „מתוכנתים" כך, שבמקום לשרוף קלוריות הם אוגרים אותן. מניחים, שזו תכונה תורשתית. החוקרים מזמן חשדו, שביסוד ההשמנה מונח ליקוי מטבולי, כלומר פגם בחילופי החומרים בגוף.

במחקר גם מצאו אצל אנשים שינויים מסויימים בניצולת המזון והל מנקודת „זינוק" להשמנה. בדקו בין השאר נתונים מטבוליים, כמו למשל כמות דו־תחמוצת הפחמן המופרשת ועל סמך זה ניסו לנחש מי יהפך לאוגר קלוריות הנהפכות לשומן.

צוות של חוקרים, מהמכון הלאומי לבריאות של ארה"ב מצא תלות מקשרת בין רמת „שריפת הקלוריות" שבמזון ובין ההשמנה. המחקר והתצפית נמשכו כמה שנים. נסקרו 171 אינדיאנים משבט הפימה, במדינת אריזונה. בשבט זה שני שליש מהנשים וחצי מהגברים לוקים בעודף משקל. אצל האינדיאנים הללו מצאו, כי ככל שהתהליך המטבולי איטי יותר כן גדולים הסיכויים להשמנה, לעודף משקל. אך כאן התגלתה גם הפתעה מסויימת, כאשר הנבדקים הגיעו למצב של עודף משקל של 8־16 ק"ג, השתנו נתוני חילופי החומרים, והמנגנון המטבולי החל לפעול לפי קצב אחר, לשרוף יותר מזון.

החוקרים בדעה, כי לחלק מהתושבים של השמורות באריזונה יש מנגנון תורשתי־גנטי המכתיב צבירת „עתודה" לזמנים מגדירים בהם צפוי מחסור במזון. העודף מצטבר בצורה של שומן. כנראה שבעבר זו היתה דרך להישרדות בתקופות של מחסור במזון. הכושר הזה נכנס למאגר התורשתי של האינדיאנים מאריזונה. אלה שנתברכו במנגנון כזה שרדו והעבירו את התכונה הזו לילדיהם. הגוף מגן על עצמו בצורה כזו, שאינו „מרשה" לעלייה גדולה מדי של תהליכי חילופי חומרים, ומה שקשור בזה להורדת המשקל. כשהמשקל מגיע לנקודה מסויימת המטבוליזם נעשה איטי יותר. גם כאשר שני אנשים צורכים אותו מזון, אותה כמות של קלוריות התוצאות הן שונות, האחד משמין והשני לא.

אך למרות הנאמר, אין לקבל כפשוטו את התירוץ שהכל תלוי במנגנון חילופי החומרים. תפקיד חשוב מאוד יש לכמות המזון והקלוריות. זללנים משמינים יותר. גם חשיבות למאמץ פיזי ופעילות גופנית.

ברוה"ח שפורסם בעיתון אמריקני, סופר על סקר שנעשה על־18 תינוקות, בשנה הראשונה לחייהם. כאשר 6 מביניהם נולדו לאימהות רזות ו־12 לשמנות. אחרי 3 חודשים נקבע, כי חצי מבין ילדי האימהות השמנות יצרו ב־20% פחות אנרגיה, מאשר התינוקות האחרים. כאשר השישיה העצלנית הגיעה לגיל שנה, כבר צברה עודף משקל. החוקרים לא מצאו הסבר הגיוני, מדוע השישיה הזו ניצלה פחות אנרגיה ממאגר המזון שקיבלה, מאשר ילדים אחרים. המסקנה הסופית מהדו"ח היא שאפשר לנטרל את הגורם התורשתי על־ידי תפריט מתאים ופעילות גופנית, כאשר הדבר נעשה מוקדם ככל שאפשר.

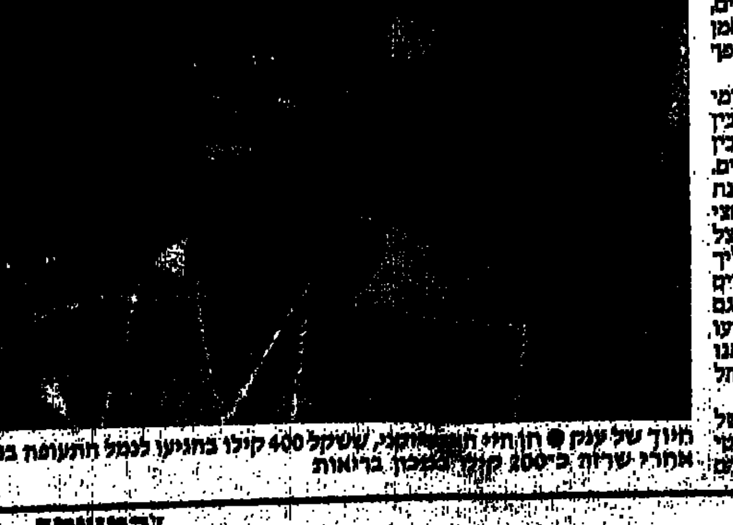
היוך של ענק ● הו חיי ה..., ששקל 400 קילו בהגיעו לנמל התעופה בניו־יורק אחרי שירזה ב־200 קילו במכון בריאות

תיק חוץ

צוללת להגנה עצמית

בראשית פברואר קיבלה הודו בהשאלה צוללת גרעינית מבית־המועצות ■ וושינגטון חוששת

ר.ק. ג'ושי הודו

השאלת צוללת גרעינית ל־4 שנים על־ידי ברית־המועצות להודו גרמה קפיצה איכותית בעוצמת חצי ההודי, ושיוותה מימד חדש למירוץ החימוש בתת־היבשת.

פאקיסטן והאפוטרופוס הצבאי שלה, ארצות־הברית, מודאגות למדי ממאמצי הודו למודרניזציה של הצי שלה. בנירדלהי התקבלו ידיעות, כי איסלאמאבאד כבר יצאה למסע קניות בשוק הנשק הבינלאומי לשם רכישת צוללת גרעינית. איסלאמאבאד תבקש מוושינגטון — אם עדיין לא ביקשה — לכלול בסיוע הצבאי שתעניק לה, מערכות־נשק ימיות מתוחכמות מאוד.

גישתן של וושינגטון ושל איסלאמאבאד נובעת בעיקר משלושה טעמים: ראשית, השאלת צוללת גרעינית על־ידי מוסקבה לנירדלהי מגלה — לדבריהן — את הפנים המכוערות של הקירבה הצבאית של זו האחרונה לברית־המועצות. שנית, צעד זה מכניס טכנולוגיה צבאית חדשה לאיזור דרום־אסיה; שלישית, אסור להעביר כורי־כוח גרעיניים, לרבות לצורך הנעה, למדינות שלא חתמו על הסכם לאי־הפצת הנשק הגרעיני, או שאינן נותנות ערובות מלאות.

גאנדי הצדיק את רכישתה־כהשאלה של צוללת גרעינית בנסיונה המר של הודו בעבר. „אלה שכבשו את הודו בדרכי היבשה נבלעו לבסוף ונטמעו במערכת ההודית, אך הללו שבאו מן הים, שלטו בנו כאדונים זרים", אמר.

האילוצים הבטחוניים ונוכחות כלי־שיט נושאי נשק גרעיני באוקיינוס ההודי מכריחים את הודו להבטיח לעצמה את הטכנולוגיה הצבאית הימית החדישה ביותר. ואכן, ב־3 בפברואר נעשתה הודו המדינה הראשונה בעולם השלישי, שלרשותה עומדת צוללת גרעינית, כך היא פרצה לתוך המועדון האקסקלוסיבי של חמש המעצמות הגדולות, בעלות העוצמה הימית־גרעינית: ארצות־הברית, ברית־המועצות, בריטניה, צרפת וסין.

גאנדי דוחה את התנגדותה של וושינגטון להעברת הצוללת הגרעינית מטעמי אי־הפצת הנשק הגרעיני, כדמיונית. זאת, בשל עברה ללא רבב של הודו בשימוש באנרגיה גרעינית. אף אחרי הפיצוץ בפוחראן דבקה הודו בהתחייבותה להשתמש באנרגיה הגרעינית למטרות שלום בלבד. הצוללת מונעת על־ידי אנרגיה גרעינית — אך אין היא חמושה בנשק גרעיני. „על סיפונה לא נעשית אף הדמייה של שימוש בנשק גרעיני. הצוללת מצוידת לאימונים ולהגנה עצמית בלבד", טוען ראש ממשלת הודו.

ריוויר שטיינמן, העורך לענייני צי של משרד המידע של ג'יין, השייך לבית־ההוצאה של ג'יין, סבור כי הצוללת שהושאלה להודו היא מסוג „ויקטור 2", כלומר: צוללת בת למעלה מ־15 שנים ו„מיושנת", אך לא מסוג שהוצא לחלוטין משימוש (אחרים טוענים כי היא מסוג „צ'ארליק")

הסובייטים עודם משתמשים בצוללות „ויקטור 2", בעיקר לשם סיטרול בצפון האוקיינוס האטלאנטי בקרבת ברית־המועצות, בכיפת־הקרח. וושינגטון ואיסלאמאבאד חוששות שהודו תקבל צוללת „ויקטור 3" — אחת מצוללות־החזית הסובייטיות, המסטרלות לאורך חופה של ארצות־הברית או בים התיכון; או צוללות צ'ארלי 2, המסוגלות לשאת טילי שיוט סס"נ 9, בטווח של 90 ק"מ.

הודו מפתחת בשנים האחרונות את עוצמתה הימית. אשתקד קיבלה לידה את נושאת המטוסים, הבריטית לשעבר, הרמס (ששמה הוסב לוויראט) וכמה צוללות סובייטיות מודרניות מונעות במנועי דיזל. מומחי צי סבורים, שברית־המועצות בונה עבור הודו סיירות. אומרים שלהודו יש 12 צוללות, ביניהן 8 מסוג פוקסטרוט — שניים מסוג 1500 209, ושניים מסוג קילו.

ידוע, כי מוסקבה עוזרת זה שנים רבות להודו לפתח את עוצמתה הצבאית, בפרט לאחר ההסכם ההודי־סובייטי לשלום ולידידות, משנת 1971.

מחוות הידידות הסובייטית הנוכחית היא, אם כן, חלק מתהליך מתמשך של עזרה הדדית, המוכתבת על־ידי המציאות הגיאו־פוליטית. אולי נוקטת מוסקבה צעד־מנע, כדי להבטיח שלא תישקף סכנה לאינטרסים שלה, במצב שייווצר בדרום־אסיה לאחר ביטול נוכחותה הצבאית באפגאניסטן. כמו כן, כדי לשמור על מורוס ויוזורי עם הענק של אסיה. — סין.

הודו היא בעלת־ברית קרובה של ברית־המועצות, והגורם החשוב ביותר בתשובת־המשקל לתוכניות ההגמוניסטיות של ארצות־הברית בדרום־אסיה. אולי השיקול של מוסקבה הוא, שהודו חזקה מבחינה צבאית תוכל למלא את החלל הריק שנוצר בעקבות מדיניות פירוק־החימוש ודו־קיום בשלום של מיכאיל גורבאצ'וב.

חמצן בריח קפה

בטוקיו נפתח סוג חדש של בארים המספקים בתשלום חמצן בבקבוקים ■ חברות אחדות כבר מתחרות על מחירו של האוויר הצח

סייגו סאקאמוטו „רויטר"

כמה עולה אוויר צח? בטוקיו — 75 סנטים לשאיפה אחת. חמצן בבקבוקים קטנים נעשה סחורה מבוקשת ביפאן, ובטוקיו קיים סוג חדש של בארים, אלה מגישים שאיפות של הגאז הבלתי־נראה, אך החיוני, שרוב הבריות מסתפקים בנשימתו היום־יומי ללא כסף.

„תחנת כוח המטעינה מחדש את המצברים של בני־אדם", מבריזה פירסומת לחמצן. „באר 02" ראשון, עם דלפק פשוט, כיסאות אדומים ואורות כחולים, נפתח בחודש אוקטובר במחלקת הספורט של אחת מחנויות הכלבו הגדולות של טוקיו, טאקאשימאיה. גבר וכמה זבניות מספקים ללקוחות המורמנים חמצן לנשימה, במשך שלוש דקות, במחיר של 100 יינים (כ־75 סנטים). הלקוחות יכולים לבחור בין חמצן בריח מנטה, בריח קפה או בריח לימון או פטריות — דרך מסיכה בצורת כוס יין.

„היה לנו מחזור למעלה מן הצפוי, של כ־50 איש ביום", אמר דובר סאקישאמה, הדוגמיססטו מורידי. „הבארמן" של באר־החמצן, מאסארו קאגיאמה, הוסיף: „רוב האנשים אומרים, שהם חשים רעננים יותר אחרי שאיפת החמצן. אך נראה שהבריאים לגמרי, אך אלה המצפים ליותר מדי, אינם מרגישים תוצאות".

„איני חש בהשפעה רבה", אמר בעל־עסקים בגיל העמידה, לאחר שקפץ בבאר החמצן. „אך אקנה בקבוק ואביאו הביתה, משום שלדברי עמיתי עשוי הדבר לנטרל את העישון הכבד שלי".

כמה פירמות מתחרות בשוק בקבוקי חמצן. בקבוק חמצן דחוס בנפח של 5 ליטרים נמכר במחיר הנע בין 700 ל־1,500 ין (5.30 עד 11.35 דולאר). כולן אומרות שהן אופטימיות בנוגע לסיכויי המוצר. לדברי היצרנים מעניקות כמה שאיפות עמוקות מן הבקבוקים תחושה מרעננת ומחישים החלמה מעייפות כללית או ממצב שלאחר שיכרות. מבקבוק של 5 ליטרים ניתן לשאוף חמצן במשך שתיים־שלוש דקות.

„אחרי שעות ארוכות של עבודה מאומצת, למידה מתוחה ונהיגה בלתי־נוחה, או ישיבה סוערת... בקבוק חמצן מחזיר חיותו ומעניק להן ברכמקום כוח חדש", מבשרת פירסומת אחרת.

אוכלוסיית היעד של היצרנים כיום היא חסידי ספורט, סטודנטים ובעלי עסקים באפיסת כוחות, אך נוכח ריבוי הישישים ביפאן נראים גם הללו כשוק אפשרי בעתיד.

מאז חודש ספטמבר משווקת חברת „ניפון סאנסו" בקבוקים של 5 ליטרים מלאים חמצן נקי ב־95 אחוזים המכונה „אוקסי", ולדברי דובר של החברה — היקף המכירות עתיד להתקרב למטרה של מיליון בקבוקים בשנה.

יושיהיסה טויצ'י, מחברת „דאידו סאנסו", אומר שלמעלה מ־100,000 בקבוקי חמצן בטעם מנתה „02 נ"ו„02 ס"ס", במחיר 1,000 ין (7.50 דולארים) הבקבוק, נמכרו בשלושת החודשים מאז יציאתם לשוק באוגוסט האחרון. „זה יותר מן המצופה", אמר.

כשנשאל טויצ'י אם החמצן נעשה סחורה מקובלת, אמר דובר „ניפון סאנסו", אקירה יאמאוצ'י: „כי העם היפאני הוא אמיד, מודע לזיהום האוויר שבערים הגדולות, ונתון ללחץ גדול יותר בחיי היומיום מאשר בעבר".

לדעת פרופ' יוז יאמאקאווה, ממכללת הנשים לחינוך גופני בטוקיו, אין שאיפת החמצן מוסיפה הרבה לבני־אדם בריאים. „אם אינך עושה תרגילים כרוכים במאמץ רב מאוד, שאיפת חמצן טהור קרוב־לוודאי יותר לא טובה לגופך מאשר שאיפה עמוקה של אוויר טבעי, שכ־21 אחוזים ממנו הוא חמצן, די בה כדי לתחושש מתרגילים רגילים".

תגובות

דבר אלי בקוצים

מתחת למסווה הליברלי ו„אהבת הערבים" — הרעיון ה„נאור" היחיד שדוגל בו פרופ' משה ארנס הוא רעיון הטרנספר ■ אם גם זאב צחור התבלבל — מה יגידו האנשים ברחוב? ■ אנטומיה של אובדן עשתונות

נפתלי בן־משה

ישראל זמיר נהג בהדר ז'בוטינסקאי עם מראיינו פרופ' מ. ארנס („חותם" מ־4/3/88) ואיפשר לו להציג את עצמו בקלילות מרפרפת כחרותניק מזן חדש ומיוחד — מערבי, מתון, נאור ודמוקרטי לעילא; משתו בנוסח ז'בוטינסקי — כשהוא משוכתב ומשופץ מחדש. לא חמר הרבה לחשוב, שהנה מתייצב לפנינו לא ארנס הניץ הקשוח, זה שהתנגד להסכם קמפ־דייוויד, שהתנגד ליציאת צה"ל מלבנון והמתנגד עכשיו ליוזמת השלום האמריקנית ושאף נשלח לארצות־הברית כדי לשכנע את ידידו ג'ורג' שולץ שלא לבוא לארץ — אלא נציג השומר הצעיר מן הימים ההם, הדוגל באחוות עמים ובמדינה דו־לאומית. איזו אהבה וידידות שופעת לאחינו הערבים, שצריכים לחיות כאן עם היהודים במולדת אחת, כשותפים שווי זכויות וחובות ובדמוקרטיה מלאה.

את הקוץ השוביניסטי הצליח ארנס להסתיר היטב בתוך אליה תמימה גם מעיניו של ישראל זמיר: לא חשוב כמה ערבים יחסו בצילה של מדינת ישראל — שני מיליון שלושה מיליון — ובלבד שהמדינה תהא יהודית, והשלטון בה יהיה בידי יהודים. מדוע צריך להתייחס אל נוכחותם של לא יהודים בישראל כאל בעיה? מדוע צריך לחשוב, שבכל שיהיו פחות ערבים יהיה יותר טוב? — שואל ארנס. זאת כשהוא מנסה להציג את הפוחדים מהסכנה הדמוגרפית, וממה שיקרה לאופייה היהודי והדמוקרטי של המדינה — כשונאי זרים, כאנטישמים יהודים הבורחים מכל מגע עם ערבי.

הוא הליברל האמיתי — המוכן להחזיר את עקורי בירעם ואיקרית — אינו שונא ערבים ומוכן אפילו להעניק להם אזרחות מלאה וזכות הצבעה לכנסת. אך יש לו כמה תנאים דמוקרטיים מוקדמים: שהערבים ישרתו בצה"ל ושיהיו מסורים, אזרחים נאמנים במדינה שלנו. כפי שאומר ארנס: „כל עוד ערבי לא ישרת בצה"ל, כל עוד ערבי לא יצביע על מטוס חולף מעל שמי הארץ ויאמר זה מטוס שלנו, זה חיל האוויר שלנו — הוא לא ירגיש את עצמו שווה במידה זו".

ומה יהיה אם מליון וחצי ערבים, שארנס רוצה לספח למדינת ישראל הדמוקרטית, ומחר — שניים וחצי מיליון ערבים — לא יגלו אותה מידה של הזדהות ושותפות עם צה"ל ועם מדינת היהודים? על כך אומר ארנס באותו ראיון: „ערבי שלא יוכל להשלים עם אלה — ייאלץ לצאת ממזרח ירושלים או מוואדי־עירה, ואז אולי נגיע לאחוז יותר קטן של ערבים שיזדהו עימנו באופן מלא". הכלל הזה של ארנס חל לא רק על ערביי השטחים,

ארנס. נץ במעטפת ידידותית

אלא גם על הערבים שבתחומי הקו הירוק. הבנתם את זה חברים? גם כשבמקום אחר בראיון מעיד על עצמו ארנס שאינו מאמין ב„טרנספר" — מסתבר שמכל הרעיונות הנאורים שלו נשאר חי וקיים רעיון אחד: רעיון הטרנספר. מדוע סבור ישראל זמיר, שחברי ארנס בליכוד לא יאהבו כל־כך את רעיונותיו — וכי חברי הליכוד אינם אוהבים את רעיון הטרנספר?

אובדן עשתונות

עם כל האופטימיות הזורחת מסביב ועם כל ההצהרות השופעות, אינני רואה את ג'ורג' שולץ — שחלקו בקיפאון המדיני המתמשך על תוצאותיו ההרסניות אינו נופל בהרבה מזה של הליכוד — מצליח להבקיע את חומת הסרבנות המבוצרת ולהושיע את ישראל מידי יצחק שמיר, בעיתוי זה של בחירות כאן ובחירות שם. מן הביצה הטובענית בה שקענו — כמו ששקענו בשעתו בלבנון — נוכל להיחלץ, אם בכלל רק בכוחות עצמנו ובעזרת הבוחרים בקלפי. לא יום אחד לפני כן.

דאגה בלב איש — ישיחנה. כשאני חושב על הקלפי אני מודאג מאוד. בתוך עמי אני יושב. אני רואה ושומע מה אומרים אנשים. הציבור מודאג ומבולבל כפי שלא היה מעולם, וקשה לדעת לאן הבלבול הזה יתועל ביום הבחירות. אחד אומר: מדוע הוא (— כשהכוונה לפרס) ממהר לוותר, ואיך זה ששר החוץ מופיע בעמדה מנוגדת לזו של ראש הממשלה? שני אומר (ולפעמים השני הוא הראשון) — אם לעשות שלום, הרי אפשר שדווקא שמיר הוא האיש שיעשה שלום, כפי שבגין היה האיש שעשה שלום עם מצרים. פעם אחת מדוע פרס מוותר, ופעם שנייה: אם לוותר — תנו לשמיר לוותר. או אולי הוא חושב, שלשמיר — שלא כבגין — יש פאטנט איך לעשות שלום בלי לוותר. הבלבול גדול.

מה לנו כי נלין על האנשים ברחוב — אם בעל טור קבוע ב„חותם", מרוב רצון להיות מקורי, ניסה אף הוא לשכנענו שרק הליכוד, שעשה את השלום עם מצרים, מסוגל להביא את השלום עם הפלשתינים ועם ארצות ערב. דיעה דומה השמיע גם ראש מועצת טירה במועדון מפ"ם בכפר־סבא. אם הייתי חושב כמו ד"ר צחור הייתי מפסיק לכתוב ב„חותם", עוזב הכל ומתגייס בכל כוחי ומאודי למען נצחון הליכוד בבחירות הקרובות לכנסת. אדם צריך להיות מסקני. מה לא עושים למען השלום? וכי יש דבר יותר חשוב מן השלום?

משונה העובדה, שאני צריך להסביר לד"ר צחור, שכל ההשוואה הזאת בין 1978 ל־1988, לבין סיני ולבין הגדה, הרצועה והרמה היא הבל ורעות־רוח. שכן נכונותו של הליכוד לעשות שלום עם מצרים ולוותר על כל סיני לא נבעה מתוך רצון ליצור תקדים של שטחים תמורת שלום, אלא בדיוק להיפך: מתוך בחישובו של הליכוד לא לוותר על אף שעל אחד מאדמת הקודש של נחלת האבות ביש"ע. אם אצל האמונים על דיסציפלינה מחשבתית השתלט הבלבול ואובדן העשתונות — מה יגידו האנשים ברחוב?

לא פטנט, לא הפחדה

מסען של משלחות הנוער מן התנועות הקיבוציות לפולין הוא שלב אחרון בתהליך חינוכי ממושך ■ תשובה לבועז עברון

יגאל וילפנד

מאמרו של בועז עברון, „חינוך לשואה ולבריחה" („ידיעות אחרונות", 4/3/88) הוא שילוב של חוסר ידיעה, קביעות עובדות והשערות לא בדוקות ולא נעדר רשעות ושנאה.

כעהליל בקבוצות, ב־1983 יצאה משלחת של 70 בני־נוער, חניכי „השומר הצעיר" מן הארץ ומ־16 ארצות בתפוצות לפולין לציון 40 שנה למרד גיטו וארשה. מאז, בכל שנה יוצאת משלחת כזו. ב־1985 יצאה ביוזמת „יד מקיבוץ באורי" של „התקיים למסע כזה. לפני שנה יצאו שבע קבוצות רשתי משלחות שמנו יחד כ־350 בני־נוער מקיבוצי הארצי ומהתקיים, ואילו השנה מדובר על כ־700 בני־נוער משתי התנועות.

זה לא „פטנט", כדברי בועז עברון, וגם לא דרך להסתרה ולעציות עזיבה וירידה. זה, כמו כל דבר בחינוך, מסע ארוך, יהודי ומעמיק, שבו מוקדש חלק גדול מכיתות י"א וי"ב ללימוד הנושא. זאת, בתהליך ארוך של שיחות, שהמסע לפולין הוא השלב האחרון שלו, לידיעת עברון. כל המימון לנסיעה מושג על־ידי גיוסים ומבצעים של החניכים בקיבוצים ובאיזור (מאות שעות של עבודה נוספת).

במסע עצמו (שהוויתי אותו פעמיים כמחנך עם קבוצה ומשלחת של התנועה) מתקיימות כל ערב לאחר הביקור במחנות המוות ובאתרים אחרים, שיחות ארוכות אל תוך הלילה. באלה מועלות השאלות המהותיות ביותר מחיים ומוות, עד לציונות בימינו ופתרון הבעיה הפלשתינית. חניכים רבים ציינו את המסע כתהליך המשמעותי והחשוב ביותר במהלך שנות חינוכם. להשערותיו של עברון אין על מה לסמוך, החניכים חוזרים משם הרבה יותר רגישים לעוול, לאי־צדק, ולכל אותם דברים שלהם קורא עברון במאמריו בדרך־כלל. חלק גדול ומשמעותי מן החניכים ניתן למצוא בכל פעילות של „שלום־עכשיו", בחינוך נוער ב„השומר הצעיר" וב„נוער העובד", ובפעילויות חינוכיות אחרות, אלה אולי לא מתיישבים עם הכנעניות והחוסר האיכפתיות ביחס לגורלו של העם היהודי, המאפיינות את עברון, אבל זו ציונות הומנית וחינוכית לא פחות משלו.

גם האמירות הבדוקות לכאורה, כי הקיבוצים נעזבים וכי רבים בהם היורדים — אינן נכונות. אחוז היורדים מקרב בני־הקיבוץ אינו שונה מאשר בכל הארץ והוא כ־6% (ששה אחוז) — דבר שבכלל אינו משמח, אבל בשום פנים אינו יכול להיהפך כהתפוררות ובריחה.

דווקא משום שרבים מאיתנו — המתנדבים היוצאים לפולין —, נאבקים מ־1967 למען יציאה מן השטחים הכבושים, להכרה בבעיה הפלשתינית ובזכות ההגדרה העצמית שלהם, כמו גם זועקים נגד הרשעות והטימטום של הנהגת אש"ף במשך שנים (ואולי עכשיו משהו זז, הלוואי), דווקא משום שאנחנו מחנכים להכרה בחלוקת הארץ בין שני העמים — אנחנו גם מחנכים לשירות משמעותי בצה"ל, תוך הרגשה מתמדת על גישה מוסרית. אילו היה בועז עברון קורא את ההרהורות והסיכום של הקבוצות, רואה את הסרט על „המסע לפולין" (אותם השמיים, אותה האדמה), ומשוחח עם החניכים — היה מגלה, נוער רגיש לעוול, לוקח אחריות, ומחפש משמעות דווקא בכיוון של „ישראל כעם חופשי ונורמאלי בין עמים חופשיים אחרים, תוך כבוד והבנה הדדים, פתוחים אליהם ותורמים להם", כהגדרתו.

איננו מדברים על „סטנמים", ואין כאלה בחינוך, אלא על תהליך חינוכי, שבו חניכים ומחנכים צומחים ביחד ומגבשים לשנות מציאות בעולם מורכב ומסוכסך. עצוב שאיש כבועז עברון מצטרף (ולא בפעם הראשונה) למשמיצים ולשונאים לשמם. אנחנו איננו זוקקים להכשר ממנו, מי שנדרש וחייב בהתנצלות על שם המאמר; „חינוך לשואה ובריחה", ממו על קבוצות אחרות, שהן שקריות וחסרות־שחר הוא בועז עברון עצמו — אם יש בו מורה מרעתה של יושר אינטלקטואלי והגינות.

(הכותב הוא מחנך, חבר קיבוץ עין־השופט)

רווחי בל"ל גדלו ב־3,400 אחוז

● רווחי מערכת הבנקאות יגיעו השנה ל־350 מיליון דולר

173 מיליון ש"ח, או 112 מיליון דולר — זהו הרווח הנקי של בנק לאומי ב־1987. בהשוואה לרווחי 86, מדובר בגידול של פי 34. הרווחים הגדולים של בנק לאומי משקפים את תמונת הרווחיות בשנה שעברה, ורווחי כל המערכת הבנקאית יגיעו השנה ל־350־300 מיליון דולר.

ראשי בנק לאומי, שהציגו אתמול את התוצאות הכספיות במסיבת עיתונאים בתל־אביב, אמרו כי על רקע מצב המשק, ובהשוואה לשנים הקודמות, מדובר בתוצאות גבוהות. מנכ"ל בל"ל, צדיק בינו, אמר כי הבנק החל את 87 עם הון פנוי בהיקף של כ־6 מיליון דולר; כל יתר ההון היה מושקע בחברות לא־בנקאיות, וכדבריו „בעסקים כושלים — עסקים שחיסולם גרם לבנק הפסד של כ־35 מיליון דולר". היום מגיע ההון הפנוי של בל"ל לכ־250 מיליון דולר ולדברי בינו, למעט מאור פירמות ובנקים יש הון פנוי בהיקף כזה.

בשנה שעברה נרשם בבנק גידול בהפרשה לחובות מסופקים והם הגיעו ל־288 מיליון ש"ח, לעומת 216 מיליון ש"ח ב־86. הבנק נעתר להמלצת המפקח על הבנקים, והגדיל באופן חד־פעמי את ההפרשה הגלובלית מ־0.2 ל־0.3 אחוזים מתיק האשראי, ותוספת הפרשה זו הקטינה את הרווח הנקי של קבוצת בל"ל ב־4.5 מיליון ש"ח. ההפרשות הגדולות קשורות להתמוטטות גופים גדולים, כמו „סולל בונה" ועסקי האחים הורביץ. לדברי בינו, היה רק לקוח אחד שבגינו הופרש סכום מעל 50 מיליון ש"ח.

היקף המאזן של קבוצת בנק לאומי ירד ב־4 אחוזים במונחי שקלים צמודים והסתכם ב־39.84 מיליארד ש"ח. יו"ר בל"ל, ד"ר מאיר חת, אומר שקיפאון זה משקף בחלקו את השפעת הפער בין עליית המדד לשינוי בשער החליפין של הדולר, ובבנק לאומי גדול במיוחד משקלו של המרכיב הדולרי. מעבר לכך, לדבריו, הבנק נקט מדיניות של הימנעות מניפוח סעיפי נכסים והתחייבויות שרווחיהם מעטים. כך פחתו ההלוואות לממשלה ב־17 אחוז וגם בסעיפי הפקדונות הבין־בנקאיים חלה התכווצות ניכרת. במקביל השלים בנק לאומי את מכירת כל החברות הלא־בנקאיות. פרט לחברת „אפריקה ישראל", המחזיקה גם בקבוצת הביטוח „מגדל", הוסלה החברה להשקעות, ונמכרו סניפים — וכל זאת תרם ליצירת הון פנוי לבנק. בל"ל גם חיסל את כל תיק מניות הנוסטרו שלו. הוא הצליח למכור את המניות בחודשים מארס־אפריל כאשר שערם היה גבוה בכ־40% משערם כיום. ההון העצמי גדל במשך השנה שעברה ב־11 אחוז והגיע ל־1.66 מיליארד ש"ח, אך ההון הפנוי לפעילות בנקאית גדל, כאמור, בשיעור גבוה הרבה יותר. יחס ההון העצמי לסך המאזן מתקרב ל־4.2 אחוזים וזהו שיפור ניכר יחסית לשנה שעברה.

הגידול ברווח הנקי הושפע גם מירידה בשיעור המס, העומד עתה על 54 אחוז, אך גם ברווח לפני מס נרשם גידול יותר מפי שלושה והוא הסתכם בכ־405 מיליון ש"ח. ד"ר חת אומר, כי גם לנוכח השיפור העצום ברווחיות הבנק בשנה האחרונה, התשואה הריאלית להון על בסיס שנתי אינה חורגת מגדר הסביר.

התשואה על ההון, שהגיעה ל־11.5 אחוז, נראית לו כמינימום הדרוש כדי שהשקעה בהון הבנק תוכל להיות אטרקטיבית למשקיעים מקרב הציבור (כאשר מתייחסים להון הממשי של הבנק, ולא לערכן של המניות לפי תנאי ההסדר מ־83). לדבריו, מימוש החלטת הממשלה שלא להלאים את הבנקים שבהסדר ולמכור את מניותיהם למשקיעים, מחייב שלא יהיה כרסום מתמיד ברמת הרווחיות.

יו"ר בל"ל אומר, כי מחלוקת על כך שהמרווחים על האשראי השקלי הלא־צמוד הם עדיין גבוהים, וההרחבה שחלה באשראי מסוג זה בשנה האחרונה מסבירות חלק ניכר מהשיפור ברווחיות. לדבריו, רמת הריבית הגבוהה על אשראי שקלי לא־צמוד משקפת את הביקוש הרב לאשראי ואת שיקולי המדיניות המוניטרית, שחייבו מניעת הרחבת הביקוש לאשראי. להערכתו, ניתן להוריד את הריבית ולצמצם את מרווחי הבנקים על האשראי השקלי הלא־צמוד, אם יתאפשר לבנקים שימוש רווחי יותר בפקדונות מסוגים אחרים.

למרות התוצאות הטובות, מרגישים ראשי בנק לאומי כי אין זה רצוי שהרווחים הגבוהים יצרו אשליה שהבנק פתר את הבעיות שהכבידו עליו בשנים האחרונות. לדבריהם, על הבנק להמשיך ולהתייעל ועתה נעשות בין השאר בדיקות לייעול עסקיו בחו"ל. בשנה שעברה חל שיפור בעסקי השלוחות בבריטניה, ארה"ב וקנדה, אבל רווחיות הבנקים בצפון־אמריקה עדיין אינה מספקת ונחותה לעומת הבנקים בארץ ובנקים אחרים בחו"ל. בשווייץ ובצרפת חלה נסיגה בתוצאות העסקיות.

אודי נחשון

המרווחים הבנקאיים בארץ פי 3־4 מאשר בחו"ל

ראשי בנק לאומי מסרו אתמול נתונים מפורטים על המרווחים הפיננסיים של הבנק בשנה שעברה. לדברי ראש החטיבה העסקית, שלמה פיוטרקובסקי, המרווח הפיננסי בין מקורות ושימושים נושאי ריבית הגיע ל־1.09 אחוזים לחודש על בסיס שנתי, כך שמדובר במרווח של כ־13 אחוז לשנה.

לשם השוואה ציין יו"ר בל"ל, מאיר חת, כי המרווח על הפעילות במטבע חוץ מגיע לכ־0.5 אחוזים לשנה והמרווחים בפעילות במט"ח בחו"ל נעים בין 3 ל־4 אחוזים לשנה.

לדברי פיוטרקובסקי, בתקופה של נובמבר 86 ועד פברואר 87 ירד המרווח הפיננסי עד 23 אחוז. ב־13 בפברואר 87 עלה ה„פריים" לשיעור של 31 אחוז לשנה ובבנק לאומי הסתפק בשיעור של 30 אחוז לשנה. הוא ציין עוד, כי בל"ל היה זול ב־8 אחוזים במחיר האשראי שלו (כ־32% ריבית ממוצעת לעומת כ־34% בממוצע במערכת הבנקאית) והוא ויתר בכך על הכנסה של כ־60 מיליון ש"ח. מספטמבר 87 חלה שחיקה במרווחים הפיננסיים, בכ־35 אחוז לעומת תחילת 87, אולם ראשי בל"ל אומרים כי הבנק לא הושפע מהשחיקה בגלל האמצעים התפעוליים שעמדו לרשותו. מסיכום ההכנסות העמלות עולה, כי חל בהם גידול של 3 אחוזים בלבד.

א.נ.

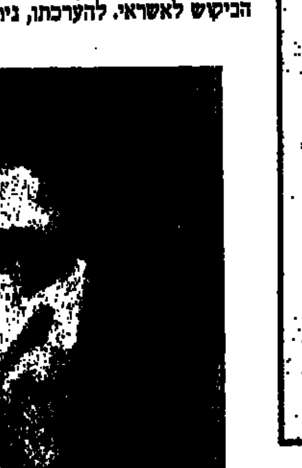

בינו צדיק
מנכ"ל בל"ל

בינו צדיק: לא מורגש מיתון

● רווחיות הבנקים ממשיכה ברמת השיא גם ב־88
● ד"ר מאיר חת: קיים עיוות בשער הדולר שימנע צמיחה הנשענת על יצוא

מנכ"ל בנק לאומי, צדיק בינו, מעריך כי רווחי הבנקים ברבעון הראשון של 88 יסתכמו בכ־100 מיליון ש"ח. לדבריו, לאף אחד מהמוסדות הכלכליים המרכזיים אין עדיין נתון אמיתי שמעיד על האטה בפעילות הכלכלית ומדובר בתחושות, שמוקדם להסיק מהן מסקנות מרחיקות־לכת על מיתון מתקרב.

לדברי בינו, המשתנים בתחילת 88 יכולים להיות בתחום ההפרשות לחובות מסופקים, ואם ההפרשות יירדו השנה בחצי לעומת 87, ויעמדו בכלל המערכת על כ־400 מיליון ש"ח, רמת הרווחיות של הבנקים עשויה לעמוד שוב סביב 8 אחוזים על ההון.

יו"ר בל"ל, ד"ר מאיר חת, אמר כי אנו עומדים בפתחה של שנה שאי־ודאות רב מרחף על ההתפתחויות הצפויות בה. „גם לפני שהחלו המהומות בשטחים ידענו שבשנת בחירות לא קל להמשיך במדיניות ייצוב המבוססת על ריסון חריף של תקציבים ציבוריים". ד"ר חת הוסיף, כי אירועי החודשים האחרונים עלולים לתת אותותיהם ברמת הפעילות של כמה מענפי המשק הקשורים בקשר הדוק עם כלכלת השטחים. בעיה נוספת שלפניה נעמוד השנה קשורה לדבריו בהתנגשות הקיימת בין הצורך לעודד את פיתוח ענפי היצוא, אשר נפגעו בשנתיים האחרונות מן הפיגור בהתאמת שער החליפין לשינוי ברמת המחירים המקומית, לבין הרצון להמשיך ולשמור על היציבות היחסית שהושגה מאז הפעלת התוכנית הכלכלית. לדבריו, בפיגור כזה של שער החליפין של השקל כלפי הדולר קשה לצפות לצמיחה הנשענת על יצוא.

חת אמר עוד, כי אינו צופה שהשנה יימצאו פתרונות מבניים למשק, אבל „לאורך זמן לא יהיה מנוס מטיפול הקשרים האוטומטיים הקיימים היום בין פיחות לאינפלציה", כדבריו.

עוד אמר יו"ר בל"ל, כי הטיפול בפריון מניות הבנקים שבהסדר יהיה אחד האירועים המרכזיים של 1988, „ואנו מצפים שההחלטות בעניין דרכי הטיפול בשאלות הקשורות בנושא מרכזי זה לא תידחנה לרגע האחרון".

א.נ.

ד"ר מאיר חת
יו"ר בל"ל

בל"ל — נתונים נבחרים

	1987	1986	שינוי ריאלי ב־%	1987 במיליוני דולרים
	במיליוני ש"ח			
רווח מפעולות לפני מס	405.2	124.4	226.0	263.4
רווח מותאם נקי	172.5	5.1		112.1
הון עצמי	1,660.1	1,494.4	11.1	1,079.0
הפרשה לחובות מסופקים	288.2	215.9	33.5	187.3
פקדונות הצבור	27,246.7	27,189.1	0.2	[illegible]708.8
הלוואות לצבור	16,138.0	14,967.6	7.8	[illegible]
הלוואות לממשלה	7,966.7	9,592.7	(17.0)	[illegible]
סה"כ מאזן	39,858.5	41,466.9	(3.9)	[illegible]
סה"כ קרנות נאמנות	1,454.0	1,220.0	19.2	[illegible]
סה"כ קופות גמל	6,056.0	5,660.0	7.0	[illegible]

גלגלי הבורסה

שיפור במניות ההסדר לאור מאזני הבנקים

אתמול חל שוב מיפנה במניות ההסדר, המסחר בריבוי הבנקים המסחריים המדויעים על רווחים גדולים מאוד, והמעוררים תקוות כי „מניותיהם" עשויות להיות שוב מניות ולא עוד איגרות־חוב צמודות לדולר. הביקושים למניות ההסדר עלו ל־5.9 מיליון ש"ח, בעוד ההיצעים ירדו ל־345 אלף ש"ח. 17 עלו, 4 ירדו ו־2 נשארו בלי שינוי.

במניות והעשיות הסתכמו הביקושים ב־1.6 מיליון ש"ח וההיצעים כ־1.2 מיליון ש"ח, אך מאחר שהביקושים התרכזו במספר יותר קטן של מניות, עלו 99 שערים, בעוד 132 ירדו ו־166 נשארו בלי שינוי.

בשוק איגרות החוב נרשמו תנודות עד 1% בצמודות למדד ב־100% ונושאות 3% ריבית לשנה. בנושאות 4.25% ריבית לשנה היו ירידות עד 1%. בצמודות ב־80% היו עליות עד 1%. בסוג „ברירה כפולה" נרשמו עליות עד 1% ויציבות. בנכסיות במט"ח היו תנודות עד 1%.

במילווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 16.55% ל־19.10%, תוך מחזור של 37.6 מיליון ש"ח.

סל המטבעות ירד אתמול ב־0.06%, ל־1761 ש"ח, ושער הדולר היציג ירד ב־0.16%, ל־1.5701 ש"ח. דולר נוספים — 1.858 ש"ח. הדולר שחור נע בעלייה בין 1.65 ל־1.67 ש"ח.

במסחר רב־צדדי במניות לפני הצהריים נעו העליות בין 0.2% (אפריקה 1, [illegible] ופטרוכימיים) ל־1.9% (פועלים השקעות). נעו הירידות בין 0.9% (חברה כלכלית [illegible]) ל־1.1% (חברה לישראל 1). המחזור בשלב זה של המסחר עלה ל־995 אלף ש"ח.

במסחר במניות ב„משתנים" [illegible] 17 שערים, לעומת 4 שירדו ו־7 שנשארו ללא שינוי. בהכשרת הישוב ובפולגת ב' נפסק המסחר. העלייה הגדולה ביותר — ב־2 אחוזים — היתה בטבע. הירידה הגדולה ביותר — ב־0.75% — היתה בחברה כלכלית. המחזור הגדול ביותר — 196 אלף ש"ח — היה בטבע. מדד המניות עלה מ־74.63 ל־74.99 נקודות, ב־0.81%.

במניות התעשיות עלו ב־10% [illegible] קבלנים 5, שופרסל א', אינקופה [illegible]; לעומתן ירדו (ב־%) רסקו מב' (15.0), [illegible] אופ' (10.0) ות.ג.ל. 1 (10.0).

במניות ההסדר [illegible] 1988 [illegible] מזרחי מ' ב־0.1% וכללי ש"ח 7 [illegible] לעומתן נעו העליות בין 0.1% (כללי) [illegible] (פועלים מב').

[illegible]

אלחנן הורוביץ

„מבני תעשייה"

גייסה 31 מיליון ש"ח

■ ההנפקה הראשונה של החברה הממשלתית „מבני תעשיה" בבורסה זכתה בהצלחה מלאה — כבר ביום המכירה הראשון של מניות ואגרות־חוב שהציעה החברה נמכרה כל ההנפקה והחברה הצליחה לגייס 31 מיליון ש"ח בבורסה.

להנפקת „מבני תעשייה", שהיא הגדולה ביותר שבוצעה בשוק ההון בחודשים האחרונים, נקבעו שלושה ימים לרכישת המניות, אולם הציבור רכש את כל חבילת המניות ואגרות החוב שבהנפקה כבר ביום הראשון. החברה הציעה לציבור חבילה שכללה אלמנט משולב של ארבעה סוגי ניירות־ערך — מניות, כתבי אופציה, אגרות־חוב להמרה ואגרות־חוב רגילות. אגרות החוב היוו במשקלן שני שלישים מיחידת ניירות הערך נושאות תשואה ממוצעת של 7.2%, המבטיחה למעשה למשקיע תשואה חיובית על השקעתו. לדברי מנכ"ל חברת „מבני תעשייה", יוסף פינצ'וק, בהנפקה זו החל תהליך ארוך של הסבת החברה מחברה ממשלתית לחברה ציבורית, צעד שיאפשר לחברה להמשיך להתפתח ולפתח אזורי תעשייה מודרניים נוספים בכל רחבי הארץ.

העורך הכלכלי: צבי טימור

פילפל

הפיחות שוב בכותרות

שלמה פרנקל

מועד תשלום תוספת היוקר מתקרב והולך, בינתיים נכשל (מנואר) הניסיון לשכנע את ההסתדרות לוותר על תוספת היוקר. על כן מנסים חוגי המעסיקים לשחוק את תוספת השכר שיקבלו העובדים, על־ידי פיחות. הפיחות עצמו לא ישחק כמובן את השכר, הפיחות הוא רק אירוע טוב להעלאות מחירים מאסיביות במוצרים ובשירותים, העלאות המחירים האלה פשוט יחזירו למשלמי השכר את תוספת היוקר ששילמו.

איך לתרץ את הצורך בפיחות? [illegible]

[illegible]

על המפה

■ „אל על" חתמה על הסכם עם אחת מסוכנויות הנסיעות הגדולות, אמריקן אקספרס טראוול, לה 400 משרדים ברחבי ארה"ב וקנדה. החברה מפיצה כרבע מיליון חוברות עם הצעות שונות לתיירים. עכשיו גם „אל על" וישראל יהיו על המפה. ההסכם נחתם במהלך ביקור עשרה מנהלים בכירים של החברה בארץ, שהתרשמו מרמת מקומות הנופש והביעו פליאה לנוכח השקט באתרי התיירות, בניגוד לתמונות בתקשורת בארה"ב. (י.ש.)

גידול ביבוא

■ היבוא לישראל בחודש ינואר יסתכם ב־1026 מיליון דולר — מסרה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. על־פי נתוני הלשכה, נמשכה מגמת העלייה ביבוא מוצרי צריכה והרמה הגבוהה של יבוא תשומות לייצור. נתונים אלה סותרים את ההנחות כי בחודשים האחרונים יש האטה בפעילות הכלכלית. דובר הלשכה מסר, כי היבוא, מנוכה מהשפעות עונתיות, היה בחודשיים הראשונים של 1988 דומה לרמה הגבוהה של סוף 1987.

בשני החודשים הראשונים של 1988 הסתכם יבוא מוצרי הצריכה ב־138 מיליון דולר בממוצע לחודש, גידול של 17 אחוז לעומת סוף 1987. יבוא המוצרים בני־קיימא הגיע בינואר־פברואר ל־68 מיליון דולר, והיה גבוה ב־19 אחוז לעומת הרבע האחרון אשתקד.

בחודשיים הראשונים של השנה הגיעה הרמה החודשית הממוצעת של יבוא תשומות ל־460 מיליון דולר, בדומה לרמה הגבוהה בסוף 1987. היבוא של נכסי השקעה היה 172 מיליון דולר בממוצע לחודש, ואילו יבוא הדלק הסתכם בחודשיים הראשונים של השנה ב־165 מיליון דולר, כ־58 אחוז יותר מאשר בתקופה המקבילה אשתקד. (א.א.)

יום האשה באוצר

■ במסגרת אירועי יום האשה הבינלאומי ערכה מחלקת ההדרכה של משרד האוצר יום עיון לעובדות המשרד על שלוחותיו השונות בארץ בבית ההארחה בקיבוץ רמת רחל. העובדות שמעו הרצאת רופא בנושאי בריאות והרצאה בליווי שקופיות בנושא טיפוח החן. כן נהנו הנשים מתכנית אמנותית, מתצוגת אופנה ומהקרנת סרט עלילתי באורך מלא. בסיום התכנית אף התקיימה במקום מכירה (במחירי הנחה) של מוצרי טיפוח החן ובגדי נשים.

מס בלי טפסים

■ מינהל הכנסות המדינה מאפשר מעתה תשלום מס באמצעות רשת המייצגים (רואי־חשבון, יועצי מס וגופים אחרים המייצגים קבוצות נישומים), הקשורים באמצעות מסופים למחשב המינהל. תשלום המס באמצעות הרשת ישחרר את המייצגים ואת הנישומים מהזדקקות לטפסים ולהמחאות, וכן מעמידה בתורים בבנקים לצורך ביצוע התשלום. עם הפעלת המסופים הנמצאים אצל המייצגים יכולים נישומים להתקשר אל מחשב המינהל בכל אחד מימי החודש, ולתת הוראה ל„תשלום דחוי", כלומר להורות לשלטונות המס מהו התאריך שבו יחוייב חשבונם בבנק.

מודגש, כי ההוראות לחיוב חשבון לבנק של הנישום/עוסק יועברו אך ורק על־פי הוראות המייצג. חובות של הנישום שנוצרו במערכת יטופלו בדרך הרגילה, כלומר יישלחו התראות וייעשו עיקולים בהתאם לנוהלים הקיימים. בשום מקרה לא תשמש מערכת זו כאמצעי לגביית חובות ללא הוראת המייצג.

יצוא לשטחים

■ יצוא הסחורות מישראל לשטחים הגיע בשנת 1987 ל־900 מיליון דולר. היבוא מהגדה ומהרצועה לארץ הסתכם ב־300 מיליון דולר. הפגיעה העיקרית של האירועים בשטחים היא בענפי הטקסטיל, המזון, ובמפעלים המייצרים תשומות לבנייה. כ־60 אחוז מפועלי השטחים מופיעים לעבודה — מסר אתמול בכנסת שר התמ"ס אריאל שרון, במסגרת סקירתו השנתית על משרד התעשייה והמסחר.

שרון אמר, כי אשתקד עבדו בתעשייה 328 אלף איש, כ־9,000 יותר מאשר בשנה הקודמת. בתעשייה 19 אלף פועלים מהשטחים, כ־6 אחוזים מכלל המועסקים. ב־1987 חלה התפתחות בענפי המזון, ההלבשה, כימיקלים, גומי, פלסטיקה ויהלומים. נסיגה חלה בענפי האלקטרוניקה והמתכת. עשרת היצואנים הגדולים של ישראל ייצאו ב־1987 23 אחוז מכלל היצוא הישראלי. אשתקד תפסה את המקום הראשון ביצוא הישראלי ארה"ב, לפני השוק המשותף.

בדיון שקיימה הכנסת על משרד התמ"ס אמר ויקטור שמטוב, כי הקמת מפעלים עתירי־מדע בשטחים המוחזקים, במקום בעיירות הפיתוח, מוטעית מבחינת סדר העדיפויות הלאומי. הממשלה מבטיחה בשנתיים האחרונות כי תחודש הצמיחה במשק, ובפועל לא נראית שום צמיחה. (מ.ב.)

רשת מעדניות

■ בימים אלה נפתחה במרכז חורב בחיפה חנות נוספת של „מגורנות — מעדנים ועוד דברים טובים", שהינה רשת מעדניות בבעלות „בללי". בכך נסתיים שלב א' בתכנון הקמת הרשת, שהחלה עם פתיחת החנות הראשונה ברמת השרון לפני כחמישה חודשים והכוללת היום שמונה חנויות, מחיפה ועד באר־שבע. בכוונת הרשת לפתוח עוד 15־10 חנויות ברחבי הארץ.

1,276 מיליון

■ הממשלה מעמידה לרשות הבנקים פיקדון בסכום של 692 מיליון ש"ח לשם מתן הלוואות על אחריות הבנקים, שיינתנו למושבים שיצטרפו להסדר על בסיס המלצות ועדת רביד — כך צויין בהסדר הסיוע למושבים שנחתם באחרונה בין הממשלה, הסוכנות והבנקים — הפועלים, בנק לאומי, בנק החקלאות ובנק המזרחי. עפ"י ההסכם, שנחתם סופית בימים אלה, הבנקים יעמידו לרשות המצטרפים להסדר 160 מיליון ש"ח ממקורותיהם. חובות בסכום של 424 מיליון ש"ח יימחקו על־ידי הצדדים ועל־ידי נושים אחרים. (ח.מ.)

לומדים מהניסיון

■ נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו הציג לפני מארחיו במקסיקו את התוכנית הכלכלית לייצוב המשק בישראל ושלבי יישומה. הנגיד שב בראשית השבוע מביקור במקסיקו, שם היה אורח הנגיד המקסיקני. במסגרת ביקורו הוזמן לפגישה גם אצל נשיא המדינה המארחת, מיגואל דה לה מדריד, וכן אצל הנשיא המיועד, סלינס דה גורטרי. במהלך ביקורו נפגש ברונו עם גורמים שונים במימשל, בעולם העסקים והאקדמיה במקסיקו, שהציגו לפניו את תוכנית הייצוב שהופעלה במדינה זו בימים אלה והדומה בעקרונותיה לתוכנית הייצוב שהופעלה בישראל ב־1985, אשר בתכנונה ובהפעלתה שימש פרופ' ברונו כאחת מהדמויות המרכזיות. הגורמים השונים עימם נפגש הנגיד גילו התעניינות בתכנית הייצוב הישראלית ובאופן יישומה, והביעו הערכה להישגיה. במיוחד ביקשו ללמוד מלקחי יישום תוכנית הייצוב הישראלית לגבי תוכניתם הם. פרופ' ברונו ומארחיו הביעו תקווה להמשך שיתוף הפעולה הכלכלי בין ישראל ומקסיקו.

גידול מתון

■ בחודשים הראשונים של 88 גדל האשראי בשקלים לציבור בהיקף מתון יחסית של 180 מיליון דולר, וזהו עוד סימן להאטה בפעילות הכלכלית במשק. מנתוני המערכת הבנקאית לשבוע שהסתיים ב־2 במארס עולה, כי האשראי בשקלים הסתכם בכ־12.4 מיליארד ש"ח, לעומת כ־12.21 מיליארד ש"ח ב־4 בינואר 88. גידול זה הינו מתון, יחסית לגידולים שנרשמו במהלך השנה שעברה.

במערכת הבנקאית רואים בכך סימן נוסף להאטה בפעילות הכלכלית, המושפעת בין השאר מהמצב בשטחים. בחודשים האחרונים נרשמו עליות מתונות יותר בהיקף האשראי בשבוע שבו מועברים הכספים למע"מ ומיסים, וגם זאת בגלל ההאטה בפעילות והקטנת המכירות. להעברות אלה ישנה ברגיל השפעה ניכרת על גידול האשראי, ובמהלך 87 הן גרמו ליצירת מדרגת אשראי בהיקף של 400־200 מיליון ש"ח מדי חודש.

במקביל חל בשבוע שעבר גידול ניכר, של כ־770 מיליון ש"ח, בפקדונות השקליים, שהסתכמו בכ־9.2 מיליארד ש"ח וחלקו נובע מההרמות של תחילת החודש. (א.נ.)

הסכמי השכר

בקופת המו"מ כ־15% עליית פריון

השבוע נמסר לשר העבודה דו"ח מקצר של המוסד לחקר התפוקה והכנסות. הנתונים מלמדים על השינויים בשכר ובפריון גם בשנה האחרונה והורחבו לשלוש השנים האחרונות. מאחר שרמת השכר במשק ב־1987 היתה גבוהה ב־5.8 אחוז מאשר ב־1984, ניתן לייחס יותר חשיבות לנתונים של שלוש השנים ביחד.

עוד ניתן לציין, כי בתחילת 1988, מינואר ועד לחתימת הסכם השכר באפריל נשחק חלק גדול מאותם 5.8 אחוזים של עליית שכר מ־1984. נובע מכך, כי רמת השכר ערב החתימה על הסכמי השכר תהיה דומה לרמתו ב־1984 שהיתה הנמוכה ביותר בכל העשור. זאת היתה תקופת ההשתוללות האינפלציונית של כהן־אורגד.

מחרו"ת של המוסד לחקר התפוקה והכנסות ניתן ללמוד, כי בממוצע תלת־שנתי עלה פריון העבודה בכלל המגזר העסקי בכ־3 אחוזים לשנה, או בכ־10 אחוזים מצטבר. בשיעור דומה, של 10 אחוזים, עלה הפריון בתעשייה. הפריון בחקלאות עלה ב־5 אחוזים לשנה, או בכ־16 אחוז בשלוש שנים, בעוד שבענף הבינוי ירד פריון העבודה בכאחוז לשנה, או ב־3 אחוזים מצטברים.

במגזר של הסקטור הציבורי, בו לא נמדד פריון אפקטיבי, ירד השכר בכ־2% לשנה, או בכ־6% מצטברים מתחת לרמה של 1984.

השכר במגזר הציבורי — ירד

למו"מ על השכר לשנת 1988 יש להוסיף גם את העלייה הצפויה בפריון של כ־5־4 אחוזים במהלך 1988. כלומר, בתקופת המו"מ על השכר במגזר העסקי נמצא עליית פריון של כ־15 אחוז בתעשייה ושל כ־20 אחוז בחקלאות, ושיעור דומה במגזרי משק אחרים, כגון מסחר, מלונאות ושירותים. אף אם מורידים מזה את עליית השכר שהיתה, של כ־1־2 אחוזים לשנה, או במצטבר כ־5.8 אחוזים, גם אז ישאר מקום לתוספת שכר הנובעת מעליית הפריון בשיעור של כ־10 אחוזים.

את השכר בסקטור הציבורי יש להתאים לשכר במגזר העסקי ולשמור על ההפרשיות שהיתה קיימת של 10־8 אחוזים. כיום ההפרש גבוה בהרבה. השכר הממוצע במגזר הציבורי הוא כ־1,250 ש"ח, לעומת 1,680 ש"ח במגזר העסקי, כלומר הפער בין שני המגזרים גדל ל־34 אחוזים. פער זה הוא בלתי נסבל בכל מבחן כלכלי.

המוסד לחקר התפוקה מנתח גם את הגורמים לעליית השכר ב־1987. מסתבר, כי תוספת היוקר תרמה רק כשליש מתוספות השכר (10.8% מתוך כ־30% עלייה נומינאלית). הסכמי השכר הארציים תרמו כ־16.6%, המהווים למעלה ממחצית הסך־הכל. היתרה נובעת מעדכון שכר המינימום, מהסכמים מפעליים ומזחילת השכר. מכאן, שהסכם תוספת היוקר מהווה רק מכשיר פיצוי חלקי ביותר, גם במתכונתו הקיימת.

צבי טימור

על שכר ופריון

בשנת 1987 עלה פריון העבודה במגזר העסקי ב־4.5%. בממוצע תלת־שנתי, לשנים 1985־1987, עלה פריון העבודה בשיעור של כ־3% לשנה.

בתעשייה עלה פריון העבודה ב־1987 ב־5%. בממוצע תלת־שנתי לשנים 1985־1987 עלה פריון העבודה בתעשייה בכ־3% לשנה.

בענף הבינוי עלה פריון העבודה ב־1987 בכ־12%, לאחר ירידה ניכרת בשנים הקודמות. בממוצע תלת־שנתי ירד פריון העבודה בענף זה בכ־1% לשנה. בחקלאות, שתפוקתה מושפעת בין היתר מתנאי מזג האוויר, עלה פריון העבודה בשלוש השנים האחרונות בממוצע בכ־5% לשנה.

שכר העבודה, מנקודת ראות העובד

שכר העבודה ברוטו לשעת עבודה עלה בשנת 1987 בכלל המשק בשיעור ריאלי (מנוכה במדד המחירים לצרכן) של 6.6%. בממוצע תלת־שנתי לשנים 1985־1987 עלה שכר העבודה ברוטו לשעה בכ־1.9% לשנה.

במגזר העסקי עלה שכר העבודה ברוטו לשעת עבודה בשנת 1987 בשיעור של כ־8%. בממוצע תלת־שנתי לשנים 1985־1987 עלה שכר העבודה ברוטו לשעה במגזר העסקי בכ־3% לשנה.

בשירותים הציבוריים עלה שכר העבודה ברוטו לשעת עבודה בשנת 1987 בשיעור של כ־4%. בממוצע תלת־שנתי לשנים 1985־1987 ירד שכר העבודה ברוטו לשעה בשירותים הציבוריים בכ־2% לשנה.

הדו"ח מציין, כי בממוצע תלת־שנתי לשנים 1985־1987 מראים נתונים אינדיקטיביים שהשכר הבינוי עלה בכ־4% לשנה.

מתוך דו"ח המוסד לחקר התפוקה וההכנסות

המשבר ב„אליאנס"

חומרת המצב מחייבת גישה חדשה

הוועדה המנהלת של הסתדרות העובדים החליטה בתחילת השבוע לאפשר ל„כור" למצוא את המהלך ההסתדרותי לפתרון המשבר במפעל הצמיגים „אליאנס". הוועדה החליטה כי אם הדברים לא יתיישבו, תקבל „כור" את הניהול המלא ותפנה אל בית המשפט, כדי שימנה כונס מפעיל.

החלטה זאת התקבלה בניגוד להצעת מרדכי שהגיש מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר. יש הרואים בישיבה זו ישיבה היסטורית, שתתחיל מהלך של פירוק לא רק ב„אליאנס".

[illegible]

השטחים — לווין כלכלי של ישראל

בשקט, ובלי הרבה פרסומים התכנסו להם לפני כמה ימים מספר לא רב של אנשים כדי לשמוע את דעותיהם של ארבעה כלכלנים על כלכלת השטחים, תחת חסותו של מכון ירושלים לחקר ישראל. שלא כמו הרבה דיונים כלכליים, עד מהרה עלו אותם נושאים פוליטיים הקשורים קשר הדוק לכלכלת הכיבוש.

את הרצאת הפתיחה נשא פרופ' יעקב מצר מהאוניברסיטה העברית, אשר השווה בין המשק הערבי של תקופת המנדט לבין משק השטחים מהיום, מתיאורו של מצר, יחד עם הרצאות של פרופסור אפרים קליימן, דן זכאי מבנק ישראל וד"ר אפרים אכירם, עולה תמונה של יחסים כלכליים בעלי אופי של תלות. השטחים מספקים לישראל שירותי עבודה בעלת מיומנות נמוכה וקונים מישראל מוצרים ושירותים מוגמרים.

למעשה, אם לשפוט על־פי הדיון, הדפוסים שהתפתחו היוו תחליף לאותם שינויים מבניים המאפיינים התפתחות כלכלית, כגון פיתוח של תעשייה ושינויים בטכנולוגיה. התעשייה בגדה איננה יותר מפותחת היום משהיתה בתקופת המנדט: לא היתה צמיחה של התוצר המקומי של השטחים אלא עלייה בהכנסות, שנבעו מתעסוקה בישראל, בה נקלט חלק גדול מאד מכוח העבודה מן השטחים. אפרים קליימן שאל את אחת השאלות הרלוואנטיות, אותה ניסח כ„מה היה קורה לולא..." — האם גם אז רמת החיים היתה עולה בשטחים, אך תוך התפתחות של מבנה משקי בריא יותר.

למעשה אין כמעט ספק שהמשך מגמת הצמיחה בשטחים תלוי לא מעט בהסדרים הפוליטיים באיזור. להמשך הפיתוח בגדה ובעזה תהיה דרושה מידה הרבה יותר גדולה של עצמאות פוליטית מזו שישראל תהיה מוכנה להעניק לאותם אלפי בוגרי מכללות, לאותם יזמים, אשר נמנע מהם למצות את יתרונותיהם והאיחוד הכלכלי עם ישראל.

מעבר לשאלות האלו נותרה שאלה אחת פתוחה — האם בכלל התהליך הוא הפיך, האם גם לאחר הסדרים פוליטיים כלשהם ישארו השטחים תלויים בישראל כמשק של מוצרים מוגמרים וכמקום עבודה לכשני שלישים מכוח העבודה של השטחים. ההבנה שהסדרים מדיניים יתבטאו גם במידה מסויימת של עצמאות כלכלית לשטחים, עשויה להיות מוטעית. יתכן שגם לאחר שהכיבוש יסתיים באופן פורמאלי תמשיך להתקיים יחידה אחת, בה ישמשו השטחים לווין כלכלי אשר יהיה תלוי במשק ישראלי. עם שאלה זו יצטרכו בבוא היום היונים בארץ להתמודד.

אילן אברהם

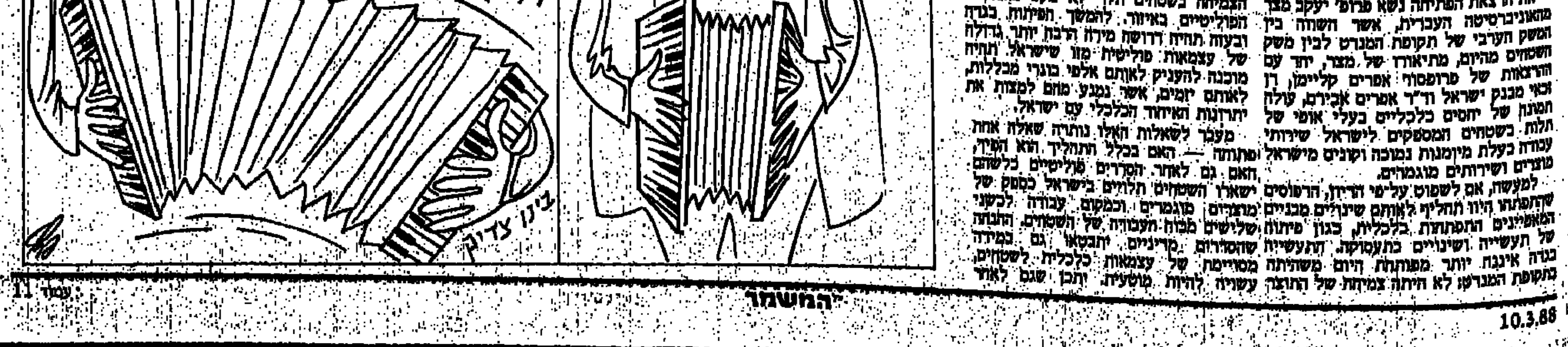

בעריכת עלינא תורי

תיאטרון

ימים של חוחים.

„גן ריקי" — מאת דוד גרוסמן

„גן ריקי" – גן־עדן ולא של שוטים. מימין שלום שמואלוב, יעל אמיתי וארנה רוטנברג

חנה רוזנטל

יפעת (ברוריה אלבק) אוהבת רק את יפעת. כבר בגיל ארבע היא יודעת שזו הגישה הנכונה לחיים. ילדה חזקה. לא בוכה. מסרבת להיעלב. מנצלת כל סיטואציה, כדי להיות מרכז. מבינה אפילו „לרחרץ את המיסוי" של גולי (מיכאל בורש), כי זה מושך מיד מחזורים נוספים אל ארגז החול, את דנוש (שלום שמואלוב), המנהיג המוכתר, ואת איתמר (חיים חובה) שמנסה להגיע לכתר המנהיגות.

יואב (דב רייזר) לא מתחרה על התואר. הוא מסתפק בקביעת החוקים, ורומס את אלה שמרשים שירמסו אותם, את נעמה (יעל אמיתי) ואת נועם (מימי חזקיה).

מלחמת הקיום של הילדים ב„גן ריקי", שכתב דוד גרוסמן וביים מיקי גורביץ' בבימרתף של תיאטרון „הבימה", אינה שונה ממלחמת הקיום בחברה הבוגרת. מישקעים של בית הרוס שמביאה ענת (שרי ליצ'י), פחדים בשל אחות מפגרת שמביאה רחל (ארנה רוטנברג), בריחתו של איתמר, התמודדות בתוך הרפתקה של דמיון ושל מציאות.

מלך כואב

שלום שמואלוב הוא דנוש במחזה: „דנוש הוא המלך של הגן, אך כבר מתחילת המחזה מעמדו מעורער. הוא אינו מנהיג של „בואו אחריי", יש לו עולם של אבירים, נסיכות מעשי גבורה, אוצר שהוא עומד למצוא. אלה מושכים את הילדים. כל חייו של האיש הקטן הזה, הם הצורך להגשים את הדמיון ואת החלומות שלו, לממש את פוטנציאל העשייה הטמון בו. הוא חופר מערה, מנסה לפרוץ החוצה. אבל מגלה כמה העולם לא כדאי, לא בטוח, לא ברור. הוא כל הזמן נופל לבורות. הנפילה מעליבה אותו יותר משהיא מכאיבה. חוסר ההגנה שלו, והחשיפה הצורך באהבה, בחיזוק ובעידוד קורסמים לו כאדם. כשחקן הוא אתגר. אתה לא יכול להגדיר לעצמך רצונות של ילד במונחים שאנחנו מכירים. בשל חוסר המודעות שלו, אין לו טקטיקה. אין לו מחשבה לטווח ארוך, חישובי סיבה ומסובב. יש הרבה פחד בחייו. זה המניע של כל דבר. לפחות כהצגה שלנו. עצוב לראות כמה החיים שלנו רוויים בפחד.

אני חושב, שלשחק ילד הוא דבר גדול. הייתי צריך להשתחרר מכל מיני גיגונים ר־הגננות. לתת לעצמי לרוום — בעיקר מבחינה פיזית. אני משחק את הילד על כל בעיותיו, מצוקותיו. קשה להגדיר שכיף להיות ילד. אבל כיף כשחקן לשחק את כל ההתפעמות, את ההשתאות, את הראשוניות של החוויות שלו".

גן ללא עדן וללא שוטים

אומר מיקי גורביץ' הבמאי: „במהלך המחזה מתחוללים תהליכים שהם בעצם תהליכים חברתיים והתפתחות אנרבידואלית שמאפיינת את כל החיים. כאן הם בשלב ההיולי, הראשיתי שלהם. יש כאן אנשים שהמודעות שלהם היא אפסית, חסר תהליך ההתפצלות שמאפשר ראייה של דברים מבחוץ — לכן זה עולם קשה, שהכאב בו גדול מאוד.

מה שהקהל רואה הוא אותם דברים שמפעילים אותנו בחיי היומיום, בפוליטיקה במאבקי כוח ובמלחמות שעוטות עליהן לבוש מוסרי, אידיאולוגי, פילוסופי. יצרים ואינסטינקטים שמקבלים אצלנו לבוש אחר. חשוב לנו לראות גם את הצד הלא מאופר שלנו, כי הדברים בעצם אינם באמת משתנים.

אינני יודע אם תהליך ההתבגרות שבמחזה פירושו גירוש מגן־העדן. מכל מקום גן־עדן שאינו מקום שנעים כל כך לחיות בו. ובגן שלנו אין שוטים בכלל."

צבעוניות טהורה

משה שטרנפלד מעלה את הבעיות שביצירת עולם ילדים: „צריך ליצור עולם שיש בו פרופורציות אחרות וזוויות ראייה של ילד. לעזור לשחקנים באיכות התנועה המאפיינת ילדים על גבול התינוקיות, כשהיציבה לא מושלמת. ליצור במה נכונה, חלל קיום של ילד בן 3־4.

ניסינו ליצור עולם שיש בו מן התמימות של אנשים שהם רק מתחילים עכשיו את הביוגרפיה שלהם — חברה בתהוותה. בהירות גדולה בצבעים.

ענת מסנר ואני יצרנו בגדים לא כצד הקריקטורי שלהם — לא תחפושת. כאלה שנוח להתגלגל בהם, לא מכופתרים. כמעט כמו בגד עבודה של שחקן שצריך לשחק ילד. התעלמנו מחוזה של השחקניות, משיעור היתר על חזה השחקן. לא השתמשנו בפיאות, אפילו כשיער הראש מדולל. בשבילנו הם שחקנים".

בתפאורה של „גן ריקי" יש הרבה גוונים של ירוק. הגדלה של עלים. קיר מטושטש, כמו שמגדילים צילום — גן טהור בצבעוניותו, צח באופיו".

מוסיקה

אהבות ובגידות

מדי שני

פורו ממלסדורף (גרמניה) — חליליות; אנדריאס שטייר (גרמניה) — צ'מבלו; מוזיאון חיפה. בתכנית: יצירות מאת פרסקובלדי, פונטנה, אורצ'ליני, רוסי, אורטיז, קצאטי ובר'.

שני אומנים צעירים, אורחים מגרמניה, הגישו ערב מעניין ומגוון של מוסיקה איטלקית מהמאה הי"ז. פורו ממלסדורף ואנדריאס שטייר הינם מוסיקאים רציניים ומוכשרים. באמצעות חליליות וצ'מבלו הצליחו לעורר את קהל המאזינים לתיאור המוסיקלי של ארבעה מן הריגושים הבארוקיים — זעם, אהבה, מסתורין והוד־מלכות כששלושת הראשונים מושפעים מהאופרה והאחרון הוד־מלכות מורכב משלושתם יחד.

התוכנית הביאה יצירות קצרות, חלקן פחות מוכרות של הבארוק האיטלקי. הרמה היתה גבוהה ומקצועית עד לפרט האחרון. הכל הוגש בהקפדה, טוב טעם, מגוון ומוסיקליות. נגן הצ'מבלו, אנדריאס שטייר, ניגן כמה קטעי סולו כולל טוקטה כרומטית מאת המלחין היהודי סלומונה רוסי ולהם בהצלחה רבה והבירע את נגן החליליות שהיה ממלסדורף, שגם הוא הפגין טכניקה מעולה, הבנה והבעה ריגשית.

הערב כולו היה השלישי מתוך סדרת קונצרטים קאמריים בכלים אותנטיים של „הרנסנס של הבארוק".

לסיום הוסיפו ממלסדורף ושטייר קטע של מוסיקה אנגלית כניגוד והשוואה לאהבות ובגידות של המוסיקה של הבארוק האיטלקי.

יתכן שהסברים מילוליים לפני הביצוע היו מוסיפים להבנה ולהקשבה פעילה יותר. עם זאת אין ספק שיש לברך על כל הערב כולו, כולל ערב תרבותי ומעניין זה.

באך בא לקיבוץ

יוסי שיפמן

יום הולדתו של יוהן סבסטיאן באך הזקן והטוב, החל ב־21 במארס, הוא יום חג מאז ומתמיד למוסיקה המערבית.

„אלה תולדות" מתחלקים לטרום באך וממנו ואילך. באך הוא נקודת המפנה. כיום קשה לתאר את המוסיקה המערבית בלעדיו. יצירותיו היו מזמן לאבני בוחן בדרכו ובקביעת איכותו של כל נגן. התייחסותם של מלחינים שבאו אחריו אליו כאל מקור השראה או כאל מי שיש לכבד ולהעריץ היו לנורמות מקובלות. נורמות שהולמות את המוסיקאים המכונים „רציניים", כמו גם את מוסיקאי הג'ז.

המוסיקה הליתורגית שלו, ובכללה ספרות הכורלים, מהווה מעין בלתי נדלה של אוצרות לכל מנצח של מקהלה או גם של אנסמבלים קטנים יותר.

בארץ יש מי שטורח להזכיר לנו מדי שנה את התאריך, ומכל גופי המוסיקה בארץ זוהי התזמורת הקאמרית הקיבוצית דווקא.

בהסכם שקיים בין התזמורת לבין כנסיית הדורמיציון בירושלים ינגנו חברי הקיבוצית קונצרט מיצירות באך מדי שנה בדורמיציון, תמיד בשבת הקרובה לתאריך. השנה תחוג הברית הבלתי קדושה הזאת בין באך לתנועה הקיבוצית בסדרת קונצרטים שבהם ישתתפו התזמורת הקיבוצית ומקהלת האיחוד. ינצח אבנר איתי.

הסדרה תיפתח במוצ"ש בששיים ותיחתם במצובה ובגבע כשהסיום הוא בכנסיית הדורמיציון בירושלים במוצ"ש ה־19 במארס.

אל שני הגופים הקיבוציים מצטרפים כוכבים אופראיים כמו גבי שדה, שגילם לפני שבועיים את אלפרדו, דיוויד שפירו, ששר ב„מהגוני" אשתקד, וכן מרים מלצר ורות קוטלר. בצ'מבלו ינגנו לסירוגין שלו עדיה ומירי וינגר. בתוכנית המגניפיקט והקנטטה מס' 78 „לרעבים יאתה האכילה ושורי הוי יהללוה".

מקבץ

שבוע איבסן

לכבוד העלאת והצגה „ג'ון גבריאל בורקמן" מאת איבסן בהבימה, מקיים התיאטרון שבוע אירועי איבסן.

השחקן האורח מנורבגיה, טורלב מרשטר, יופיע ברסיטל מונולוגים מתוך „פר־גינט" ב־12.3. בפואייה של התיאטרון תוצג תערוכת ציורים ויוקרנו סרטי וידיאו ממחזותיו של איבסן. בין הסרטים אפשר יהיה לראות את „פר־גינט" בבימוי של פיטר שטיין ביום א' ה־13.3, „בית הבובות" בבימוי ג'וזף לוסי ובהשתתפות ג'ין פונדה, ב־13.3, „הדה גבלר" בבימוי פיטר צאדק ביום ב' 14.3, „אויב העם" בהשתתפות סטיב מקווין ב־14.3 ו„אווז הבר" ביום ג' 15.3. אוהבי איבסן מוזמנים. הכניסה חופשית.

ציפי שוחט

שישה מיתרים בביכורי העיתים

סדרת מופעים חדשה תחל החודש בבית ביכורי העיתים.

שישה מיתרים — מועדון הגיטרה של ביכורי העיתים פותח את שעריו. המארח במפגש ראשון יהיה יהודה שרייר. אורחים: עמנואל סגרה מאיטליה — קלאסי; ליאור יקותיאלי והחברים — ג'ז; מיכאל גלוזמן — השוואת ביצועים סרט ווידיאו עם ג'וליאן ברים.

המפגש יתקיים בשבת ה־26 במארס בשעה 18:00.

בא לי בארוק

בא לי בארוק — מועדון הבארוק של ביכורי העיתים, ממשיך את פעילותו. מארחים במפגש מארס: — מיכאל מלצר — חליל מירי זינגר — צ'מבלו אוחיום — ורד ויידמן — כינור עידו אברביה — קלו ויקורד.

בתוכניתו באך וכינור הסולו הקלוויקורד מול הצ'מבלו הפינות הקבועות.

המפגש יתקיים בשבת, ה־12 במארס, בשעה 17:00.

ה.ש.

הקאמרי בהתקווה

„זה המחזה המקורי" עושה סיבוב נוסף בשכונת התקווה בימים אלה. שיתוף פעולה בין אודיטוריום רוזל שבשכונה והתיאטרון העירוני של תל־אביב — הקאמרי בחסותו של ראש העיר, מר להט, הוליד את הרעיון היפה הזה.

בפתיחה חגיגית שנערכה במוצאי־שבת ה־5.3 הודה מר סימון טובי יו"ר מחלקת החינוך של שכונת התקווה, לראש העיר מר להט על תרומתו הרבה בפיתוח התרבותי של שכונה. עודד פלדמן, מנכ"ל התיאטרון הקאמרי אמר שבעתיד, הוא מקווה, לראות את האודיטוריום כאולם מפיק ולא רק אולם מארח.

בתוכנית האמנותית, שהיתה גם בן שיתוף בין תושבי השכונה והתיאטרון הקאמרי, השתתפו עדנה פלידל, ראובן שפר וכן הוצגו קטעים מ„סלמות", שהוא תיאטרון תנועה הפועל במסגרת הקאמרי, וקטעים מתוך „שלמה ושלמי שלנו" בביצוע ילדי סדנת שכונת התקווה. את הערב חתמו נגינה ונעימה מסדנת הנוער של השכונה בקטעים מתוך „שם המשחק".

במהלך השבוע יוצגו ההצגות הבאות „נעורי הדרליה", „אחד משלנו", „מי המהר", „מבלי משיח", „גתן, תירוצי", „שלמה שמה ושלמי הסנדלר". מי שלא הצליח לבקר את המחזה המקורי שמתקיים לפני כחודשים בבימה, מוזמן. הגייה בשמע. הנעילה ב־12.3.

ה.ש.

קולנוע

פלשתינאים גאים

סרטים פלשתינאים: „חתונה בגליל" ו„תעודת מעבר" בסינימטקים

יעל ישראל

בעיתוני הנוכחי אולי מגמתי מדי להשמיע את צמד המלים: פלשתינאי גאה, העלולים להחשיד את אומרם בלעג לרש, או במקרה הטוב בעמדה סלחנית של פטרון ישראלי. אבל בעוד אחיהם מוכים באלות ונשטפים גלי גז מדמיע, עשו שני במאים פלשתינאים צעירים את סרטי הביכורים של העם הפלשתינאי.

בשבוע שעבר נערכו הקרנות בכורה לפני קהל מצומצם לשני סרטים פלשתינאים. הראשון „חתונה בגליל" של מישל חליפי הוא סרט באורך מלא, עטור פרסים (פרס המבקרים בפסטיבל קאן האחרון), ציון דרך חשוב לקולנוע הפלשתינאי שרק יצא לאוויר העולם. השני „תעודת מעבר" של ראשיד משראווי הוא סרט קצר בן רבע שעה, עדיין בוסרי, אבל סרט הסטודנטים הפלשתינאי הראשון. וגם זה משהו.

יתכן ושתי קרנות בכורה אלו, שבמקרה נפלו יחדיו בשבוע שעבר, הראשון בסינמטק תל־אביב והשני בעמיתו הירושלמי, ייחשבו פעם לאירוע בעל חשיבות היסטורית. בינתיים חשוב להבטיח שלא רק קומץ של קהל אוהדי מלכתחילה יוכל לצפות בהם. נכון להיום אין מפיץ לא לקח על עצמו את הטיפול בסרטו של חליפי, אשר זכה לביקורות טובות בשלל הפסטיבלים הבינלאומיים בהם הוקרן בשנה וחצי האחרונות מאז נסתיימו צילומיו בישראל. חליפי, בן 38, פלשתינאי שמתגורר כיום בבלגיה ועובד שם ברשת הטלוויזיה, נתן את חלקו במאבק השחרור הפלשתינאי באמירה קולנועית, מגובשת ופיוטית. סיפור על מוכתר שעושה לבנו חתונה, בה נוכחים גם המושל הצבאי וקציני המשטר הכובש, אותם מגלמים מכרם חורי וג'וליאנו מר, שהם השחקנים היחידים בסרט בעלי זהות פלשתינאית שגם גרים בארץ, את שאר השחקנים, כולם פלשתינאים, הביא חליפי מחו"ל. חליפי היטיב לתאר את החיים הכפריים, את המהות הערבית המסורתית, ביותר אותנטיות ואמינות מכל הבמאים היהודים שניסו להתעסק עם הנושא זה בסרטי הסכסוך האחרים שנעשו כאן במרוצת השנים האחרונות.

„תעודת מעבר" אולי לא יזכה לטפול־טיבים כאלה, בעיקר בשל גמגום עשייה האופייני מאוד לסרטי ביכורים קצרים. גם הבמאי של סרט זה, ראשיד משראווי בן ה־26 אשר היה מנהל אמנותי בסרט „חתונה בגליל" ומזה שנים שהוא שותף בעשיית הסרטים הישראלית, צמח כאן, עדיין עובד כאן, וגם הוא מנסה לבטא בסרטו הקצרצר את המתח לכיבוש הצבאי והמנטלי. גם אצלו פיוט, סיוט, ראליזם וסמלים מתאגדים יחדיו לתאר כמה דברים על הערך במדינה. בבימוי עצמי לאומי, סרטו מתרחש בגשרי הירדן, בו צעיר

„חתונה בגליל"

(מכרם חורי) רוצה לעבור לירדן, היא כשברסה בין שניה, והוא די מפוחד ומבולבל. הוויות תולכות לאיבור, הם נתקלים בקיר אטום של בירוקרטיה. מבוך קפקאי מסוגנן בסיום בלוות עורר משמעויות לאומניות סמליות. הסמלים והערבוביה בין החומרים הריאליסטיים והפנטסטיים יוצרו מישמש מבולבל, לא ברור דיו, מניפסטי. הכוונה ראויה לציון, וכך ההפקה שכולה שיתוף פעולה, אם תרצו דרקיים, בין הבמאי הערבי־פלשתינאי לצלם חורחה גרוביץ שהפליא לצלם את סצינת הסיום, וכך גם לגבי יתר אנשי הצוות והשחקנים, דרקיים אמיתי.

הסרט „חתונה בגליל" יוקרן בסינימטק ת"א ב־17.3 בשעות 21.30; 22.15 ו־22.45.

בעריכת צביה בן־שלום

כשהשכונה גדלה עם גן ילדים

בשנת 1980 התארגנו בשכונת בקעה הירושלמית הורים שפתחו „גני הורים" והתחילו להיאבק על הכרה. מאבקם הניב פרי ובשנת 1983 נפתח שם אגף לגיל הרך ובו גני הורים, ספריה, קפטריה, חדרי יעוץ טיפול ועוד. כך פותח מודל מיוחד לשכונה שאינו יכול לשמש מתכון לישובים אחרים, אבל עשוי להיות אמצעי מסייע להעלאת מודעות, הדגמת בעיות והדרכה. בבקעה מתגוררים 10.000 תושבים 6.6% מהם בגיל הרך (מינקות ועד 6). אוכלוסיה מגוונת מכל הבחינות — עדתית, מעמדית, השכלתית.

לשם בניית התוכנית הוכר הצורך בהיכרות עם ההורים שהם בעצם מעצבי ההתנהגות העיקריים של הילד הרך. כל הורה מביא עמו גם בלא יודעין מורשת תרבותית, התנהגותית שאותה יש לקחת בחשבון. על כן חשוב כל־כך לבנות תוכנית לגיל הרך בשיתוף מלא עם ההורים ולקחת בחשבון את הגורמים הללו. הדבר חשוב במיוחד באוכלוסיה שאינה הומוגנית. תוכניות רבות נכשלות כשהן תלויות רק בהכוון שבא מלמעלה. במקרים כאלה, כשמתגלות בעיות של תקציב, התוכנית נופלת, באין מי שימשיך אותה. לתוכנית, המעורבת בשיתוף עם אוכלוסיה מקומית, יותר סיכויים להצלחה.

הפסיכולוגית, דוקטור דורית רואר ניתחה ופירסמה בהוצאת החברה למתנ"סים והג'וינט את החוברת — „לגדול עם הגיל הרך". זהו מודל העבודה הנסיוני של המרכז לגיל הרך במתנ"ס בקעה.

הדוקטור רואר בדקה ומצאה, שתהליך של שינוי עמדות ודעות אינו יכול להיות מהיר וכדי להגיע לפתיחות ולשינויים יש לאתר מוקדי תרבות ששימשו להם בסיס. אסור לבטל מערכות ערכים מסורתיות, כפי שעשו קולטי עליות גדולות בישראל בשנות ה־50. בשלב הראשון הוכנה, איפוא, הערכת צרכים של הקהילה בבקעה, הודרך צוות רב ומקצועי ששיתף פעולה עם התושבים, שילוב שהוכח כיעיל וסייע להתפתחות האישית של כל הצדדים.

המודל, שפיתחה הדוקטור רואר בבקעה התבסס על מעורבות פעילה ביותר של ההורים. בגני ההורים קיבלו על עצמן 15־17 משפחות אחריות מלאה לארגון הגן: מבנה, גננות, ציוד, תשלומים. האחריות המשותפת יצרה מעורבות. כאן יש להוסיף, שפיתוח ועידוד מעורבות של הורים דורשים מיומנות מיוחדת של איש מקצוע. לא כל סוג של מעורבות מתאים לכל הורה. הושם גם דגש על שילוב בין־דורי. בני־נוער וקשישים שולבו בעבודה עם הגיל הרך והכל הפיקו תועלת.

המרכז דמה למשפחה אינטימית שופעת חום, מקבלת ותומכת. תומכת גם בחריגים וגם בעולים חדשים שראו במקום מרכז קליטה.

תוכנית מיוחדת הופעלה גם בשעות הצהרים וסיפקה „בית חם" לילדיהם של הורים עובדים. הפעילות במרכז לגיל הרך בבקעה קירבה אנשים לקהילה, למתנ"ס והביאה לשיתוף פעולה רחב יותר עם גורמי חוץ — מינהלת השכונה, תורמים ותרמה להרגשה של גאווה ושייכות. שיתוף פעולה שכזה עשוי גם להביא לשינוי מדיניותם של גורמי חוץ ואפילו להגמשת חוקים. כך הפך המתנ"ס בבקעה לבית שני לתושבים רבים. ותרם לאינטגרציה בישוב.

פרויקט נסיוני זה הצריך כמובן, משאבים. במקרה זה היה המשקיע העיקרי — הג'וינט, והדוקטור רואר מסיקה, שמממני תוכניות כאלה חייבים להכיר באחריותם להדרכת מפעילי הפרויקטים כדי שהתוכניות ישאו את עצמן מבחינה כלכלית, ויצאו לאחר מכן לדרך עצמאית.

עם כתיבת הדו"ח תבטיח אולי, שהנסיון בבקעה לא יהיה יחיד מסוגו. אילו היו הגופים הממונים, לטענתה, משקיעים יותר בהערכה ובתיעוד ומתנים כבר גם את קיומם של פרויקטים נסיוניים אחרים — היה נחסך כסף רב על תוכניות דומות, על הקמתן מחדש של תוכניות שנכשלו, ותחום הגיל הרך היה צועד קדימה בביטחה, מתפתח וגדל.

יעל ענבל

ראש מלא אביב

בקולקציה החדשה של ראש אינדיאני רוכזו כל הסממנים של אופנת האביב והקיץ 1988: קצר, צמוד, הדפסים קטנים, בופון, חצאית אי־סימטרית והרבה מבוהר. עיצבה אילנה כרמלי.

באוסף ארבע קבוצות עיקריות. במראה „תוף תל־אביב", למרות השם, דווקא בגדי בוקר המתאימים לעבודה, לטיול, לבילוי, אבל לא כל־כך לשפת הים. גזרת טרפז וטרפז הפוך, חצאיות בופן, מכנסי טייץ באורך ברמודה, חצאיות מיני צרות וחצאיות וולנים קצרות; חולצות שמש מתחרה ומכנסונים מציצים. הכל בגווני שחור לבן, בהדפסים קטנים, פרטנציוזי אבל משעשע.

מראה ה„סמבה" עליז וצבעוני, קצת ילדותי, קצת סקסי. שילוב של טריקו ולייקרה, אימרות רקומות בשוליים, חולצות גדולות בגזרת טרפז, מכנסי טייץ באורך ברמודה, צמודים ביותר, מציצים מתחת לחצאיות א־סימטריות קצרצרות. הרבה אבזרים: חגורות, סיכות, עגילים ושרשרות; צבעים עזים: אדום, ירוק, כחול־פטרול, סגול וצהוב. הדפסי פרחים קטנטנים המכסים את כל הרקע. לאחר שמסלקים עודפי אבזרים מתגלות כמה שמלות קטנות, מאוד מאוד לבישות ומתאימות לכל הזדמנות.

בקבוצת „פיתויים" מראה הילדה המפונקת: כותנה, שרוכים, סרטי סאטן, כפתורים קטנים, קישורים, אימרות תחרה דקה, צבעי פסטל — ורוד, צהוב אפרוח, תכלת, לילך... הכל בסגנון בגדים תחתונים מימי סבתא: טוניקות רחבות, חצאיות ישרות, חולצות גופיה בשרכות כמו מחוך, ושמלות מעטפת, מערכות ביין־בירדול. אם תתפתי לפיתויים אלה תצטרכי להסביר שאת לא בפיג'מה. מראה „עולם הקריירה" (בנתמנתו) אמור להיות רציני ואלגנטי, אבל בהחלט לא מחויט. חליפות רכות, צללית רחבה, אריגים „נוזלים", בלייזרים רבי־קיפולים, חצאיות קפלים ארוכות, כיסים עמוקים, צווארונים רחבים. הכל בגוונים עמומים: אפור, ירוק, בז', ורוד מעושן...

המערכות לגברים בקבוצה זאת גדולות ו„בוליות", עשויות ויסקוזה ופוליאסטר, בכחול כהה, בז', ירוק עלים נבולים ואפור בהיר. החליפות של גברים נראות נוחות מאוד אבל משלומפרות ואיש קריירה צריך הרבה ביטחון עצמי כדי ללבוש אחת כזאת. לעומת זאת, בגדי גברים בקבוצות אחרות לבישים מאוד, לא פרטנציוזיים, ולא אקסטרווגנטיים. מכנסיים לבנים, רחבים, וחולצות צבעוניות, לא בולטות מדי בגזרתן. מתאים לכל עת ולכל אדם.

המחירים בראש אינדיאני מתחילים ב־50 ש"ח (חולצות, חצאיות, מכנסים) ועולים ל־90 ש"ח באותם פריטים. מחירי השמלות מ־109 ש"ח בצפונה. המחירים של בגדי ערב נעים בין 64 ל־150 ש"ח. לא יקר, אבל המחירים פשוטים מאוד. בגדים לעונה אחת.

צב"ש

בשורה לשבורי צפורן

למי הן לא נשברות? אני כבר לא מדברת על מחלות כגון פטריות שהן צרה צרורה, אך גם ציפורניים שנסדקות או נשברות, גורמות לסבל, כאבים ומראה מאוד לא אסתטי. ציפורניים, ככל חלק אולי אפילו יותר זקוקות לטיפול סדיר וטוב.

בשוק אנו מוצאים הרבה מאוד נוזלים, משחות ואבקות המבטיחות ציפורנים חזקות, אך הפעם יש לנו בשורה טובה. בשווייצריה מייצרת חברה רצינית ביותר מוצרים מיוחדים לפתרון בעיות הציפורן כגון ציפורנים סדוקות, מתקלפות ונשברות. שם החברה ושם המוצרים MAVALA.

חברת ת"א מייבאת עתה 14 מבין 20 מוצרי מאוואלה, לישראל, הידוע בין מוצרי מאוואלה הוא בסיס־מגן לציפורנים. מתוך ניסיון אישי, אני ממליצה על התמיסה הכחולה הזאת. מחיר בקבוק 10 מ"ל הוא כאן 8,90 ש"ח, כמעט כמו בשווייצריה. עוד מוצר טוב הוא מקשה צפורניים — קרם מזין, שמחירו גבוה 14,50 ש"ח.

אך השימוש בו מאוד מסובך ומשקע. מוצר מעניין, יותר קוסמטי מאשר טיפולי, הוא מילוי לציפורניים מחורצות 8,90 ש"ח. אפשר להשיג לכה, מסיר לכה, מייבש לכה וקרם לריכוך קרומית הציפורן. את המוצרים אפשר יהיה להשיג בכל רשתות הכלבו, סופר־פארם ופרפומריות.

חיה יוסף

מגיני גוף לרקדנים

רוב רקדני בלט, מחול אירובי או ריקודי עם סובלים מתופעות של איברים, נקיעות וצרות דומות. במקום להפסיק לרקוד הם נעזרים באביזרי תמיכה והגנה ועתה התבשרנו שחברת „אשר אורטופדיה" המייצגת בארץ את „דיוונבה" מייבאת אבזרים כאלה, עשויים מניאופרן גמיש וחזק. המבחר כולל חגורות גב, מגיני ירך, מגיני קרסול, שוק וברך. המחירים נעים בין 55 ל־125 ש"ח לפריט.

מרשמים למחברת

על הירק לבדו

מטעמים מספרה של נעמי ליס־מיברג „הבישול הצמחוני", הוצאת מודן

פיטריות כבושות

500 גרם פיטריות שמפיניון טריות וסגורות, בגודל אחיד; כוס וחצי מים; כוס וחצי חומץ הדרים; 4 ניצני צפורן שלמים; 4 גרגרי פלפל שחור; רבע כפית זרעוני חרדל; חצי מקל קינמון; קורט רוזמרין; עלה דפנה; 1/2־2 כפות שמן זית; רבע כפית ריחן (בזיליקום) טרי, מעודך; רבע כפית אורגנו טרי, מעודך; 1 שן שום, מעוכה; קורט קורנית (תימין); רבע כוס עלי פטרוזיליה קצוצים דק; מלח ופלפל לפי הטעם.

שוטפים ומייבשים היטב את הפיטריות, קוטמים את הגבעולים. אם הפיטריות גדולות מאוד חוצים כל אחת לשניים. שמים את הפיטריות בסיר גדול ויוצקים עליהן את המים והחומץ. מוסיפים ציפורן, פלפל שחור, זרעוני חרדל, מקל קינמון, רוזמרין ועלה דפנה. מכסים את הסיר, מביאים לרתיחה ומבשלים 5 דקות. מכבים את האש ומניחים בסיר המכוסה למשך שעתיים. מסננים את הפטריות מן הנוזלים, שוטפים היטב ומייבשים במגבות נייר. שמים את הפטריות בקערה. מוסיפים שמן זית, ריחן, אורגנו, שום, קורנית, פטרוזיליה, מלח־ופלפל לפי הטעם. מערבבים, עד שהפיטריות יצופו היטב בשמן ובתבלינים. מניחים למשך שעות אחדות ומגישים קר או בטמפרטורת החדר.

מרק קולורבי הנוסח הונגרי

50 גרם חמאה; 1 ק"ג קולורבי, קלוף ופרוס דק מאוד; כפית וחצי מלח; חצי כפית פלפל שחור; כפית וחצי קמח רגיל; 6 כוסות מרק ירקות צח או מים; 2 כפות גד (כוסברה) או עלי פטרוזיליה קצוצים. לעיטור: שמנת חמוצה, פלפלת חריפה.

שמים את החמאה בסיר גדול ומחממים עד שנמס. מוסיפים את פרוסות הקולרבי, המלח והפלפל ומטגנים תוך בחישה 10 דקות, או עד שהקולרבי יתחיל להתרכך. זורים על הקולרבי קמח ומטגנים תוך בחישה 2 דקות נוספות. יוצקים בהדרגה, תוך בחישה מתמדת, את המרק או המים, מגביהים את האש ומביאים לרתיחה. מנמיכים את האש, מכסים את הסיר ומבשלים 20 דקות, או עד שהקולרבי רך. מוסיפים את הגד (או הפטרוזיליה) ומבשלים 2 דקות נוספות. מעטרים בשמנת חמוצה ובפלפלת חריפה ומגישים חם.

סלט נוסח הונג־קונג

1/2־2 גבעולי סלרי אמריקאי; 1 גזר; 2 מלפפונים קטנים, קלופים; 1 כף רוטב סויה; 2 כפות חומץ; 1 כפית שמן שומשום; 1 שן שום מעוכה.

חותכים את הסלרי ואת הגזר לשבבים דקים, דמוי גפרורים. שמים בקערת הגשה. חוצים כל מלפפון לאורכו. מוציאים את הגרעינים וקוצצים את מה שנשאר דק־דק, מוסיפים לתערובת סלרי. טורפים היטב את רוטב הסויה, החומץ, השמן והשום. יוצקים את הרוטב על הסלט, מערבבים בעדינות ומגישים.

חומץ בן־יין בעשבי תיבול

(רעיון לניצול שאריות יין אדום, הנוטה להחמצה לאחר פתיחת הבקבוק).

2 כוסות יין אדום יבש; 2 כוסות חומץ תפוחים; 2־3 שיני שום, קלופות וקצוצות; 1/2 כפית עלי טרגון; 3־4 כדורי פלפל שחור; קורט גרגרי תימין; קורט אורגנו או ריחן.

בוחשים יחד את כל החומרים ויוצקים לבקבוק נאה. אוטמים בפקק ומניחים במקום אפל וקריר בטמפרטורת החדר. למשך 3־4 שבועות.

קציצות כרשה וצנוברים

3־4 כרשות בינוניות; 1 כפית חמאה; 50 גרם צנוברים; 2 כפות פרורי לחם; 2 ביצים; מלח ופלפל שחור לפי הטעם; קורט אגוז מוסקט מגורר; שמן לטיגון עמוק.

מנקים את הכרשות, חותכים לטבעות בינוניות ומבשלים במים כדי כיסוי, כ־30 דקות, או עד שהעלים הירוקים יתרככו. מסננים ומעבדים למחית במסחטה או במעבד מזון. מחממים את החמאה במחבת, מוסיפים את הצנוברים ומטגנים עד שיזהיבו. מוסיפים למחית הכרשה את הצנוברים, את פרורי הלחם והביצים, מתבלים ובוחשים היטב. צרים בכפות ידיים כ־15 קציצות. מחממים את השמן ומטגנים בו את הקציצות עד שיזהיבו. מנקזים את עודפי השמן על מגבות נייר. מגישים חם או קר.

תות שדה נוסח רומנוף

500 גרם תות שדה טרי; יין לבן, יבש; סוכר לפי הטעם; קליפה מגוררת מתפוז אחד; 1/3 כוס מיץ תפוזים; 2/3 כוס ליקר תפוזים, כגון קירסו; 2 כוסות (500 גרם) שמנת לקצפת; 1/4 כוס אבקת סוכר; 1/4 כפית תמצית וניל.

רוחצים את התותים ומסירים את הגבעולים. שוטפים את התותים ביין לבן ועורכים בצלחת הגשה; אם הם גדולים מאוד — חוצים אותם. זורים על התותים סוכר לפי הטעם ומערבבים בעדינות. בוזקים עליהם קליפת תפוז מגוררת. יוצקים את מיץ התפוזים והליקר ומערבבים שנית. מכסים את צלחת ההגשה ביריעת פלסטיק צמוד ומאחסנים במקרר למשך 2־4 שעות, מערבבים מדי פעם. לפני ההגשה מקציפים את השמנת עד שתסמיך, מוסיפים את אבקת הסוכר ואת תמצית הווניל וממשיכים להקציף לקצף נוקשה. מניחים את הקצפת על התותים ומגישים.

ספרים למדרך

אפשר גם בלי בשר

הבישול הצמחוני
נעמי ליס־מיברג
הוצאת מודן

בחודשים האחרונים ראו אור שניים או שלושה ספרי בישול צמחוני והוצאת מודן, שלא בדיוק, קצת מאחרת במירוץ, אבל היא מבשרת על כך באיכות. ספר נאה שכולו מטעמים.

המחברת אוהבת לבשל, אוהבת לאכול ולכבד בתבשיליה ואם הבינותי נכונה את ההקדמה מאת רון מיברג אין לצמחונות של נעמי ליס־מיברג בסיס של הדרה לבריאות, כי אם אידיאולוגיה הומאניסטית, לשלפל אין קרובי־משפחה היושבים עליו שבעה. אידיאולוגיה זאת מעוררת קצת בעיות, כי אנשים יכולים להבין ללבו של המתנזר מבשר מחשש לכולסטרול/סרטן/התקף/לב/מיחושי מעיים (מחק את המיותר), אבל סתם כבה, כדי להוס על החיות?

המאכלים שמתכוניהם רוכזו בספר אינם „אוכל של בריאות", הם אוכל טוב. אחדים קלי הכנה, אחרים דורשים מאמץ. הנראה כדאי. יש מבחר של מנות ראשונות, של מרקים ושל סלטים בגוונים, בפרק מנות עיקריות שולטים מאכלי פאסטה ופשטידות לצד ממולאים לסוגיהם (מי שאינו יודע איך ממלאים עלעת, ספגטי ימצא כאן 4 מרשמים) ויש גם פרק „ירקות מהגהי", על תקן של תוספות. 6 או 7 סוגי לחם, פרק למאכלים על אש, פרק גדול של מאכלים זהירים ומשגע לקינוח. בסוף הכל:

כ־160 עמודים, כולל לקסיקון ירקות ותבלינים והרבה מאוד תצלומי צבע. מהם סדרות־הוראה (איך להכין בצקים או פאסטה ירקות) ומהם סתם כדי לעורר תיאבון.

אילו התאורתו במטח הייתי מביאה ספר זה במתנה.

צב"ש

אלי כהן התהדר באופנת איוניר

אחרי ח"י משחקים ללא נצחון, נולדה נבחרת הכדורגל לחיים בעקבות נצחון 0:2 על ניו־זילנד בטורניר הקדם־אולימפי * אלי כהן הצטיין במחצית הראשונה, אבינועם עובדיה בשניה * ביום ראשון בבוקר תסיים הנבחרת את הסיבוב הראשון במשחק עם טאייוואן בסידני. אתמול נוצחו הטאייוואנים 3:2 בידי אוסטרליה משער בדקה ה־85

אלי כהן (מימין) ומוטי איוניר, שני כובשי השערים לרשת ניו־זילנד אתמול בבוקר באדלאייד.

שורות „עלי־המשמר"

מזל טוב לנבחרת ישראל בכדורגל. סוף־סוף נצחון, הראשון מאז נובמבר 1985 על... ניו־זילנד במוקדמות גביע העולם (0:3). 18 משחקים רצופים (14 הפסדים ו־4 תיקו) לא ניצחה ישראל. אתמול לפני הצהריים קצרה נצחון חשוב בטורניר הקדם־אולימפי בעיר אדלאייד, אוסטרליה, על נבחרת ניו־זילנד — 0:2.

נצחון זה החזיר את נבחרת ישראל למעגל־הסיכויים להיאבק על כרטיס־העלייה למשחקי־סיאול לאחר ההפסד ביום ראשון נגד אוסטרליה — 2:0. במשחקה האחרון באוסטרליה, לפני שההמשך יהיה בניו־זילנד, תשחק ישראל ביום ראשון עם טאייוואן, שנוצחה אתמול במאבק שקול על־ידי אוסטרליה — 3:2.

מסתבר שטאייוואן אינה חלשה כל־כך כפי שהגיחו קודם־לכן. עובדה, היא נתנה „פייט" רציני גם לניו־זילנד (1:0 בדקה ה־86) וגם לאוסטרליה (3:2 שער הנצחון בדקה ה־85). לכן מתייחס המאמן מיחיץ' ברצינות למאבק וכאשר התבקש להגיב על סיכויי ישראל להגיע לסיאול אמר: „עד שלא ננצח את טאייוואן אין מה לדבר על ההמשך".

נבחרת ישראל גילתה אתמול, נגד ניו־זילנד, משחק שאפתני. השחקנים לחמו על כל כדור. בתחילת המשחק היו באיצטדיון הינדמארש באדלאייד 4000 צופים ובסיומו כרבבת צופים, שכן לאחר המיפגש בין ישראל וניו־זילנד התמודדו נבחרות אוסטרליה וטאייוואן. מזג־האויר היה מצויין — 19 מעלות, עם רוח קלילה. הנבחרת הישראלית זכתה לעידוד של כמה עשרות ישראלים ויהודים שנופפו בדגלי כחול לבן.

החלק החזק בנבחרת ישראל היה הקישור, שהעביר במהירות את הכדורים מההגנה להתקפה. במחצית הראשונה היה מצויין בקישור אלי כהן ואילו לאחר ההפסקה נתן את הטון אבינועם עובדיה. הקשרים הזריזים של ישראל נעו קדימה ואחורה, כשהם מספקים כדורים רבים לשני החלוצים, דניאל בריילובסקי ורוני רוזנטל.

בוני השורה בטחון

עבודה מצויינת עשו הבלמים, אבי כהן וניר אלון כשגם המגינים ניר קלינגר ואבי כהן כיסו כהלכה על שחקני ההתקפה הנמרצים והנוקשים של ניו־זילנד. מאחור השרה בטחון רב השוער בוני גינצבורג.

ישראל כבשה רק שני שערים אבל לשחקניה היו הזדמנויות הבקעה רבות שלא נוצלו. לא פעם נופצה ההגנה הניו־זילנדית האיתנה ע"י הישראלים הלוחמים שהעמידו בסכנה את השוער קלין גוסלינג.

הניו־זילנדים הירבו לתקוף אבל התקפותיהם לא היו תמיד יעילות. חלוצי ניו־זילנד התקשו לפצח את ההגנה הישראלית ואם כבר עשו זאת לא דייקו בבעיטותיהם לשער.

ישראל היתה מאורגנת כהלכה ברקות הראשונות, אסיכי ניו־זילנד נראתה תוקפנית יותר. התקפה ישראלית ראשונה. בדקה ה־9 כשבריילובסקי מסר לרוני רוזנטל, שפרץ לרחבה ובעט לחוץ. מיד לאחר־מכן חיקה אותו איירונסייד מהעבר השני.

בדקה ה־11 הופסק המשחק לכמה דקות בעקבות התנגשות בין ניר אלון הישראלי והאוסטרלי טרנר. הישראלי התאושש ואילו האוסטרלי שנפגע קשה ברגלו הורד על אלונקה והובהל לבית־החולים.

הישראלים ניהלו ברקות הבאות התקפות רבות. בדקה ה־15 הגביה בריילובסקי כדור, והרוזנטל ומלמיליאן הסתערו עליו אך השוער גוסלינג קטף אותו.

בדקה ה־16 לא יכול היה גוסלינג להושיע את נבחרתו. רוני רוזנטל פרץ משמאל, עבר את המגן ריצ'ארד מאליגן, מסר לבריילובסקי, שהמשיך לאלי כהן שהגיע בריצה ובעט לרשת — 0:1.

שערו של אלי כהן לא רק שהמריץ את חבריו אלא גם החדיר בהם בטחון. בדקה ה־21 כדור קרן לניו־זילנד ועל בעט גבוה. כעבור ארבע דקות שוב פריצה של אלי כהן, אך הכדור פגע בידו. בדקה ה־28 התקפה מתוכננת: עובדיה — איוניר — בריילובסקי ומלמיליאן שקיבל את הכדור ברחבה לא הצליח לסיים.

ארבעה כדורי קרן

ההתקפות הניו־זילנדיות, אם כי היו רצופות יותר, לא נשאו פרי. בדקה ה־32 גבר גינצבורג על רוה־יונג וכחלוף שתי דקות איגרף גינצבורג כדור מסוכן של האלין האליגן. בדקה ה־36 חילץ השוער הישראלי כדור מסוכן של איידג'. הלחץ הניו־זילנדי היה ממושך ולזכות נבחרתם נרשמו ארבעה כדורי־קרן תוך זמן קצר. אבל דווקא בשתי הדקות האחרונות של המחצית הראשונה היו לישראלים שתי הזדמנויות הבקעה.

בדקה ה־44 לא ניצלו אלי כהן ומוטי איוניר הזדמנויות וכעבור דקה בעט איוניר כדור נוח להבקעה לחוץ.

הניו־זילנדים לחצו גם בפתיחת המחצית השנייה. לא פעם קרה שכל השחקנים, לבד מהשוער הניו־זילנדי הצטופפו בחלק המגרש הישראלי, אבל הגיחות הישראליות היו מסוכנות מאוד.

ואכן, בדקה ה־55, התקפה מתוכננת של ישראל: הכדור נע מבריילובסקי לאלי כהן ולרוני רוזנטל ומוטי איוניר בעט חזק לרשת — 0:2.

כעבור שלוש דקות יכול היה מלמיליאן להעלות ל־0:3 בשפריץ לשער ניו־זילנד והוכשל על קו ה־16. כדור־העונשין שלו נהדף בחומה הניו־זילנדית.

בדקה ה־60 הדף גינצבורג כדור מראשו של איירונסייד. שוב לחץ ניו־זילנדי והתקפות נגד מהירות של ישראל. בדקה ה־69 כדור־קרן של מלמיליאן ובריילובסקי בעט מעל לשער. כעבור דקה התקפה מתוכננת ישראלית ועובדיה בעט לחוץ.

בדקה ה־82 חילוף ראשון בישראל: מנשה שמעונוב נכנס במקום איוניר.

כעבור שתי דקות התקפה מסוכנת של מקגרי, שנכנס לרחבה אך קלינגר הרחיק לקרן.

בדקה ה־87 שוב חילוף בנבחרת ישראל: ניר לוין במקום רוני רוזנטל וכמה שניות לפני הסיום הזדמנות לאלי כהן, שבעט גבוה מעל לשער.

צהלה ישראלית. נצחון ישראלי אחרי זמן רב וראשון למאמן היוגוסלבי מיליאנקו מיחיץ'.

השופט הצפון־אירי אלן סנודי ניהל את המשחק בצורה מצויינת.

ישראל – ניו־זילנד 0:2 (0:1)

איצטדיון הינד־מארש באדלאייד. 7000 צופים. שופט: אלן סנודי (צפון־אירלנד). לישראל הבקיעו: אלי כהן (16) ומוטי איוניר (55).

ישראל	ניו־זילנד
גינצבורג	גוסלינג
אבי כהן	מאליגן
אלון	אבנס
אבי כהן	הרברט
קלינגר	(אלפורד)
איוניר	קל
(שמעונוב)	איירונסייד
מלמיליאן	איידג'
אלי כהן	טרנר
עובדיה	(ויהיונג)
ה. רוזנטל	מקגרי
(ניר לוין)	ווקר
בריילובסקי	הלוגן

אלי כהן: לא באנו לאוסטרליה לפיקניק

המאמן מילינקו מיחיץ' היה אמש מאושר. הוא ליטף את הכדורגלנים הישראלים, החמיא להם על לחימתם. „אתם רואים בשלוחמים היטב — מנצחים", אבל כשנשאל על הסיכויים בהמשך הדרך השיב בקצרה, „עד שלא ננצח את טאייוואן בואו לא נדבר על ההמשך".

מאושר לא פחות היה הקשר המבקיע אלי כהן: „נתנו פייט מצויין. השער שלי היה מצויין. העיקר שהוסיף למוראל. התוצאה אינה משקפת את שהיה במגרש. היו לנו המון הזדמנויות. גם לי. יכולתי להבקיע עוד שני שערים. נמשיך להילחם. לא באנו לכאן לפיקניק".

דניאל בריילובסקי: „משחק טוב מאוד של נבחרת ישראל. היה לנו יתרון טאקטי עם ארבעה קשרים. הייתי טוב מפני ששיחקתי כחלוץ, תפקיד שאני יעיל בו. אנו חייבים לנצח את טאייוואן. זה לא יהיה קל. בסיבוב השני, בניו־זילנד, אפשר לנצח את אוסטרליה. בינתיים אסור לנו להרים את הראש".

מרוצה היה גם המגן ניר קלינגר: „גילינו משחק קבוצתי טוב. הבקענו שערים בזמן הנכון. בתחילת המשחק ובתחילת המחצית השנייה. הניו־זילנדים שיחקו בנוקשות. ידענו שאם לא ננצח — הסיפור גמור".

פחות מאושר היה מאמן ניו־זילנד, קווין פאלון: „לא היטבנו לשחק. ברור שאני מאוכזב. בעיקר לא היתה יעילה ההתקפה. אני מקווה שנגמול לכם אצלנו בסיבוב השני אם־כי יש לכם נבחרת חזקה".

אוסטרליה ניצחה בדקה ה־85

נבחרת הכדורגל של טאייוואן לחמה כהלכה, אתמול באדלאייד, לפני שנוצחה ע"י אוסטרליה — 3:2.

טאייוואן התחילה כשבכשה ראשונה, אולם טובין השווה ל־1:1. קרינו העלה ל־1:2 לאוסטרליה. הסיום היה דרמטי. הטאייוואנים השוו בדקה ה־84 אך כעבור דקה כבש פאטיקאס את שער הנצחון לאוסטרליה.

טבלת הבית

1.	אוסטרליה	2	2־5	4
2.	ישראל	2	2־2	2
3.	ניו־זילנד	2	2־1	2
4.	טאייוואן	2	4־2	0

נצחון, קאזינו וטיסה לסידני

אחרי הנצחון על ניו־זילנד קיבלו הכדורגלנים הישראלים, שחזרו למלונם אחרי שחזו גם במשחק אוסטרליה – טאייוואן חופשה.

חלק פנה לקאזינו. אחרים הוזמנו ע"י ידידים מקומיים והיו כאלו שהיו כל־כך עייפים שוויתרו על החופשה...

בשעות הבוקר תמריאה הנבחרת לסידני שם יתקיימו ביום ראשון בבוקר המשחקים בין טאייוואן לישראל (ב־5 לפי שעון ישראל) וניו־זילנד – אוסטרליה (ב־7).

רוני נוסע — אבי נשאר

ראובן חנניה

ההתאחדות לכדורגל תכנס שוב לעימות, אם לא תסכים קבוצת ריינג'רס הסקוטית לשחרר את קפטן הנבחרת אבי כהן, לשאר המשחקים הקדם אולימפיים הנערכים עתה באוסטרליה ולאחר מכן בניו־זילנד.

ההתאחדות מתכוונת לדרוש לשחרר את אבי כהן בהתאם לתווה שנמצא בהתאחדות לכדורגל ועליו חתומה קבוצת ריינג'רס שהתחייבה לשחרר את אבי כהן לכל המשחקים הקדם אולימפיים.

אתמול ניסו בהתאחדות לכדורגל, וגם ראשי המשלחת באוסטרליה, ליצור קשר עם המנג'ר של ריינג'רס, גרהאם סונס כדי לבקשו לשחרר את כהן ליתר המשחקים, אולם לפי שעה לא נוצר קשר בין הצדדים.

נכון לעכשיו ישאר אבי כהן באוסטרליה על אף דרישת מאמנו סונס להצטרף לקבוצה למשחק הגומלין מול סטיאואה בוקרשט. ההתאחדות תמשיך להפעיל לחץ כדי להשאיר את אבי כהן עם הנבחרת למשך כל המשחקים הקדם אולימפיים.

רוני רוזנטל ממריא היום לקבוצתו הבלגית בריז' שתארח ביום רביעי את פאנאתינאיקוס היוונית במשחק השני ברבע גמר גביע אופ"א.

רוני רוזנטל חוזר לבלגיה, חבל

רק מחצית תשודר מהמשחק עם טאייוואן

משחקה השלישי של נבחרת ישראל בטורניר הקדם אולימפי שיתקיים ביום ראשון בבוקר בסידני נגד נבחרת טאייוואן ישודר ברדיו רק בחלקו.

המשחק יחל בשעה 5 לפנות בוקר (לפי שעון ישראל) ושליח קול ישראל, דני דבורין, ישדר רק לאחר חדשות השעה 6 בבוקר, שעת פתיחת השידורים בקול ישראל.

הראשוניות התחלפו בפיסגה

● כדוריד

יוסף חכם

משחקי המחזור ה־13 בליגה הלאומית בכדוריד שהיו אמש עמדו בסימן חילופי המקומות בצמרת הטבלה, קבוצת מכבי ראשל"צ עלתה לראשות הטבלה ואילו יריבתה העירונית הפועל ראשל"צ ירדה למקום השני. לשתי הקבוצות מספר נקודות זהה ואולם נצחונה הגבוה של מכבי סייע לה לשפר את הפרש השערים שלה.

● **הפועל ראשל"צ — הפועל רחובות 13:22 (6:9).**

היכל הספורט העירוני בראשל"צ. 100 צופים. שפטו ברגרוין והרס. שערים להפועל ראשל"צ: דיין 8, ורד 6, קושניר 3, פרי 2, רון 1, אקרמן 1 וקמפל 1. להפועל רחובות: משית 5, י. כהן 3, ולצר 2, מוריץ 1, זבולון 1 וגמליאל 1.

(סער פרנקל)

● **מכבי ראשל"צ — הפועל נוף ים 14:34 (6:16).**

האולם בקיבוץ רמת הכובש. 50 צופים. שפטו: רוזנברג וזילברצוויג. שערים למכבי ראשל"צ: מנשוביץ 8, אוסלנדר 7, יוסיפוביץ 4, אילדיס 4, פופקו 3, כנען 3, דרוקר 2, סגל 2 וצרפתי 1. שערים לנוף־ים: אלמוסלינוס 4, כס 4, הולצמן 2, פריקמן 1, קניג 1, זיידנר 1 ונגאס 1.

● **מכבי נתניה — הפועל פתח תקוה 16:19 (7:8).**

אולם המתנ"ס ביהוד. 150 צופים. שפטו נוטמן וזכצקי. שערים למכבי נתניה: רוזאי 6, אוסקאנה 4, ליטן 3, פינקלשטיין 3 והרכון 3. שערים להפועל פ"ת: תלותה 5, בן נון 3, אמיר 2, שיבי 2, אוברקוביץ 1, אסור 1, זלבינגר 1 ובורו 1.

(שמעון קירוז)

הטבלה הלאומית

אחרי המחזור ה־13

1.	מכבי ראשל"צ	215־318	24
2.	הפ. ראשל"צ	225־321	24
3.	הפועל ר"ג	267־310	23
4.	מכבי נתניה	241־276	18
5.	הפועל רחובות	249־241	14
6.	הפועל פ"ת	266־263	13
7.	מכבי רחובות	253־266	12
8.	מכבי קרית שרת	274־239	12
9.	מכבי פ"ת	312־258	8
10.	הפועל נוקיים	301־225	7
11.	אליצור הרצליה	301־246	1
12.	מכבי האריים	316־236	1

● **מכבי רחובות — אליצור הרצליה 23:34 (12:15).**

היכל הספורט ברחובות. 70 צופים. שפטו: בוקר ווינגר. שערים למכבי רחובות: קינץ 8, בלדר 6, שמחי 4, רובינשטיין 4, זיו 3, חיימוביץ 3, מרינה 2, וינקור 1, גולדפישר 1, קלמר 1 ולוסטרניק 1. לאליצור הרצליה: מאייר 6, פיינזילבר 5, שמידט 3, מנדיל 3, הרטמן 2, יגנס 2 ומלט 2.

(תמיר וגשי)

● **הפועל ר"ג — מכבי אריים ר"ג 20:31 (9:15).**

אולם האוניברסיטה ברמת אביב. 100 צופים. שפטו הרמן ושקס. שערים להפועל ר"ג: סומך 7, ולינגר 7, גרינפלד 6, גרא 4, זיגלר 2, בני גנז 2, ספרן 2 ודגן 1. שערים לאריים ר"ג: מועלם 6, פרידמן 3, פרי 2, וינצקי 2, אליגב 2, שמש 2, בן עמי 2 וגנון גור 1.

(אבי כהן)

● **מכבי קרית שרת/חולון — מכבי פתח תקוה 14:14 (8:8).**

האולם בקרית שרת. 200 צופים. שפטו: שרה וצדוק. שערים למכבי חולון: דיין 6, צילביץ 3, סלטון 2, גרינפלד 1, מירום 1 ועזוב 1. למכבי פתח תקוה: מנדיל 5, דנקביץ 4, קיליין 2, בכר 1, מלקין 1 ובורוכוב 1.

([illegible])

וידנפלד הדיח רומני נוסף בתחרות בחיפה

● טניס

הטניסאי הישראלי הצעיר רביב וידנפלד חולל אתמול הפתעה נוספת מסבב־פרנקל בטניס כשניצח, בסיבוב השני בחיפה בקרב שנמשך למעלה משלוש שעות את הרומני קרוק — 7:5, 4:6, 6:7 (9־7).

שני ישראלים נוספים עלו לתחרויות רבע־הגמר שייערכו היום: שחר פרקיס הביס את טונר מאוסטריה — 0:6, 6:1, ובועז מרנשטיין הדיח ישראלי אחר, מיכאל דניאל — 5:7, 6:2. ישראלי נוסף, עמית נאור, נוצח ע"י וייל ממערב־גרמניה — 5:7, 4:6.

בין הנשים, בסבב־פיליפס, עלו לרבע־הגמר שתי ישראליות: דליה קוריאט ניצחה את בוסמן (בלגיה) — 7:5, 6:4, וענת וארון גברה על סטרכל (שבדיה) — 6:4, 6:3. ישראלית נוספת, רניאלה בלנקה, נוצחה ע"י אלונן מפינלנד — 6:3, 5:7, 4:6.

תחרויות רבע־הגמר ייערכו היום, וקרב מיקנטי יהיה בין האחיות ההולנדיות רוימנס.

תפנית: טניסאי הודו ממתינים לאישור ממשלתם

טניסאי הודו עדיין ממתינים, חודש לפני התחרות נגד ישראל במסגרת גביע דייויס, לאישור ממשלתם לבוא לישראל — כך מסר אתמול בניו־דלהי אניל גודואר, גזבר ההתאחדות והטנים ההודית.

ההתאחדות ההודית הסכימה לבסוף לקיים משחק זה בישראל, לאחר שביקשה תחילה לקיימו במקום ניטראלי, בשל ההפגנות בשטחים הכבושים, הזכיר גודואר.

נוכח הסירוב של ההתאחדות הבינלאומית, הסכימה ההתאחדות ההודית כי שחקניה יבואו ארצה, לאחר שקיבלו הבטחות לגבי בטחונם מצד ההתאחדות הישראלית, הוסיף הגזבר.

הכדור נמצא, איפוא, במיגרש של ממשלת הודו, שכן כל הנסיעות של ספורטאים הודיים לחו"ל טעונות אישור מצד הממשלה בניו־דלהי. אולם דובר של ממשלת הודו סרב להגיב על נושא זה.

העובדה שהודו וישראל אינן מקיימות קשרים דיפלומטיים ביניהן, לא מנעה משתי המדינות להתמודד בעונה הקודמת בהודו, ברבע הגמר של גביע דייויס. הודו ניצחה אז 4:0.

אם ההודים לא יבואו לישראל, הם צפויים להשעייה של שלוש שנים ממשחקי גביע דייויס וגם לקנס.

מנסדורף — בקר באורלנדו

הטניסאי המערב גרמני בוריס בקר, המדורג רביעי, יתמודד בסיבוב השני מול עמיתו מגרמניה בטורניר אורלנדו, שניצח את המצרי אמליר מאוש... 4:6, 6:7.

מנסדורף הכניע קודם־לכן את האוסטרי תומאס מוסטר 3:6, 3:6. את ההפתעה הגדולה הנחיל הצעיר דייויד פיט, שגבר על המדורג שלישי, ג'ימי קונורס 6:4, 3:6, 4:6.

דאן קסמירי מארה"ב ניצח את המדורג שביעי, השבדי יואקים ניסטרום, 0:6, 7:6.

לאחר 22 שנים: שחיינים מהונגריה לתחרות בארץ

● שחייה

דודי סיבור

בחצות נחתו בארץ תשעת שחיינים בכירים של הונגריה עם ארבעה מאמנים לאומיים. כדי להשתתף באליפות [illegible] הבינלאומית שתתקיים בשבוע הבא בבריכת מכון וינגייט.

בפעם האחרונה ביקרו שחיינים מהונגריה בארץ בשנת 1966 כשלקחו חלק בתחרויות השחיה במסגרת כינוס הפועל.

בין השחיינים והזהות מספר כוכבי שחיה מהשורה הראשונה בעולם. בולש כהם סקל סאבר בן ה־20 אחד משחייני החזה הטובים בעולם. זמנו ב־200 מטר חזה — 2:16.40 דקות. כמו כן וולוש הורבט אלוף הנוער של אירופה ב־200 מטר פרפר. בין הבנות יהודית אבאי בת ה־15 בעלת מדלית ארד באליפות אירופה לבוגרים ב־800 מטר חופשי בזמן 8:37.31 דקות.

שחיינית נוספת מצטיינת דורה וארגה בת ה־17, אחת משחייניות הגב הטובות ביבשת אירופה ב־100 מטר 1:05.50 דקה וב־200 מטר 2:14.00 דקות. גם יתר השחיינים נושאים תוארי אליפות אירופה משנה שעברה.

בין המאמנים ד"ר צ'אבה שש שהיה עד לפני 6 שנים אחד השחיינים הטובים ביותר בעולם.

ביום שלישי יגיע לארץ גם מנכ"ל התאחדות השחיה ההונגרית שמואל אשבטה. אין ספק שביקור זה מהווה פתיחה לקיום מערכת יחסים ספורטיבית בין שני איגודי השחיה של הונגריה וישראל.

הפסד ברצלונה חייב לעזור למוטיבציה הערב עם קלן

ערב המשחק עם סאטורן קלן במחזור ה־12 בגביע אירופה לאלופות מוצאת לפתע את עצמה האלופה הישראלית במצב שהכל תלוי בה. תנצח, תעלה לחצי הגמר * מיקי פגוע בגבו וכנראה לא ישחק * המוראל המכבי עלה בשעות הלילה בעקבות הפסדה של ברצלונה לדן־בוס 91:90 * שידור ישיר בטלוויזיה וברדיו

יצחק ויסהוף

מיקי ברקוביץ, קפטן קבוצת מכבי תל־אביב, עלול לא לשחק הערב ב־8.30 במשחק קבוצתו עם סטורן קלן במחזור ה־12 של בית הגמר האירופאי.

מיקי לא נטל אמש חלק באימון הקבוצה, לאחר שהתלונן על כאבי גב חזקים. הקפטן המכבי נכח בתחילת האימון בהיכל הספורט, אך לאחר מספר דקות פרש.

„מיקי לא ישחק הערב. חבל לסכן את הגב. גב זה סיפור ואסור להזניח אותו" אמר רלף קליין מייד בתום אימון קבוצתו.

אבל המכירים את מיקי ברקוביץ בטוחים שהספורטאי התל־אביבי לא יוותר בקלות על המשחק החשוב של קבוצתו והוא יהיה נוכח על הספסל.

בכל מקרה קליין קבע כבר את החמישייה שתפתח במשחק: חן ליפין ירכו, וילי סימס ודורון ג'מצ'י יתופקדו כגארדים ואילו קווין מאגי וקן בארלו ישחקו מתחת לסלים. בנוסף לברקוביץ יעדר מהמשחק גם גרג קורנליוס שעבר ניתוח באצבע ידו.

יאיר שרון שישוב מחר לאור הזרקורים כעוזר מאמן הקבוצה סבור כי סטורן קלן היא קבוצה טובה המשחקת בסגנון דומה לזה של מכבי ת"א. „זוהי קבוצה בעלת סגנון אמריקני עם שחקנים טובים ומסוכנים. בהיכל תופענה שתי קבוצות הקולעות היטב ואני מקווה כי נהיה טובים יותר. לגבי הסיכויים, צריך לשחק טוב ולנצח את כל המשחקים שנותרו לנו. אני לא „מצטער" על ההפסד של ברצלונה לדן־בוס. אבל הכל תלוי במכבי. אם תנצח תעלה לחצי־הגמר".

מוטי ארואסטי „הלב" של האלופה הישראלית ניסה להשמע ריאלי: „כל המשחקים שנותרו למכבי קשים. נצא מהם בהרגשה טובה אם ננצח את כולם. יש שיפור באימונים האחרונים ואני מקווה כי זה יבוא לידי ביטוי. כיום הדבר החשוב ביותר הוא לקחת את האליפות בארץ ובשבילי לנצח את הדרבי נגד הפועל ביום ראשון ובפליי־אוף זה חשוב מהמשחק עם סטורן למרות שגם בו אני מזלזל, כיוון שהסיכויים להגיע לבלגיה פתוחים".

„אנו רוצים לנצח את המשחק הערב. אם למכבי ת"א יש סיכוי להמנות עם 4 הקבוצות שתופענה בשלב חצי הגמר, או גם לסטורן יש. נלך על נצחון. אנו משחקים כיום טוב. נציג רמה טובה כי אין עלינו לחץ". דברים אלו אמר טוני דילאו מאמן האלופה המערב גרמנית. המאמן הגרמני סיפר עוד כי קבוצתו ממוקמת כיום במקום השלישי בליגה כשהיא מפגרת בשתי נקודות מלברקוזן הראשונה ובירוס השניה.

קלאוס זנדר הקפטן הגרמני סיפר כי הביקור הנוכחי בישראל הוא השמיני שלו. „העובדה שרלף קליין שהיה מאמן קלן מאמן כיום את מכבי ת"א לא צריכה להשפיע עלינו. המשחק יהיה כמו כל משחק אחר, אם נתאמץ באופן מיוחד נוכיח לקליין כי לא שכחנו לשחק", אמר הקפטן.

סטורן קלן תפתח בחמישייה שתכלול את וריק, ייקל, באק, גנאד ומקפרסון.

הגרמנים יעזבו את ישראל מחר אחר הצהריים. לפני צאתם את הארץ יקיימו טיול בירושלים.

במשחק הערב ישפטו קטלובה מצ'כיה ואריקסון משבדיה.

המשחק יועבר בשידור ישיר ברדיו ובטלוויזיה.

טבלת בית־הגמר

1.	פרטיזן	11	956־1021	21
2.	אריס	11	1044־1080	18
3.	טרסר	11	1025־1033	18
4.	ברצלונה	12	1112־1184	17
5.	מכבי ת"א	11	1057־1026	16
6.	אורתז	11	970־972	15
7.	סאטורן	11	1100־1095	15
8.	דן־בוס	12	1254־1107	15

משחקי הערב: מכבי ת"א – סאטורן קלן; טרסר מילאנו – אורתז; אריס סלוניקי – פרטיזן בלגראד.

השחקנים שישתתפו במשחק

מכבי תל־אביב

מס'	שם	גיל	גובה
4	סימס	30	1.93
5	דניאל	25	1.96
7	ארואסטי	34	1.88
9	ברקוביץ	34	1.91
10	ליפין	23	1.84
11	כץ	20	1.90
12	ג'מצ'י	27	1.97
13	מאגי	29	2.03
14	כהן	20	2.04
15	בארלו	24	2.06

מאמן: רלף קליין
עוזר: יאיר שרון

סטורן קלן

מס'	שם	גיל	גובה
4	מקפרסון	28	2.05
7	זאואר	24	1.86
8	וריק	27	1.94
9	זאנדר	31	2.10
10	קאטר	25	2.00
11	באק	22	1.94
12	גנאד	24	2.06
13	ווינטר	24	2.02
14	האנגר	28	2.08
15	ייקל	28	1.99

מאמן: טוני דילאו
עוזר: מיכאל לאופר

דן־בוס — ברצלונה 90:91

סנסציה בדן־בוס. הקבוצה ה־מקומית הדהימה אמש את אלופת ספרד בבית הגמר לאלופות. דן־בוס הממוקמת במקום האחרון בטבלה גברה על האלופה הספרדית 90:91 לאחר יתרון ספרדי בן 10 נקודות בהפסקה — 43:53.

הנצחון ההולנדי הבלתי צפוי מעניק עתה למכבי תל־אביב סיכויים טובים להתברג בין 4 הקבוצות שיופיעו ב־5 באפריל בגנט שבבלגיה במשחקי חצי הגמר.

לדן־בוס הירבו לקלוע במשחק הנצחון על ברצלונה: סחילפ 23 נקודות וקורטהוט 19. לברצלונה הירבו לקלוע: סיבליו 30 ונוריס 15.

גביע קוראץ' לריאל מאדריד

קבוצת הכדורסל ריאל מאדריד זכתה אמש בגביע קוראץ', על אף שנוצחה במשחק הגומלין בזאגרב על ידי ציבונה 94:93 (44:37).

במשחק הראשון ניצחה ריאל 89:102 ובסיכום שני המשחקים 183:195.

לציבונה הירבו לקלוע: פטרוביץ' 47 וצ'וטורה 21. לריאל: אלכסיס 22 וביורקמן 19.

● כדורעף

נצחונות חלקים לבת־ים ועין־החורש

אבנר מילמן

קבוצות הכדורעף של הפועל בת־ים והפועל עין־החורש השלימו אמש נצחונות כפולים בפליי־אוף לנשים בכדורעף.

קבוצת הפועל בת־ים הכניעה בכפר־סבא את הפועל כפר־סבא — 0:3 (8:15, 3:15, 11:15). ענת הרשקו היתה הטובה במגרש. כן בלטו: מירנה ארליך ואסנת שנייליכט. שפט נתי חר.

קבוצת הפועל עין־החורש הביסה באולמה את אס"א באר־שבע — 0:3 (10:15, 11:15, 3:15), תוך שעה. שפט נתי תרום.

גביע הטוטו

שישה משחקים כבר מחר

רק שני משחקים במחזור הרביעי בגביע־הטוטו בכדורגל ייערכו בשבת. הפועל ירושלים תארח בימק"א את מכבי תל־אביב (3), והפועל באר־שבע תשחק עם מכבי נתניה.

יתר המשחקים ייערכו כבר מחר: בית"ר תל־אביב — בית"ר ירושלים (בלומפילד, 1); הפועל תל־אביב — הפועל כפר־סבא (בלומפילד, 3); מכבי חיפה — שמשון (קרית־אליעזר, 3); הפועל חולון — בני־יהודה; הפועל פ"ת — מכבי פ"ת; הפועל חיפה — הפועל לוד (קרית־חיים).

גם בגביע־הטוטו בליגה הארצית ייערכו חמישה משחקים מחר, ורק משחק אחד בשבת. בשבת תפגוש מכבי רמת־עמידר את הפועל חדרה (3). מחר ישחקו: הכח רמת־גן — מכבי יבנה; הפועל בת־ים — מכבי יפו; הפועל עכו — הפועל טבריה; הפועל רמת־גן — בית"ר נתניה; מכבי שעריים — הפועל יהוד.

במגזר הערבי - في الوسط العربي
יוסף גליון - يوسف غليون

קבוצות לאומיות מחזרות אחרי מג'די אבו־מוך

בינתיים מחלים השחקן מפציעה בתאונת־דרכים

לפני כמה שבועות ויפרסמתי בשבועון הספורט בערבית „אל־אוסבוע אל־ריאדי", משכה אותי ידיעה על שחקן הפועל חדרה, תושב בקעה אל־גרביה, מאג'די אבו־מוך.

כותב הידיעה, העורך אסעד תלחמי, הרגיש בין היתר: „אבו־מוך נמצא כיום בעלייה מרהימה. הוא הבקיע שני שערים לקבוצתו ו„בישל" ארבעה בשני המשחקים האחרונים. אם ימשיך כך תהיה הדרך פתוחה לפניו בעונה הבאה בליגה הלאומית".

בשעות הערב הגיע אחד משכני וסיפר לי שאבו־מוך נפצע קשה בתאונת־דרכים בדרכו לאימוני קבוצתו, הפועל חדרה.

הידיעה זיעזעה אותי, כמו הרבה אחרים במיגזר הערבי והיהודי גם יחד. נזכרתי בפתגם הערבי האומר: „עומר בליה מא קמל" („לעולם אין לבטוח, שדבר טוב יימשך לעולם").

לא ישחק העונה

האם הקריירה של אבו־מוך נקטעה? האם יחזור לשחק אי־פעם כדורגל? לשמחתנו, התבשרנו שאבו־מוך יצא בסוף השבוע שעבר מבית־החולים „הלל יפה" בחדרה לאחר שעבר ניתוח ברגלו. קצב החלמתו משביע־רצון. אמנם עד סוף העונה לא ישחק כדורגל. אבל לפי הערכת רופאיו יהיה כשיר בתחילת העונה הבאה. בינתיים הוא עוסק בטיפול פיזיוטרפי בביתו.

כשביקרתי אצלו בתחילת השבוע ראיתי כמה אוהבים אותו בבקעה־אל־גרביה. נוסף לטלוויזיה שצילמה אותו ביקרו אותו חברי הנהלת הפועל חדרה וכן שחקנים ואוהדים. ישנם שפוקדים את ביתו בכל יום.

כנראה שהפציעה שלו הדאיגה מאוד את המיגזר הערבי, שאוהדי הכדורגל בו רואים באבו־מוך את יורשו של זאהי ארמלי.

אבו־מוך הוא השחקן הערבי היחידי שמשחק כיום בליגה הארצית. הוא ניחן במהירות „ארמלית"; שמאלי טבעי, מריח שערים מעולה, וגם בעמדת ההגנה הוכיח עצמו כשחקן עקשן ויציב.

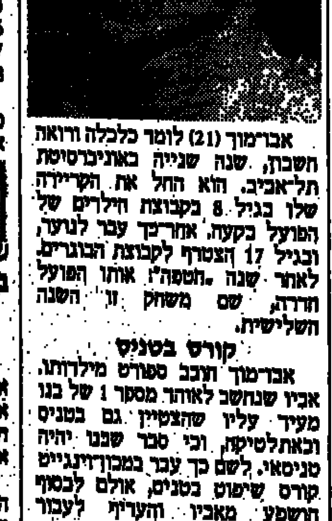

אבו־מוך (21) לומד כלכלה ורואה חשבון, שנה שנייה באוניברסיטת תל־אביב. הוא החל את הקריירה שלו בגיל 8 בקבוצת הילדים של הפועל בקעה. אחר־כך עבר לנוער, ובגיל 17 הצטרף לקבוצת הבוגרים. לאחר שנה „השאיל" אותו הפועל חדרה, שם משחק זו השנה השלישית.

קורס בטניס

אבו־מוך הצבר ספורט מילדותו. אביו שנחשב לאוהד מספר 1 של בנו מעיד עליו שהצטיין גם בטניס ובאתלטיקה, וכי סבר שבנו יהיה טניסאי. לשם כך עבר במכון־וינגייט קורס שיפוט בטניס, אולם לבסוף הושפע מאביו והעדיף לעבור לכדורגל.

במהלך העונה התעניינו בו כמה קבוצות לאומיות, ביניהן: הפועל כפר־סבא, בית"ר ירושלים, הפועל תל־אביב ובני־יהודה.

סלמן פריג, עורך־דינו של ארמלי לשעבר, המייצג את אבו־מוך, נכנס למו"מ רציני עם הפועל כפר־סבא והשחקן כמעט שעבר לשחק בשורותיה. אולם לבסוף החליט שבעונה הבאה כשהכרטיס יהיה בידו יופיע בקבוצת הצמרת הלאומית. ברור שהפועל חדרה לא תוותר עליו. אגודה זו מודעת לחשיבותו של השחקן.

גם בכדורעף כבר התחיל להיות מעניין

בת־ים, בנצחונה על מטה־אשר, חשפה מחדלים בשורות האלופה ומחרתיים, במשחק השלישי, תנסה להמשיך במבצע * קרית־אתא תצטרך להשתפר בגמר

יעקב צלאל

נצחונה המפתיע של הפועל בת־ים על הפועל מטה אשר — 3:2, אימת והפריך כמה הנחות רווחות בציבור. ההנחה הראשונה, והיא שלי, היתה שעבור מטה אשר יהיה משחק הגומלין מול בת־ים קל יותר. המשחק הראשון, הערכתי, היווה עבור מטה אשר „זימומי" לאחר „בטלת ליגה" ממושכת.

ואכן, במשחק הראשון נראתה מטה אשר עצבנית, ולא תמיד בטוחה ביכולתה. יכולת שלא נמדדה, כאמור, מזה זמן רב. את המשחק הזה עברה מטה אשר בקושי בשלום.

מנגד לתנחה זו עמדה העובדה שבת־ים, שבראשית העונה היתה כחטיף פריך וטעים לכל קבוצה, מגלה כעת לא רק כדורעף טוב בהרבה, אלא גם כושר הישרדות בתנאי לחץ.

בנעמן, במשחק הראשון, הובילה הפועל בת־ים במערכה הראשונה ונוצחה; הובסה במערכה השנייה, לאחר חילוף תמוה שבו הוצא רפי רולניק; השיבה מלחמה במערכה השלישית והובילה 6:11 בטרם נוצחה.

והנה, בבת־ים „קרעה" מטה אשר את המארחים בשתיים וחצי המערכות הראשונות — 7:15, 1:15 ו־7:1. עד כאן ההנחה הראשונה עבדה. אבל הסתבר שבת־ים אינה נשברת, ובוודאי שלא בקלות. התאוששות ונצחון בשלוש המערכות האחרונות — 11:15, 11:15, 7:15, קטעו את סידרת הנצחונות הרצופים והחלקים של מטה אשר, מאז תחילת העונה.

הניהול — שטח הפקר

בסיום המשחק הראשון לא הלכו שחקני בת־ים כשראשם באדמה. אחדים סברו, שהיה זה אולי המשחק הטוב של הקבוצה העונה. אבל העיקר, מבחינתם, היה, שהם נוכחו לדעת שעם מטה אשר ניתן להתמודד. ואם אפשר להתמודד אפשר גם לנצח.

הטוב בשורות בת־ים באותו משחק היה צחי אלבז, המתמיד בשבועות האחרונים בכושר מצויין. רפי רולניק, שחקן־המסתת של הקבוצה, היה טוב בהתקפה ופחות טוב בהגנה, בחסימה ובקרקע. קבלות ה„סרבים" שלו הן המפתח למשחק ההתקפה של בת־ים. כאשר הוצא במערכה השנייה הובסה בת־ים רק כתוצאה ממכות הפתיחה של מטה אשר.

החסימה של בת־ים עבדה טוב ועצרה מספר פעמים ניכר את מנחיתי מטה אשר.

מנגד, היו תשובות אך לא מושלמות. הנקודה החלשה במטה אשר היתה בקבלות ה„סרבים" הבלתי־קונבנציונאליות. מכאן ועד למשחק עצבני ולא יציב הדרך קצרה.

מי שהציל את מטה אשר ברגעים הקריטיים היה אורי חבר. אמיר סנפיר שמר על רמה טובה לאורך כל המשחק, ואורן שר שמר על חוסר־יציבות. טלי כהן, שהחליף את יוחאי ברנשטיין ואלח, לא התעלה לרמה המצופה, ונחסם כמה פעמים ע"י חוסם כתר. דורון שרמי לא הצליח תמיד להטעות את חסימת בת־ים. מאחור התבסס המשחק של מטה אשר על הצלות אינסטינקטיביות והבריקות לצד כדורים שנפלו באופן מיותר.

אולם הבעייה של מטה אשר היתה בחוסר בסמכות של מאמן על הספסל. הסמכות הזו נחלקת בין אלכס רובינשטיין על הספסל, ואורי חבר על המגרש. אולם למרות זאת, ניהול המשחק נראה כשטח הפקר.

שלשום, בבת־ים, ערך כפרי „טיפול בהלם" לכוכביו לאחר שנוצחו במערכה הראשונה. הוא החליף אותם כדי שיחזו כשחקני מטה אשר במערכה השנייה. התוצאה — 1:15 למטה אשר. את התת־עוררות הרגישה מטה אשר החל מאמצע המערכה השלישית.

וכך ייערך מחרתיים בנעמן משחק העונה בכדורעף. המנצחת לוקחת את כל הקופה. לבת־ים אין מה להפסיד. רק למטה אשר יש מה להפסיד.

ומי ישפוט במשחק השנה? שלשום, במשחק המעפיל מול הפועל קרית־אתא הציגו ראדו רוזנטל ואב שוהם שיפוט מעולה. לתשומת־לב המשבצים.

שישייה עם עשרה שחקנים

לקרית־אתא, שגברה פעמיים על המעפיל, יש כעת שבוע להתכונן למשחק הראשון על המקומות 1־2. הם לבטח יהיו בין הצופים שיטרחו ויבואו למשחק העונה מחרתיים בנעמן.

אם מטה אשר תנצח תסע קרית־אתא לנעמן. במקרה השני היא תארח את הפועל בת־ים.

לקרית־אתא, עד כמה שהדבר נשמע מוזר, הרכב ראשון עם עשרה שחקנים. רק שישה מהם נמצאים בעת ובעונה אחת על המגרש, אולם החילופים הרבים שמבצע אורי שפירא, מאמן קרית־אתא, מותירים את הרושם שלפנינו משחק כדורסל. במשחק השני, מול המעפיל, רק עומר שפאק ואורן תאצ'ר שיחקו ללא כל חילוף.

הסיבה: ששפירא נדרש לכל־כך הרבה חילופים אינה גורמת לך נחת באופן מיותר. מחסור בשחקני כל־בו, לדבריו, מאלץ אותו לנקוט בדרך זו. לאורך כל המשחק הוא מחפש את האיזון בקבוצה. בשיטה כזו כל שחקן נאבק כל הזמן על מקומו בשישייה.

וכאשר ארבעה שחקנים של המגרש נאבקים על המקום בשישייה, מול ארבעה אחרים היושבים על הקווים, קשה להתרכז רק בכדורעף.

קשה למנות נקודות־זכות רבות לקרית־אתא לפי ההצגה שלה בעין־החורש לפני יומיים. החסימה חלשה (הוד בר־ניצר „חגג" בקצרות), סרבים קשים — רק ברגעים הקלים יותר של המשחק (פרס לירון מרייבנה) משחק קרקע לא טוב.

מה שבכל זאת הביא את קרית־אתא לפתוח למקום השני הוא שילוב יעיל בהתקפה, והרבה שחקנים, המחפים האחד על מגרעות השני. שלושם חיפו כולם יחד על היעדרו של יובל שלכה, שישב על הספסל בגלל פציעה.

על המחסור בשחקני ספסל במעפיל כבר דובר כאן. שלשום היה המבדיל הזה, ההבדל שבין הנצחון של קרית־אתא להפסד של המעפיל.

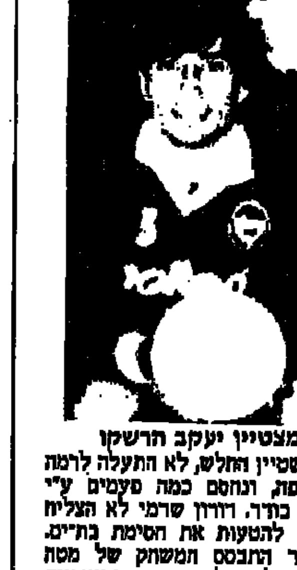

מצטיין יעקב הרשקו

ההונגריה והאוגנדי לא באו למרתון

שניים מהמועמדים לנצחון במרתון תל־אביב „נעלמו" * המרתון יחל הבוקר ב־9.00 במרוץ עממי, אחר־כך חצי מרתון וב־9.40 המרתון המלא * רחובות רבים ייסגרו בתל־אביב

יצחק ויסהוף

חריץ האוגנדי ויסנט רוגונה, אחד המועמדים לנצח במרתון תל־אביב היום שייצא לדרכו הבוקר לא הגיע לישראל ומארגני המרוץ איבדו עימו קשר.

גם המועמדת לנצחון בין הנשים ההונגריה, אגנס סיפקה, בעלת זמן של 2.35 שעות ביטלה את השתתפותה וכך הותירה את הזירה לרומניה הלנה מורג'יצי שזמנה הטוב ביותר נחות בדקה מזה של ההונגריה.

המועמד לנצחון בין הגברים הוא עתה ההונגרי פרנץ שקרס, בעל תוצאה מעולה של 2.12 שעות במרוץ מרתון.

לבד משני הרצים הבכירים שלא יטלו חלק במרוץ הגיעו רצים משש מדינות, רומניה, פולין, הונגריה, צרפת, בלגיה ואיטליה והם יצטרפו אל 200 הרצים שנרשמו למרוץ המרתון המלא.

המקומות הראשונים יפלו כפרי בשל בידיהם של הרצים האורחים מחו"ל. אף רץ ישראלי בעל שיעור קומה לא נרשם למרתון, עובדה שגרמה לפליאה רבה אצל מארגני המרוץ. לעומת זאת הבטיח את השתתפותו בחצי המרתון אריה גמליאל שהוא אחד הרצים המצטיינים בארץ למרחקים בינוניים וארוכים.

למרוץ חצי המרתון נרשמו כ־1600 רצים ואילו למרוץ העממי שההרשמה אליו תסתיים הבוקר נרשמו עד אתמול 3000 רצים.

רצי מרתון רבים הביעו את חוסר שביעות רצונם מהעובדה כי מרוץ המרתון ייצא לדרכו רק לאחר המרוץ העממי והמרוץ לחצי המרתון. הסיבה להתמרמרות היא שרצי העממי והחצי מרתון יגרמו ל„פקקים" עובדה העלולה לעכב את רצי המרתון המלא. כמו כן היציאה המאוחרת לריצת המרתון (09.40) תפגע בסיום המתוכנן בבית הועד הפועל בסיום הריצות.

המרוץ הראשון שייצא לדרכו מבית הועד הפועל של ההסתדרות ברחוב ארלוזורוב יהיה העממי שיזנק בדיוק בשעה 9. 20 דקות לאחר מכן יזנקו רצי החצי מרתון ואילו רצי המרתון, כאמור, יצאו לדרך אחרונים.

משטרת ישראל שתיגברה את כוחותיה לקראת המרוץ הבוקר תעמיד לשמירה על הסדר 400 שוטרים, שיסגרו את רחובותיה המרכזיים של ת"א ויכוונו את התנועה לרחובות צדדיים. עיריית ת"א העמידה 15 מחלקות להצלות המרתון. כמו כן ישתתפו בחלוקת מים, ספוגים והכוונה עוד מאות מתנדבים.

עלות המרתון כ־250 אלף ש"ח, סכום שיאוזן מנותני החסות ודמי הרצים. המרוץ מאורגן על ידי מרכז הפועל, עיריית תל־אביב ועיתון ידיעות אחרונות.

מודעה

בענין פקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג 1983 (להלן "הפקודה") ובענין חלית סוכנויות ביטוח בע"מ ח.פ. 51-093494-6 (להלן "החברה")

ע"פ הוראות סעיפים 25 ו־26 לפקודה מתכבדת החברה להודיע כי באסיפה הכללית שלא מן המניין שנתכנסה ביום 8.3.88 הוחלט לתקן את תזכיר החברה ע"י הוספת המטרה שלהלן:

"לעסוק בתיווך לענייני ביטוח כפוף להוראות חוק הפיקוח על עסקי ביטוח, תשמ"א־1981"

חלית
סוכנויות ביטוח בע"מ

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
פתח־תקוה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' פת/1257/5".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6713, חלקה 182, 183, 185, רחוב לוחמי הגטו פינת ויזל.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת זכויות בניה מגורלות בחלקה 182, 183 ואת העברת זכויות בלתי מנוצלות מח' 120 בגוש 6386.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3467 התשמ"ז, עמ' 2047 ובעתון בוקר תמונה מתאריך: 14.6.87, ובעיתון ערב חדשות מתאריך: 11.6.87 בשפה העברית ובעיתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 7.6.87 בשפה העברית.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז
תאריך: 25.2.88

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
"זמורה"
מודעה
בהתאם לסעיף 149

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה "זמורה" ע"י בוריצקי לב ווינאידה בגוש 3877 חלקה/מגרש 38 בבירה בקשה ליתן אשור להקלה לאישור תשריט חלוקה מס' גר/19א/ג' אשר בסטיה מתוכנית גר/19א'.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר / אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה "זמורה" רח' בית הפועלים 6, רחובות, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
צ. כהן, יו"ר הועדה לתכנון ולבניה "זמורה"

חוק תכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
אילת
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת מס' 135/03/2 שינוי מס' 31 לתכנית מפורטת.
עיקרי הוראות השינוי: לשנות את יעוד השטח המסחרי וחלק משטח הדרכים בתכנית הקיימת ליעוד שטח ציבורי פתוח ולשטח לבנייני ציבור, להגדיר את גודל ומיקום מבנה בתוך השטח לבנייני ציבור.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 2,965 דונם, גוש 40011 אילת.
אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3467 מיום 9/7/87 עמוד 2057 השינוי האמור שבה — הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו.
והפקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת כל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
שלום דניתר, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לתוספת אחוזי בניה 5%, לבניה בק' בנין ע"מ הקיים ברחוב ולרגולה בחזית ברחוב גולי קניה מס' 9 גוש 6638 חלקה 59.
תיק בנין 009־2/927
בקשת מס' 861923
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בססי, סגן ראש העירייה יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
נתניה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת הנקרא: "שינוי תכנית מפורטת מס' נת/16/401/ר".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7940 חלקי חלקה 18, 9, 7. גוש 7944 חלקי חלקה 1, 6.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: הגדרת שטח פרטי הכלול במגרש במקום המיועד להקמת בריכות שחיה לשימוש דיירי החלקות בלבד לא לצרכי עסק ועשיית רווחים.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3459 התשמ"ז עמ' 1859 ובעתון בוקר הצופה מתאריך 20.5.87 ובעתון ערב חדשות מתאריך 19.5.87 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 20.5.87.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ד. שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

מרחב תכנון מקומי
שורקות
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

בהתאם לסעיף 149 לחוק, הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה "שורקות" בקשה למתן הקלה בגוש 3544 מגרש 21 — כפר אביב.
מהות ההקלה:
1. תוספת יחידת דיור מעל המותר
2. הגדלת אחוז בניה במסגרת 6% המותרים.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל, רשאי להגיש התנגדותו המנומקת בכתב תוך 14 יום מפרסום ההודעה, למשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שורקות, דואר גבעת־ברנר 60948.
ציון כהן
יו"ר הועדה המקומית — שורקות

חוק תכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
אילת
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה אילת הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 26 לתכנית מפורטת 115/03/2 ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות השינוי: שינוי באחוזי בניה המותרים במגרש מס' 32.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 402 מ"ר, גוש 40005 (בהסדר), מגרש 32.
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה, התנגדות תוגש בכתב בפירוט ותנומק בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.
שלום דניתר, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

טלוויזיה

(ט) בתוכניות מיוחדות ללקויי שמיעה

08.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 קשת וענן, הגדה לבנך (פסח) (כ). 08.40 ראשית קריאה, בלי סודות, צירה 3. 09.00 גיאוגרפיה של א"י, מני וארץ, מכסר תבור לכרמיאל (כ). 09.20 מדעי הטבע (ו' ט') הארם וחומו. 10.10 אנגלית ה'. 10.30 בבית של מיסטוק, רופא שיניים. 11.00 אנגלית ו'. 11.15 ערבית מדוברת (ו' ח') עלמה (א) למוסיקה. 11.30 אנגלית ח'. 12.00 מדעי הטבע (על יצורי) חיסון. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 הסטוריה, מתולדות ישראל. 13.30 מוסיקה, מוסיקה של אמריקה. 14.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 14.05 בלי סודות, שווא 4. 14.30 קשר משפחתי, שידור חוזר מ־7.3.88 (כ). 15.10 רחוב סומסום. 15.40 שעת כושר. 15.50 מאתיים שנות לרטוס. 15.55 צניחה ונפשית על האוטאנה, סרט תיעודי על משלחת היוצאת לחקור את פסגתו של הר אוטאנה בנצואלה. 16.40 עד כאן. מגזין יומי כולל מידע הסטורי, מ־40 שנות מדינת ישראל. 17.00 ערב חדש. 17.30 הגומגים: גומגן בכלוב מוזהב. 18.00 ריוויד קומיסלה. הפרק החמישי. 18.25 הגיע זמן לשון — אבשלום קור נותן תשובה לשאלה: מי נסרט בסרט הקלטנע? 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 מגזין לאמנות. 1. להקת עבגל. 2. ג'אק קונטי ועוד (ערבית). 19.00 מפגש (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 מבט לחדשות. 20.30 פרטים יבואו. 22.20 התיק הסודי על האגדה ק'. בשנת 1978 גילה פרופסור קימבל כי קיים תיק ממשלתי סודי, המסווג אותו כ"סיכון בטחוני למדינה". עברו של קימבל היה ללא רבב והוא נלחם תשע שנים כדי לקבל את תוכן התיקים ולטהר את שמו. 23.10 מטלוק. שם הפרק: האחות. מטלוק מגן על אחות הנאשמת כי רצחה חולה שלה, אשר מת הוריש לה כסף רב. 00.00 הגיע זמן לשון. פינת הלשון של אבשלום קור, עוסקת הפעם — קרימה — מורחת. חדשות הלילה.

ערוץ 2
19.30 קימבה, האריה הלבן. 19.00 האחים. פרק 23. 19.50 בקרוב בערוץ 2. 20.00 מסע אל האמנות המודרנית. פרק חמישי: האקספרסיוניזם. 21.00 לקט שירים של הוודיתמיקס ולהקת "ילו".

רדיו

קול המוסיקה
06.02 "צלילי בוקר". 07.09 "בהאזנה ניצוח" מוצרט 5 מנאטים ק. 461; בוטסינה וריאציות על שיר של מוצרט; היידן סימפוניה מס. 48; מנדלסון; 5 קטעים למקהלה; רבודף: חמישיה לכלי קשת; בטהובן סימפוניה מס' 8. 09.00 "קונצרט בוקר" מנדלסון קונצ'רטו מס' 1 לפסנתר ותז'; ברהמס: רביעייה אופ. 26 לפסנתר וכלי קשת; צ'ייקובסקי: "זכרונות מפלורנץ" שישייה לכלי קשת; סטרווינסקי: מעשה בחייל. 11.57 "פינת השיר" משירי מרדכי גלרמן. 12.00 "מן הרפרטואר" סונטה בסול מינור (אורי שוהם ובצלאל אכירים); אלחנן ברגמן; אלדר נימרוק; היידן שלישייה מס' 43 בדו מג'ור לפסנתר כינור וצ'לו (טריו כרמון); יאיר קלס; בטהובן רביעייה בלה מג'ור לכלי קשת, אופ. 18, מס' 5 (רביעיית "מיון ארטס"). 13.05 "בהאזנה ניצוח" רחמנינוב סימפוניה גדולה ברה מג'ור; באך קונצ'רטו בלה מינור לכינור ותזמורת (א. ס. מוטר/ התז. הקאמרית האנגלית/ ס. אקארדו); שוברט: רביעייה בסול מג'ור לחליל, גיטרה, ויולה וצ'לו; מוצרט: קונצ'רטו ברה מג'ור לפסנתר ותזמורת (ד. ברנבוים/ התז. הקאמרית האנגלית); סמטנה: פתיחה ומחולות מתוך "הכלה המכורה". 15.00 "מפגשים מוסיקליים". ראיונות, סקירות, ריחות. 16.00 "אתנחתא" דורון מוסטה צ'לו/ ליאורה וירליו פסנתר; בטהובן סונטה מס. 3 ברה מג'ור, אופ. 1105/2; בוקריני סונטה בלה מג'ור; ברהמס: סונטה ברה מג'ור אופ. 78 (במקור לכינור). 17.30 "קשת של צלילים" הנרי פרסל: מוסיקה למיתרים. 18.00 "אנתולוגיה בצליל" המוסיקה הכלית של סטרד בתקופת הבארוק המוקדם. 19.00 "מוסיקה קלאסית קלה". 20.05 "אינטרלוד". 20.27 "פינת השיר". 20.30 "אופרה" לולי ארמידה. 23.00 "דור החוב" אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות. הנדל: מתוך האוראטוריה "ישראל במצרים"; סיבליוס: סימפוניה מס' 2.

רשת א'
07.30 "רדיריקל". 08.05 "הנוה" עם בני הגרל. 09.05 "פלדריד" שירות מידע. 10.05 "סידקרד" מחולות ושירים. 11.05 "מגזין בוקר" עם גדעון הוד. 12.05 "מעוד יהודיקאי". 13.00 חדשות באנגלית. 13.30 חדשות בצרפתית. 14.00 "בראש צעירי" מגזין יומי לילדים. 15.30 "האוניברסיטה המשודרת" "צרפתית למתקדמים" שיעור מס' 33 (ש.ח). 16.05 "ארץ לא נודעת". 17.10 "צבעי הקשת". "שירי עדות". 18.00 "מינחת ערב". 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 "שירים לשלת". 22.05 "יש לי חלום".

רשת ב'
07.00 "הבוקר הזה". 08.05 "עשים עוזיה". 09.05 "ביעור ביזה" עם רבקה מיכאלי. 10.05 [illegible]

"כל צבעי הרשת" עם עמיקם רוטמן. 12.10 "אלף־אלף" ב"בית" עם אהוד מנור. 13.05 "בחצי היום" חדשות ופזמונים. 14.06 "לראות או לא לראות" יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 "בת צחוק" הוי והומור. 15.05 "שירים ושיעורים". 15.55 "קראתי ספר" קוראים ממליצים. 16.05 "יומן כלכלה". 16.30 "על מספרים ואנשים" מגזין העסק והחברה. 17.05 "רגעי קסם". 18.06 "רקורד" יצחק גולן. 18.45 היום בספורט. 19.00 "היום הזה". 19.35 שירים עבריים. 20.15 שירים עבריים. 20.30 העברת משחק כדורסל בין מכבי תל־אביב לבין מגרמניה שידור חי מ"היכל הספורט" ביד אליהו. 22.05 "הלילה החמישי" עם אלעזר שטורם. 00.15 "לחיאחו בחלום" שירים לסיומו של יום.

גלי צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת מלכותו של הורדוס/ הצבא והמערכת הכלכלית של הממלכה מרצה: פרופ' מנחם שטרן. 06.30 "פקחים עין". 07.07 שבע אפס שבע עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 "אילה בוקר". 10.05 "עשר" שירים עבריים. 10.55 "לא סמים" פינה יומית. 11.05 "בכון לעכשיו" עם ירון וילנסקי. 13.05 "רו רה יומי" עם רובי לנץ. 13.55 "40 לאחור" סיפור היום בתש"ח עם דורי דייין. 14.05 "מגישה יומית" עם יצחק ברנר. 15.05 "שירים להצ" עם ארי טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים. 16.54 "באופן מילולי" פינתו של אבשלום קור. 17.00 "ערב טוב ישראל". 18.05 "שעה קלה על כלכלה". 18.45 "חמש עשרה קטנות". 19.05 "יעד משודר" מגזין גלי־צה"ל בענייני צבא ובטחון (ש.ח.) 19.50 פינה חמה לליבי. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 "בעיקר מוסיקה" המכללה המוסיקלית המשודרת של גלי־צה"ל. פרופ' אבל ארליך מגיש סדרת הרצאות בנושא — "הרהורים על מלודיה". 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת מלכותו של הורדוס הצבא והמערכת הכלכלית של הממלכה מרצה פרופ' מנחם שטרן. 22.05 "על הרכש ועל הכימאפ". 22.55 "לא סמים" פינה יומית (ש.ח.) 23.05 "עשרים וארבע היום שהיה". 23.55 "שיחת חצות" עם חביבה יונאי — מרצה לספרות במכללת ברל. 00.05 "ציפורי לילה" עם רפי קינן. 02.00 "לא רוצים לישון". 05.00 צלילי בוקר.

שירותי צה"ל 2
19.05 "רדיו רדיו" עם יואב קוטנר. 20.05 "צרפ" תכנית לחיילים. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 "הפסקת עשר" עם מיכל ניב. 23.05 "הכל ורדם גאור" עם רובי לנץ.

רשת ג'
06.04 "בחזרה לאושר" להיטים ותיקים. 07.07 "שיר בבוקר בבוקר". 09.05 "מה, כבר תשעה" עם אבי אתגר. 10.05 "דברים טובים". 11.05 "שבעים מי יודעו". 12.05 "אהבה יומיומית" עם יוסי סיאס. 13.05 "רק כימי חול" עם מנחם פרי. 14.06 "לי ולך" שיר וברכה. 15.05 "חרש, חריש ומחודש". 16.05 "תצוגה יומית" עם יקיר אביב. 18.06 "קול־בור" שבועון פופ. 20.05 "קו ההתחלה" תקליטי שדרים ראשונים. 21.05 "מופע רוק". 23.05 "הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב
4.30, 7.15, 9.30
אסתר: אבא רד ממני 5, 7.15, 9.40
אורלי: הזעקה לחופש 7.15, 9.30
בן־יהודה: חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
גת: הקיסר האחרון 6.00, 9.00
גורדון: אהבה במחתרת 7.00, 9.30
דקל: חסור 5, 7.00, 9.30
דרייב אין: עכבר הכארים 7.45
דר: אורות הכרך 5, 7.15, 9.30
לימור חדש: ללא מוצא 4.30, 7.15, 9.30
מינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
מינמה 2: סגור
פאר: יומיו של החטא 5, 7.30, 9.30
פאריס: יהושע יהושע 12, 2, 7.15, 9.30
רב־חן:
חן 1: מעקב צמוד 5, 7.30, 9.50
חן 2: תרגילים בחיזור 5, 7.25, 9.45
חן 3: אי אפשר לקנות אהבה 11, 2, 4, 7.40, 9.45
חן 4: יום במלכודת 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: משחק הלבבות 11, 2, 5, 7.30, 9.40
שחף: הזעקה לחופש 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: צדק הפלדה 5, 7.15, 9.30
תכלת: עשבי בר 4.30, 7.00, 9.35
לב 1: נערות עובדות 2, 5, 7, 10.00
לב 2: טמטופו 2, 4.30, 7.15, 9.50
לב 3: ריקוד בחשיכה 2, 5, 8, 10.00
לב 4: כשמי מלאכים בברלין 2, 5, 7.50, 10.00

רמת־גן
אואזיס: מעקב צמוד 4, 6.40, 9.30
לילו: יומיו של החטא 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: הקיסר האחרון 5, 7.20, 9.40
גן 2: ריקוד מושחת 6, 9
גן 3: אי אפשר לקנות אהבה 5, 7.30, 9.40
גן 4: ללא מוצא 6.15, 9.15

ירושלים
אורימון: הזעקה לחופש 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: לילה מגניב 4.30, 9.15
רון: חסור 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון:
אקסודוס 17.45
מגנוני פיטון — ברזיל 21.30
מועדון ארוחת בוקר 24.00
מפיר: חיזור גורלי 4.00, 7.00, 9.30
אורגיל: מעקב צמוד 4.30, 7, 9.00
מיטשלו: אורות הכרך 7.00, 9.00
סמדר: נערות עובדות 7.00, 9.15
תבירה: סגור לרגל שיפוצים
אוריון
אור 1: יהושע, יהושע 4.30, 7.15, 9.15
אור 2: זיווג משמים 4.30, 7.00, 9.30
אור 3: אבא גנוב 4.30, 7.00, 9.00
אור 4: יומיו של החטא 4.30, 7.00, 9.00
אור 5: יהושע יהושע 4.30, 7.00, 9.00
עדן: אבא רד ממני 4.30, 7, 9.00
תיאטרון ירושלים: תקוה ותהילה 18.45, 21.45

חיפה
אורה: זעקת הנשרים 4.30, 7.00, 9.15
חן: מעקב צמוד 4.30, 7.00, 9.00
עצמון 1: חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: זיווג משמיים 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: ללא מוצא 4.30, 7.00, 9.15
רון: הזעקה לחופש 4, 6.30, 9.00
אורלי: משחק הלבבות 6.45, 9.15
קרן אור המודרנה:
יומיו של החטא 7.00, 9.15
פאר: אבא רד ממני 5.00, 7.30, 9.30

נתניה
שרון: זעקת הנשרים 5, 7, 9.15

חולון
מגדל: חיזור גורלי 5, 7.15, 9.30
מגדלי: הקיסר האחרון 6.00, 9.00
ארמון: יומיו של החטא 5, 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: חיזור גורלי 5, 7.15, 9.30

הרצליה
חוכל: חיזור גורלי 5.00, 7.15, 9.30

פתח־תקוה
היכל 1: חיזור גורלי 5, 7.15, 9.10
היכל 2: הזעקה לחופש 5.00, 7.15, 9.10
היכל 3: שגעון בחלל 7.15, 9.30

עפולה
כוכמתרון: השיטה על הפשע 9.00

ראשון־לציון
רון 1: חיזור גורלי 7.30, 9.30
רון 2: השיטה על הפשע 7.30, 9.30

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 10.3
מירלה אפרת: 10.00, 20.30
אנשים קשים: 20.30
גן ריקה: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה' 10.3 בשעה 20.30
רכוש נטוש

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח — עין יהב 3, חולון.
חולון
אהרון — הופין 52.
ירושלים
פ. ואב — שד' משה דיין 18.
נתניה
קופ"ח — הרב קוק.
פתח־תקוה
סופר פארם — שפירא 43.
רמת־גן
רש"י — רש"י 13.
תל־אביב
לב העיר — אחד העם 7.
קופ"ח — אמסטרדם 7.
חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 33.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
ביקור חולים – ילדים. שערי צדק – פנימית, נשים. הדסה ע"כ – כירורגיה, אורתופדיה, עיניים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' בין 08.00–20.00. בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03־433300, 03־433500.
יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ירושלים – 02־243358
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04־229486 (11.00–20.00)
גליל מערבי – 04־922222
קו פתוח להורים במצוקה
בימי ב' ד' – טל. 222752.
"קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 08־821680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הקמתי לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'־ה' בין השעות 21.00–23.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00–24.00. בשבתות וחגים בין השעות: 15.00–21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 331566. פתוחה מדי יום, כולל ערבי שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי השעה מוצא טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל: 294869, 03־285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה והאיזור השרון, טל' 052־432... בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261111
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן כרמיאל גליל מערבי — 04־988410
ער"ן נתניה — טל' 053־335316
ער"ן כפר־סבא — 052־913999
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111

סילוק מוקשים (?)
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. [illegible]

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100, אילת – 244; חדרה – 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'־ה': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00
מהוף, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, [illegible]
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35
• הרכבת תפעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.
10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 11.05, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30
10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30

ברלב: השוטרים לא ירו על הרנו כדי לא לפגוע במכוניות עוברות

"ללא ספק, שניים מהרוגי האוטובוס נרצחו על־ידי המחבלים, וכנראה הדבר נכון גם לגבי ההרוגה השלישית"

עתיים

מתחקיר שנערך בתום תקפת המחבלים על האוטובוס בצומת ערוער התברר ללא כל ספק, כי שני ההרוגים הראשונים מנוסעי האוטובוס, נרצחו על ידי המחבלים.

לגבי ההרוגה הנוספת אין עדיין סיכום מוסמך, אולם מעדות כמה מנוסעי האוטובוס עולה, שהיא נורתה בידי המחבלים עוד בשלב שקדם לפריצת יחידת הימ"מ.

דברים אלו מסר שר המשטרה, חיים ברלב, לכתבי משטרה בירושלים.

לדבריו, שיקול הדעת של קצין המשטרה היה לא לירות באופן רצוף לעבר מכונית הרנו הצבאית שחטפו המחבלים, כדי לא לסכן את נוסעי המכוניות שחלפו אותה שעה במקום. השטח בו פעלו המחבלים נמצא באחריות הביטחון השוטף של צה"ל, ושיתוף הפעולה בין הצבא למשטרה היה טוב ביותר, אמר.

ברלב אישר, כי ברור מעל לכל ספק שהמחבלים חדרו משטח מצרים. לדבריו לא ניתן היה לעלות על עקבות המחבלים בשל סופות החול שהתחוללו באזור.

על רצח השוטר הערבי במחנה הפליטים עקבת־ג'אבר שליד יריחו אמר ברלב כי, נבדקות כל האפשרויות באשר למניעי הרצח. והמשטרה נוקטת בפעולות הסברה בקרב השוטרים בשטחים ומנסה להשפיע על השוטרים שלא יתפטרו מתפקידם. מאז תחילת האירועים בשטחים פרשו מהמשטרה ארבעה שוטרים ערבים מהשטחים.

"מצרים תבדוק ותודיע"

עתיים

ישראל העבירה למצרים מסר על הפיגוע בכביש דימונה. מצרים הודיעה, כי תברור את הנושא, ואם יהיה בידה מידע, היא תעביר לידיעת ישראל. כך נמסר "במחנה" בגיליונו החודש.

למחרת הפיגוע, התקשר מפקד יחידת הקישור הישראלית לצבאות זרים, תא"ל אורן שחור, לעמיתו המצרי, הגנרל חיירי שמעא, ושוחח עימו על הפיגוע. הקצין המצרי הבטיח, כי העניין ייבדק, ויטופל על־ידי גורמי הביטחון המצריים. תוצאות הבדיקה יימסרו לישראל. בצה"ל עדיין ממתינים גם לממצאי המצרים, על חדירת חוליית המחבלים באזור הר חריף, לפני כשלושה שבועות.

אבן לא מאסו הבונים

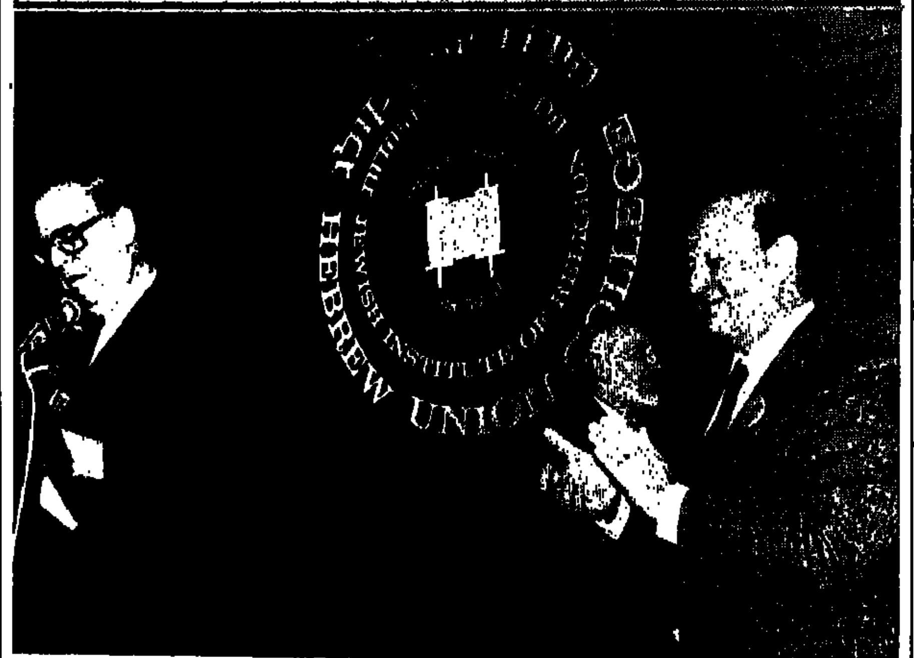

ח"כ אבא אבן פתח את חגיגות חצי היובל לקמפוס הירושלמי של ההיברו יוניון קולג' — בית המדרש לרבנים של התנועה הרפורמית. מימין בתמונה עומד נשיא הקולג' פרופ' אלפרד יחיאל גוטשלך. מאז 1970 מחייב בית המדרש את כל תלמידיו בארה"ב, לעשות את שנת הלימודים הראשונה שלהם בישראל (צילום: אפי שריר)

הרצוג: אם החיילים יבחרו היכן לשרת, נגיע להרס החברה והמדינה

הנשיא דיבר בכפר סבא על "מכתב השמיניסטים" ● משרד החינוך מציע להכין את התלמידים העומדים להתגייס, בשיתוף עם צה"ל, להתמודדות עם המצב החדש בשטחים

ניצה רימון, עתיים

"צה"ל כפוף למערכת האזרחית, ואם אי פעם נגיע למצב שבו חיילים יבחרו לשרת היכן שירצו, הרי שבזה ידינו נהרוס חברה ומדינה, אנחנו לא יכולים להרשות לעצמנו שכל איש יעשה שבת לעצמו". אמר אתמול הנשיא הרצוג במפגש עם תלמידי החטיבות העליונות של בתי הספר בכפר סבא.

דבריו כוונו למכתבם של תלמידי השמיניות שהצהירו כי יסרבו לשרת בשטחים "יש חוק, וצריך לקיימו. אין כל אפשרות לחברה דמוקרטית להרשות לכל אחד לעשות ככל העולה על רוחו", אמר.

על אירועי השטחים אמר הנשיא, "לא יתכן שנעשה לאחרים מה שעשו לנו. הרמה המוסרית של העם היהודי היתה מאז ומתמיד נר לרגליו. אנו חיים ותלויים בעולם גדול ואיננו על אי קטן מחוץ לפלנטה. בעולם נאור זה הכל גלוי, ואסור לנו, אף פעם, לסטות מעיקרי הדברים עליהם חונכנו במגילת העצמאות", אמר.

נשיא המדינה היה אורח העיר כפר סבא וקיבל את אזרחות הכבוד של העיר ואות "יקיר כפר סבא".

שר החינוך, יצחק נבון, שיגר מכתב לרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון, שבו הוא מציע כי משרד החינוך וצה"ל יכינו במשותף את תלמידי השמיניות העומדים ערב גיוסם, לקראת האפשרות שישרתו בשטחים, ויהיה עליהם להתמודד עם מצבים שלא נכללו עד כה בתוכנית ההכנה לצה"ל, הקיימת זה שנים. עיון מעשי בנושא זה יקיים שר החינוך ביום שישי הקרוב, עם קצין חינוך ראשי, תת־אלוף נחמיה דגן.

נבון הדגיש כי המטרה המרכזית בתוכנית החדשה תהיה להעביר לתלמידים את המסר, ש"בכל תפקיד שימלאו בצבא יהיה עליהם לשמור על צלם אנוש, טוהר המדים וטוהר המידות".

אגף הנוער במשרד החינוך מכין כעת, עפ"י הנחיות השר, חוברת מיוחדת לבתי הספר על האירועים בשטחים וכן יקיים ימי עיון וכינוסים אזוריים של מנהלים, מחנכים ותלמידים בכיתות הגבוהות. השר נבון ביקש מהרמטכ"ל לאפשר לקציני צה"ל להופיע בכנסים אלה ולהסביר את המצב על היבטיו השונים.

● יו"ר "תנועת התחיה" פרופ' יובל נאמן התייחס אתמול לפיגוע האוטובוס בנגב ואמר כי "אסור שאשליית השלום עם מצרים תמשיך לגרום להפקרת הגבול של ישראל עם מצרים — יש להתייחס אליו כגבול עימות ולהערך בהתאם". (עתיים)

● ח"כ חביב אליעזר ולדמן קרא אתמול לפטר את ח"כ אבא אבן מראשות ועדת חו"ץ ובטחון. לדבריו, "לא יעלה על הדעת שיו"ר ועדת חו"ץ ובטחון ידבר ויפעל נגד ראש ממשלת ישראל הנוסע לשליחות לאומית לארה"ב". ח"כ ולדמן אמר כי "זהו מעשה חתרנות ופעולות אנטי־מדינית ואנטי־בטחונית הגובלת עם בגידה".

שתיים נעצרו בדנמרק, כשהשמידו תוצרת ישראל

עלי כהן (קופנהגן)

פעילים קומוניסטים החלו אתמול במבצע החתמה על עצומה נגד ישראל. הם קראו להחרים כל תוצרת ישראלית. הפעילים ניצבו עם גיליונות החתמה במרכזי קניות הומים ובכניסות לסופרמרקטים המוכרים סחורה מישראל.

ביום ג' חדרו כמה עשרות צעירים לכמה סופרמרקטים במרכז קופנהגן כשעה לפני הסגירה ושפכו חומצה על פירות וירקות מישראל. זו היתה הפעם השנייה בעשרות הימים האחרונים. הם גרמו נזק בשווי של כ־7000 דולאר. שתי צעירות שהשתתפו בפעולה נעצרו, והמשטרה חוקרת אם היה קשר בין שני המקרים.

פרסום און
קבלת מודעות
לוח
ומשפחתיות
08.00־20.00 ה'־21.00
885־885
לבעלי כרטיסי אשראי

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
פתח־תקוה
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, תכנית מתאר מפורטת מס' פת/701/א'.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 6383, חלקות 199, 200, 201, רחובות אחד העם, פינת חנה סנש.
עיקרי הוראות התכנית: איחוד וחלוקה עפ"י סימן ז' לחוק קביעת שטח ציבורי פתוח קביעת הוראות בניה.
ההודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3237 התשמ"ה, עמ' 3169 ובעיתון בוקר הצופה מיום: 28.7.85, ובעיתון ערב חדשות מיום: 25.7.85 בשפה העברית ובעיתון בוקר נוסף על המשמר מיום: 28.7.85 בשפה העברית.
התכנית האמורה בצורה שבה אישרה אותה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח תקוה
הודעה

על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה לאישור שימוש חורג בגוש 6380 חלקה 41 ברח' הרב קוק מס' 28, לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור מסחרי.
הבקשה היא לאישור שימוש חורג למכון פלאפל לתקופה של שלוש שנים.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל זכאי להגישה לועדה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
ד. תבורי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — פ"ת

מרחב תכנון מקומי
רחובות
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה
בקשה למתן הקלה

בהתאם לסעיפים 146–150 מחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה לחלוקה שונה של אחוזי הבניה בין הקומות — ללא הגדלתם בבנין על חלקה 141 בגוש 3702 רח' מוסקוביץ רחובות.
כל המעוניין יכול לעיין בתוכנית, הבקשה ללא תשלום במשרדי הועדה המקומית קומה ג', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתוכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתון.
יחזקאל הרמלין
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — רחובות

נבון מאזן: לצד חייל מתלבט — חייל בטוח בצדקתו

מוטי בסוק

שר החינוך, יצחק נבון, סבור כי בחוברת שהוציאה המזכירות הפדגוגית של משרדו, היה צריך להתפרסם לצד מכתבו של החייל המתלבט משכם, מכתב נוסף של חייל הבטוח בצדקת מעשיו.

אתמול, במסגרת שאילתה בעל־פה התלונן הח"כ מהתחיה, גרשון שפט, כי פרסום המכתב על־ידי משרד החינוך והתרבות מרפה את ידי החיילים. לדעתו, צריך המשרד לפרסם דברי קצינים בכירים, אנשי הימין, התומכים במדיניות היד המרכיצה של צה"ל בשטחים.

שר החינוך והתרבות, בתשובתו, לא התייצב חד־משמעית מאחורי פרסום החוברת על־ידי אנשיו. "בחוברת הזו, לפי הערכתי, מכתב הנותן תמונה אחרת. בדרך כלל, וגם בעתיד, תובאנה דעות שונות. המטרה היא לעורר דיונים בביה"ס, אבל, קודם כל, החוברת הזאת לא נועדה להפצה בכיתות. זה חומר לדיונים בסדנאות בין מנהלים ומורים".

השר נסוג, לפני שבועות מספר, משידור סדרת הטלוויזיה הלימודית "אשכרה", על חיים ערבים־יהודים בצוותא, ולפי הוראתו בוטל שידורה.

קצב: 38.7% מהנשים עבדו ב־'87, לעומת 29.3% ב־'70

קובי מנדיל

"השינויים הכלכליים בחברה המודרנית והתפתחות הטכנולוגית המהירה הגדילו את אוכלוסיית הנשים הנכנסת למעגל העבודה במדינה, אולם עדיין אין מקום לשביעות רצון ממצב הנשים בעבודה בישראל", אמר שר העבודה והרווחה, משה קצב, במפגש שנערך באוניברסיטת חיפה במסגרת אירועי יום האשה הבינלאומי.

מהנתונים שהוצגו על ידי השר קצב בכינוס עולה, כי ב־9 החודשים הראשונים של 1987 היו כ־1.5 מיליון נשים בגיל העבודה (+15), מהן 38.7 אחוז עבדו, לעומת 1970 בה רק 29.3 אחוז מהנשים השתייכו לכוח העבודה ב־1990 צפויה עלייה לכ־41 אחוז.

בין השנים 1970־1987 גדל מספר הנשים המועסקות מ־283,000 ל־540.000. מ־1979 נבלמה העלייה במספר הנשים המועסקות.

חג לפרנקופילים ב"ערוץ 2"

עומר ניר

ערוץ 2 של הטלוויזיה מצדיע לצרפת. כשבועיים, החל ב־19 במארס, יהיו רוב התכניות והמשודרים מתוצרת צרפתית. הרעיון הוא, חשיפה מרוכזת למדינה אחת, על תרבותה, יצירתה המקורית ובעיותיה. שגרירות צרפת והמכון הצרפתי בתל־אביב, התגייסו לעזרה, והתוצאה תופיע, על המרקע, החל במוצאי־שבת בעוד שבוע. בין התכניות שיוקרנו גם תכנית הספרות הנחשבת לטובה בעולם — "אפוסטרוף". יובאו שני משדרים, אחד על צרפת תחת הכיבוש הנאצי והשני, ראיון מקיף עם הסופר היהודי, אלבר כהן, שנעשה זמן קצר לפני מותו. יוקרנו סדרות לילדים, תכניות בידור בהשתתפות כוכבי־זמר ידועים כמישל דונאס, ברברה והזמרת ילידת מרוקו, סאפו. יובאו סרטי תעודה וכהם "יידיש בפאריס", על הפלעצל הידוע בבירת צרפת ועל תושביו וגם "מעקב משטרתי", שהוא תיעור של פעילות תחנת משטרה בפאריס ביממה אחת. יוקרנו סרטים עלילתיים באורך מלא, סרטי הנפשה ועוד והכל "בטעם צרפתי".

5 בני משפחה מערד נפגעו מדליפת גז מתנור חימום

חמישה בני משפחה מערד אושפזו אתמול בבוקר בבית החולים סורוקה בבאר שבע, לאחר שנפגעו מהרעלת גז ביותי שדלף מתנור חימום בדירתם, שברחוב בן יאיר.

שניים מהנפגעים איבדו את הכרתם וגם השלישית נפגעה באורח חמור. שלושת המבוגרים ושני הילדים נחשפו לגז במשך שעות מאחת בלילה בערך, עד שעת בוקר מוקדמת.

סמוך לשעה חמש בבוקר התעוררו בני הבית כשהם סובלים מסחרחורות, כאבי ראש, בחילות וקשיים בנשימה. בעלת הדירה פתחה חלונות לאוורור, וכשלא שופרה והרגשתה, הזעיקה את מד"א רק בשעה 7. כל החמישה הוחשו לבית החולים.

לאחר שעות מספר הוחלט להעביר את שלושת המבוגרים לטיפול בתא לחץ בבית החולים רמב"ם בחיפה. שני הילדים שנפגעו קל, יחסית, נשארו להשגחה בבית החולים סורוקה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 9.3.1988

	יחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7064	1.7277	1.7161
דולר אמריקני	1	1.53	1.60	1.5603	1.5597	1.5701
מרק גרמני	1	0.92	0.96	0.9354	0.9471	0.9394
לירה שטרלינג	1	2.82	2.95	2.8696	2.9054	2.8851
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2757	0.2791	0.2774
ין יפני	100	1.20	1.25	1.2170	1.2322	1.2247
גילדן הולנדי	1	0.82	0.86	0.8333	0.8436	0.8365
פרנק שווייצרי	1	1.11	1.16	1.1298	1.1439	1.1376
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2637	0.2670	0.2648
כתר נורבגי	1	0.24	0.25	0.2472	0.2503	0.2487
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2445	0.2475	0.2460
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3874	0.3922	0.3898
דולר קנדי	1	1.22	1.28	1.2452	1.2608	1.2519
דולר אוסטרלי	1	1.10	1.18	1.1370	1.1512	1.1453
ראנד דר' אפריקני	1	0.44	0.74	0.7284	0.7375	0.7301
פרנק בלגי	10	0.43	0.46	0.4464	0.4520	0.4493
שילינג אוסטרי	10	1.31	1.37	1.3293	1.3459	1.3375
לירה איטלקית	1,000	1.24	1.32	1.2677	1.2835	1.2729

טלקס

● נדבן אמריקני הציל „חסירה של ישו"

נדבן אמריקני תרם 70 אלף דולר כדי להציל מכיליון את „חסירה של ישו", משום שהמדינה לא מצאה משאבים למטרה זאת – גילה מנהל אגף העתיקות, אבי איתן, לחברי ועדת החינוך.

לדבריו, נזקק אגף העתיקות לתרומה זאת כדי להביא ארצה מומחה ולרכוש את החומר לשם שימור חסירה הנדירה מימי ישו, שנחשפה בכינרת.

ראש מינהל התרבות במשרד־החינוך, אבנר שלו, אמר כי הוא מתבייש בכך שישראל הקציבה מיליון וחצי שקל לגילוי עתיקות: שימורן, הצלתן, תיעודן ושמירתן מפני שודדים. לעומת זאת מוסיפה ועדת הכספים בחינוך יד 4 מיליון שקל למוסדות סקטוריאליים.

מ"מ יו"ר הוועדה המשותפת כספים־חינוך לנושא תקציב החינוך, א. חראל הודיע, כי הוועדה תוסיף לתקציב אגף העתיקות השנה שני מיליון שקל.

יצחק שור

● כ־8000 רופאים בקונגרס ההסתדרות הרפואית

שבוע הרפואה ה־8, „מדקס 88", והקונגרס העולמי ה־14, בחסות ההסתדרות הרפואית בישראל ובארגון צוות שטיר. יתקיימו כמתוכנן בירושלים בין התאריכים 16.5־19.5.88.

באירוע זה ישתתפו כ־7500 רופאים ישראלים מכל שטחי ההתמחות הרפואית וכ־400 רופאים יהודים מרחבי העולם שיטלו חלק כ־41 ישיבות מדעיות שיתקיימו באותו שבוע.

לתערוכה יגיעו כ־150 קניינים מחו"ל ולראשונה ישתתפו בו מכון היצוא הבריטי ומכון היצוא הקנדי.

יוסף שמי

נאשמים בהדפסת כרוזים הקוראים למרי בשטחים

זהבה מוזס

האחים מוסא (32), ועלי (26) דרויש מהכפר עיסאוויה נעצרו אתמול עד גמר ההליכים המשפטיים נגדם בבית המשפט הצבאי בלוד, לאחר שהואשמו בהפעלת בית־דפוס במזרח ירושלים שבו הודפסו הכרוזים הקוראים למרד בשטחים.

בכתב־האישום נטען, כי בבית־הדפוס, שנסגר לפני כשנה על־ידי צו של השלטונות הישראלים, הדפיסו הנאשמים רבבות כרוזים מטעם „המפקדה הלאומית המאוחדת" הקוראים להסתה ולמרי.

בכרוז מס' 6 של הפת"ח, שהעתק ותרגום ממנו הוגשו לבית־המשפט כחלק מכתב־האישום, נאמר בין היתר: „הכה נעלה בשלבי הסולם בזה המרי, נגביר את רוח ההקרבה הקרבן ואת אחוות העבודה. הכה נפעיל את מלחמת המולוטוב, והאבן והנפת הדגלים. המרי ינחית מכה קשה על האויב ועל עגלת הכלכלה שלו ועל גניבת העושר והכספים של עמנו. את העורק הזה חובה לנתק".

עוד קורא הכרוז להמוני הפועלים להפסיק מיד את העבודה בתוך ההתנחלויות בגדה המערבית וברצועת עזה ולהחרים סחורות מתוצרת ישראל.

בתום הכרוז, שהודפס ב־3 בפברואר השנה, נאמר: „אנו ננצח. אש"ף, המפקדה הלאומית המאוחדת של ההתקוממות בשטחים הכבושים".

כרוזים אחרים קוראים לסוחרי ירושלים לסגור את חנויותיהם ומפרסמים הוראות כיצד להתגונן בפני פצצות גז מדמיע וכרומה.

נהג ב„אילת קווי תובלה" ניסה להתאבד ו־2 אחרים התמוטטו

נהגי החברה קובלים על נישולם בעקבות הקמת חברה מתחרה

בצלאל רובין

יאיר דרורי בן 40, אב לארבעה מפתח־תקווה, העובד כנהג בחברת „אילת קווי תובלה", ניסה אתמול להצית את עצמו במחאה על נישולו, לדבריו, ממקום פרנסתו.

הוא שפך על עצמו סולר וגם שתה ממנו כמה לגימות וחבריו שהיו במקום מנעו ממנו מלהצית את עצמו. אמבולנס של הנמל העביר את הנפגע, שהיה ללא הכרה, למרכז הרפואי „יוספטל", שם חובר לאינפוזיה ונעשו לו שטיפות קיבה.

שני נהגים אחרים בחברת „אילת קווי תובלה", עמרם בטיטו וחיים קזו, לקו בהתמוטטות עצבים וגם הם אושפזו בביה"ח, לגבי חיים קזו קיים חשש להתקף לב.

„כולנו נתאבד. זאת היא החלטה נחושה של כולנו. ברגע שמנשלים אותנו מעבודתנו ומפרנסתנו אין לנו דרך אחרת. כולנו מושקעים ב־150 אלף דולר בקניית משאיות חדשות. זו מה שעושים לנו אחרי 35 שנות עבודה?" אמר אתמול ארמונר בן חמו (58), העובד בקו אילת 35 שנה.

הסכסוך בין חברת „אילת קווי תובלה" לחברת „עציון מפעלי תובלה" שהוקמה באחרונה החריף אתמול ולפחות שלוש פעמים הוזמנה המשטרה לסילוק חסימות בכביש העוקף של הנמל.

מפקד משטרת אילת, רב־פקד שמואל שמטוב, אשר הגיע למקום עם כמה ניידות, נמנע מלהתערב. „זהו סכסוך עבודה רגיל בין חברות תובלה. אם מישהו יעבור על החוק או יסגרו כבישים אנחנו נתערב", אמר.

בשטח העורפי של הנמל מתגודדים זה שבוע ימים עשרות נהגים זועמים של חברת „אילת קווי תובלה" ומונעים מנהגי החברה המתחרה מלצאת עם מטענים מהנמל. הנהגים, אשר עד שלשום נהגו באיפוק, החלו אתמול לאבד את עשתונותיהם כאשר המשטרה הציגה להם צו של ביהמ"ש המורה להם לא לחסום שוב רכב בכל מקום שהוא בתחום מדינת ישראל.

בהתערבות שר־התחבורה חיים קורפו נפסקה אמש שביתת נהגי המשאיות של חברת „אילת קווי תובלה". שר־התחבורה הבטיח לקיים מחר פגישה עם כל הגורמים הקשורים בסכסוך, והיתנה זאת בהפסקת „המצור" על משאיות „מפעלי תובלה".

מנהל פנימיית אחוזת ילדים בחיפה פוטר מעבודתו

בעקבות עשרות מקרים חריגים שאירעו במוסד

יואב אביב

נשיאת ויצ"ו, הגברת מיכל מודעי, הודיעה למנהל פנימיית אחוזת ילדים בחיפה אהרון עפרוני על הפסקת עבודתו במוסד החל מאפריל.

מודעי אמרה, כי עפרוני, שעבד במקום 12 שנה, נשחק, וכי בעקבות המצב שנוצר אין דרך אחרת אלא להחליף את מנהל המוסד.

באחרונה סיימה ועדה בראשות יעקב גולדשטיין ממשרד־החינוך חקירה בעקבות עשרות מקרים חריגים שאירעו במוסד שבשכונת אחוזה בחיפה.

מיכל מודעי אמרה, כי נעשה אי־צדק עם המנהל וכי ויצ"ו לא היה צריך לקבל למוסד ילדים שלא התאימו לאופיו.

במוסד אחוזת ילדים אירעו מספר פרשיות, ביניהן ניסיון התאבדות קבוצתי של שלוש נערות ונער שפרצו לארון התרופות בחדר המדריכים ובלעו גלולות במטרה לשים קץ לחייהם. המקרה אירע לפני כשלושה חודשים והם נתגלו על ידי חניך אחר של המוסד. הם הועברו לבית־החולים „כרמל" שם נשטפה קיבתם.

משטרת מרחב חיפה חקרה חשדות לשימוש בסמים על־ידי חניכי המוסד וכן נחקר חשד כי שתי נערות חניכות המוסד עסקו בזנות. עוד נחקרה פרשה של ביצוע מעשה סדום בנער ופרשיות אחרות שאינן מותרות לפירסום.

„סאנד־לינק" זוכתה מגניבת פטנט „סופט אנד איזי"

חיים מרגלית

בית־המשפט המחוזי בתל־אביב דחה את תביעתם של חברת „מפרו" מקיבוץ הגושרים, יצרנית המכשיר „סופט אנד איזי" להרחקת שיער, ושל בעלי הפטנט על המכשיר נגד חברת „סאנד־לינק", שהואשמה בהעברת שירטוטים והוראות מדוייקות לייצור המכשיר בחו"ל ושיווק של מכשיר דומה ובהפרת זכויות פטנט וזכויות יוצרים על־ידי כך.

הנתבעים דחו את התביעה והכחישו את המעשים המיוחסים להם. השופט המחוזי י. לויט קיבל את טענת הנתבעים וקבע שאין במעשיה של חברת „סאנד־לינק" פגיעה בפטנט וזכויות היוצרים. הוא קבע שהתובעים לא הוכיחו שמעשי הנתבעים היוו הטעיית לקוחות בחו"ל וחייב את חברת „מפרו" בתשלום הוצאות הנתבעים.

● רשות הנמלים בנמנה חוייבה בבית־המשפט המחוזי בחיפה בתשלום פיצויי נזיקין בסך 100 אלף ש"ח לאשת ימאי ישראלי, שנפגעה בידה מחמת טריקת דלת של סירה שבה הפליגה בדרכה מאוניית „צים חיפה" לאחד מנמלי מנמה.

אנו משתתפים באבלה של חברתנו ירדנה קוסטא
על מות אביה
זאב סנדלר
תנחומים למשפחה
קיבוץ משמר־העמק

סוף שבוע עם
הארץ
עיתון לאנשים חושבים

שיחה מיוחדת עם ראש הממשלה
יואל מרקוס

אוטובוס הדמים: פוסט מורטם
זאב שיף

כך הם מדברים
ילדי בית־ספר בבאר־שבע על האוטובוס ועל הערבים
מרדכי ארציאלי

המערב הפרוע
מונולוג של איש מילואים ששירת באזור ראמללה
רונית מטלון

דע את השכן
יום ולילה ברובע היהודי בירושלים
רומן פריסטר

לא משתגעים לראות את אירוס הגלבוע
אלי אלעד

א. שוויצר על כרסום בעיקר ובקצוות ● נחמיה שטרסלר על הבנקאים ● גדעון סאמט על חיזוק גורלי ● יואב קרני עם יהודי ארה"ב ● מנחם הורוביץ על גבול הצפון ● דוד אליך עם פרופ' היינריך מנדלסון

כתב ור/תום שגב ● מקורות מדיניים/גדעון אלון ● מסדרונות מפלגתיים/אילן שחורי ● כספת/נחמיה שטרסלר, אריה לביא, יונתן שרמן ● כוסות רוח/ב. מיכאל ● הטלוויזיה של השבוע/הדה בושם ●

בפלילים

ילדה בת 12 נאנסה באכזריות בבני־ברק

זהבה מוזס

ילדה בת 12 מבני־ברק נאנסה שלשום בערב באכזריות על־ידי אלמוני שביקש ממנה לסייע להוביל קשישה.

הילדה נענתה לפנייתו והוא הוביל אותה למקום מוסתר ואנס אותה. לאחר מכן העלה אותה על אוטובוס לכיוון ביתה.

הילדה קיבלה טיפול רפואי בבית־החולים „בילינסון" ושוחררה לביתה. הוריה התלוננו במשטרה.

בראשון־לציון ביצע שלשום אלמוני מעשה מגונה בילדה בת 11. הילדה היתה בחוג בבית־ספרה והאלמוני גרר אותה לחדר השירותים במקום וביצע בה מעשה מגונה.

חייל חשוד בפציעת אם ובנה בירייה

יואב אביב

החייל מרדכי תליגוקר בן 28 מטבריה נעצר אתמול לשלושה ימים בבית משפט השלום בחיפה כחשוד בפציעת אם ובנה בירייה שנפלטה מנשקו.

נציג המשטרה טען בבית־המשפט, כי החשוד הגיע לפני שלושה ימים לבית משפחת בן־שימול ברחוב השומר 36 בחיפה. כשנפתחה דלת הדירה נפלטה ירייה מנשקו ומן הירי נפגעו בעלת הבית ובנה שעדיין מאושפז בבית־החולים.

החשוד נמלט מהמקום ונעצר בבסיסו. נשקו של החייל טרם אותר והשופט סלים ג'ובראן האריך, כאמור, את מעצרו בשלושה ימים.

ירקן הותקף ונשדד על־ידי שני צעירים בחיפה

יואב אביב

ירקן חיפני הותקף ונשדד אתמול לפנות בוקר על־ידי שני צעירים. השניים נלכדו על־ידי המשטרה בפעולת בזק.

הירקן הותקף על־ידי שני צעירים לובשי שחורים כאשר יצא מביתו בשעה 3 לפנות בוקר לרכוש סחורה. הם הלמו בראשו במוט ברזל, שדדו ממנו 2000 ש"ח ונמלטו מהמקום.

הירקן הצליח להגיע לביתו ובתו העבירה אותו לבית־החולים והזעיקה את המשטרה. שעה קלה אחר כך הבחינו אנשי הסיור של המרחב בשני צעירים שענו לתיאור שמסר הירקן. אחד מהם נתפס בתום מרדף והשני הצליח לחמוק ונלכד בביתו זמן קצר אחר כך. השניים יובאו הבוקר להארכת מעצרם בבית־משפט השלום בחיפה.

חשוד בתקיפת שני תלמידי ישיבה מרכסים

יואב אביב

בצלאל ביטון בן 19 מרכסים נעצר אתמול ל־48 שעות בבית־משפט השלום בחיפה כחשוד בתקיפתם של שני תלמידי ישיבה במקום.

בבקשה להארכת מעצרו טען נציג המשטרה, כי מעשהו של החשוד מהווה בריונות לשמה. הוא אמר כי השניים עמדו בתור לטלפון ציבורי על מנת להתקשר למשפחותיהם. החשוד סטר בפניו של האחד ובעט בו והיכה את האחר שנזקק לטיפול רפואי.

למשפחה, לקיבוץ עין־החורש
ולבית „מורשת"
איתכם באבלכם הכבד על מות
רוז'קה
קיבוץ הזורע

משתתפים בצערה של המשפחה
עם פטירתו של ידידנו הנאמן
פרופ' קלרנס אפריימסון
Prof. CLARENCE EFROYMSON
מכרמל אינדיאנה – ארה"ב
גבעת חביבה – „הבצלת"

לחברנו רן שרייבמן
אתך באבלך הכבד על מות
אביך ז"ל
משתתפים בצערך
ארגון עובדי הפלחה

צבן: למנוע סירוס של חוק שכר מינימום

יצחק שור

יאיר צבן (מפ"ם) קרא אתמול ל־62 חברי הכנסת, שחתמו על חוק שכר מינימום, שיכשילו קנוניה של התעשיינים והאוצר לסרס את חוק שכר מינימום.

לדב' צבן נודע, כי התעשיינים מפעילים לחץ גדול על שר האוצר שימנע את מימוש החוק, שייכנס לתוקפו ב־1 באפריל. לפי חוק זה יקבלו עובדים שכר מינימום בשיעור 45 אחוז מן השכר הממוצע במשק. המשמעות המעשית היא ששכר יעלה מ־581 ל־710 שקלים בחודש, עליה של 22 אחוז.

קציני הים לא יתקנו אוניות „צים" בחו"ל

קובי מנדל

איגוד קציני הים הורה אתמול לקצינים, החברים באיגוד ועובדים באוניות חברת צים, לתקן את אוניות החברה במספנות בחו"ל. לטענת האיגוד מתכוונת חברת צים לתקן שלוש מאוניותיה „צים קליפורניה", „צים טוקיו" ו„צים סומאן" במספנות בהונג־קונג, בניגוד להבטחותיה של החברה לתקן אותן במספנות ישראל.

„צעדו של האיגוד נעשה מתוך הזדהות עקבית של האיגוד עם עמיתיו עובדי ישראל, ועם הצורך להבריא את הכלכלה הישראלית", נאמר בהודעת האיגוד.

דובר חברת צים אליהו שרגאי מסר בתגובה, כי מספנות ישראל אינן מסוגלות להתחרות מבחינה כלכלית עם המספנות שבמזרח הרחוק. על אף נכונותה של החברה לשלם למספנות ישראל מחירים הגבוהים ב־20־15 אחוז, כדי לאפשר בכל זאת תיקון אוניות נוספות במספנות בארץ. „צים מתקנת ומשפצת כיום אוניות במספנות ישראל, וזו הנחיית קבע כללית בחברה, אך למרבה הצער, יש פער עצום בעלויות בין תיקונים במספנות ישראל לאלה שבחו"ל".

בשנה שעברה הפנתה צים לראשונה שלוש אוניות מכולה גדולות לתיקונים במספנות ישראל, והדבר גרם לעלות נוספת של מיליון וחצי דולרים, עלות גבוהה ב־140 אחוזים מהעלות שהיתה החברה משלמת במספנות בהונג־קונג", אמר הדובר. עוד ציין דובר צים, כי ביצוע תיקונים במספנות ישראל לאוניות גדולות ארוך בהרבה מזה הנידרש במספנות בחו"ל, והדבר גורם לחברה נזק מיסחרי.

130 מסורבות עלייה שבתו רעב בבריה"מ

יוסף גלילי

130 נשים יהודיות שבתו רעב שלושה ימים בבריה"מ, כדי לעורר את דעת הקהל במערב לסבלן של מסורבות עלייה, ביניהן היו 70 במוסקווה ו־50 בלנינגראד.

על כך מסרה מסורבת העלייה גלינה ליפשיץ בשיחה טלפונית ממוסקווה עם פעילי המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ.

„העזרה והעידוד שקיבלנו היו מעל ומעבר לכל הציפיות. נתקבלו שיחות טלפון ומברקי עידוד מ־13 מדינות", אמרה. כן סיפרה, כי במהלך השביתה התקיימו סמינרים בבתי השובתות בנושא התמודדות במצבי לחץ ותנועת הנשים היהודיות בבריה"מ.

בשיחה טלפונית עם לנינגראד סיפר אסיר ציון אלק זליצ'ונוק, כי בלנינגראד נוסדה קבוצה חדשה בשם „עלייה 88" שמטרתה לסייע למשפחות בסירוב שהן במצוקה. כן מסר כי פורסמו „גזירות חדשות בקשר לעלייה שלפיהן בוגרי אוניברסיטאות בבריה"מ חייבים לעבוד שלוש שנים בטרם יגישו בקשות להיתרי יציאה וכן שמשפחות להן בנים בני 15 ומעלה יקבלו סירוב אוטומטי עד לאחר סיום שירות בניהן בצבא.

כמו־כן מסר, כי בקייב סגרו השלטונות את תיאטרון הפולקלור היהודי בטענה, כי „התוכניות האמנותיות לא מוגשות בזמן לאישור מחלקת התרבות של העירייה".

נזק רב ל„אסם" מדליקה גדולה שפרצה במפעל

זהבה מוזס, עיתים

דליקה גדולה פרצה אתמול אחר הצהרים במפעל „אסם" בבני־ברק, לבנין נגרם נזק רב, שעדיין לא הוערך. כוחות גדולים של מכבי־אש הגיעו למקום ולאחר כשעה וחצי כובתה הדליקה. שני כבאים נפצעו קל מעשן שחדר לריאותיהם, איש מפועלי המפעל לא נפגע.

סמוך לשעה 3.30 אחה"צ פרצה השריפה בקומה הרביעית של בית החרושת, ככל הנראה מתקלה באחד מפסי הייצור. השריפה התפשטה במהירות בקומות השלישית והרביעית, וניזונה מחומרים אורגניים ומטונה של שמן שהיה מאוחסן במקום.

מפקד אורן כספי מפקד תחנת כיבוי האש בבני ברק, אמר, כי בפעולות הכיבוי השתתפו גם 40 חניכים מקורס הכבאים הבסיסי בבית הספר לכבאות. בפעולות הכיבוי נעזרו הכבאים בארבעה מנופים ואליהם סופקו מים ממכוניות הכיבוי הרבות שהגיעו למקום.

מירוץ הלפיד לציון 40 שנה לנפילת שיירת יחיעם

קובי מנדל

במלאת 40 שנה לנפילת שיירת יחיעם צויין אתמול האירוע בכינוס המיכון שבקריית חיים. האירוע החל במירוץ לפיד, ובו השתתפו למעלה ממאה מתלמידי בית הספר. הלפיד יצא מהאנדרטה במקום, שבו נפלה השיירה, ובשעות הצהריים הגיע לחצר בית הספר בקריית־חיים.

שיירת יחיעם יצאה לקיבוץ הנצור שבגליל המערבי בכ' באדר תש"ח מקריית חיים ובה 89 לוחמים מגדוד 21 של חטיבת כרמלי, שניסו לפרוץ את המחסומים שהוקמו בדרך לקיבוץ באמצעות משוריינים שהובילו אספקה לחברים הנצורים בו. במהלך הקרב עם כנופיות הערבים נפלו 47 לוחמים בהם 18 מבני קריית־חיים.

לוחם אחר, ראובן ויצר־ויבר תושב הקריה, שהיה נהג משוריין, הצליח לפרוץ את המחסומים ולהגיע אל הקיבוץ הנצור. אתמול הוא שיחזר את מהלך הקרב בדרך ליחיעם. „הגענו ליחיעם, בדרך התתקפנו כמה פעמים. היינו בטוחים שכל השיירה חזרה לבסיסה. רק בשעות הלילה המאוחרות נודע לנו מה קרה", הוא סיפר לתלמידי בית הספר.

בטכס השתתף גם אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד, שאמר בין השאר: „מי שלא מכיר את עברו לא יבין את מהות ההווה, ואין לו גם סיכוי לזכות בעתיד. המלחמה על מדינת ישראל, שהחלה בסוף שנות ה־40 עדיין נמשכת. היום קשה זאת דור של לוחמים, שקיבל את האחריות שהועברה אליו מלוחמי העבר."

מאות אלפי דולרים התגלגלו ברולטה שבווילה בהרצליה פיתוח

יהושע מרקים

קאזינו בווילת פאר המוגנת באמצעי בטיחות משוכללים ובעלת מינהרת חילוץ המובילה לחניון, נחשף אתמול בהרצליה פיתוח.

בפשיטה שערכה המשטרה אתמול בשעה 2 לפנות בוקר נתפסו 175 אלף דולר ונעצרו 31 אנשים, ביניהם ארבע נשים. 24 מהעצורים שוחררו לאחר חקירה. שבעת החשודים שנשארו במעצר יובאו היום בפני שופט.

הפשיטה על המועדון ברחוב חבצלת השרון 25, המושכר לתושב בת־ים, נערכה בעקבות מידע מודיעיני של מחלק המוסר של משטרת מחוז תל־אביב.

המידע הגיע ממקורות שונים, לרבות בני משפחות של מהמרים שאיבדו את נכסיהם והפסידו רבבות דולרים.

בעת הפשיטה היתה הפעילות בעיצומה. השוטרים נדהמו לגלות כי המקום מוגן באמצעות חומת בטון גבוהה, דלתות כניסה חשמליות, שני שומרים, ושני כלבי זאב השומרים על החדר הפנימי של החווילה. המשחקים עצמם התנהלו במרתף, כאשר שתי דלתות פלדלת מגינות על הכניסה אליו. הדלת השנייה לא היתה נפתחת לפני שהראשונה היתה נסגרת. עוד גילו השוטרים כי מינהרה באורך 10 מטרים מובילה מהמרתף לכיוון מגרש החנייה.

המהמרים היו מגיעים לקאזינו בכלי רכב פרטיים ובהסעות מאורגנות מכל רחבי הארץ.

שכנים סיפרו לכתבנו, כי הווילה נבנתה על־ידי קבלן שהסתבך בקשיים כלכליים והפך את הווילה למועדון לפנויים ולפנויות. באחרונה ירד הקבלן לדרום־אפריקה והשכיר את הווילה למועדון הימורים.

קאזינו בהרצליה פיתוח — צילום: מאיר פרטוש

צפויה ירידת הריבית במשק עקב הפחתתה למערכת הבנקאית

כתבנו הכלכלי בירושלים

שיעורי הריבית במשק צפויים לרדת בעקבות הודעת בנק ישראל אתמול על הפחתת הריבית שהוא גובה ומשלם למערכת הבנקאית בשבוע הבא.

הבנק הודיע שמיום חמישי בשבוע הבא תופחת הריבית שמשלמים הבנקים על הלוואות מוניטריות בשיעור של 2 אחוזים על בסיס שנתי. הבנק גם הודיע, שהוא יפחית את הריבית שהבנקים מקבלים על פקדונותיהם בשיעור של כ־1 אחוז.

בנק ישראל חותר ככל הנראה לאותת למערכת הכלכלית שבשבועות האחרונים לא צפוי פיחות וזאת על־ידי הורדת שערי הריבית. בימים האחרונים נפוצו שמועות על פיחות בשיעור של 8־10 אחוזים. השמועות ניזונו במיוחד מהעובדה שבתחילת אפריל אמורה להיות משולמת תוספת יוקר לעובדים בשיעור של כ־5 אחוזים.

בנק ישראל הודיע שהורדת שער הריבית משתלבת במגמת הירידה בשיעורי הריבית על האשראי השקלי הלא צמוד ומכוונת לצמצום פערי הריבית בין לווים למפקידים במערכת הבנקאית.

להט התחייב להימנע מהוצאות כספים שלא כחוק והעתירה בוטלה

ירון זליג

בהסכם פשרה שהושג אתמול בין ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, לחבר מועצת העיר, אריה צוקר, התחייב להט להימנע מהוצאת כספים ללא אישור מועצת העיר ומשרד־הפנים ובעקבות זאת ביטל צוקר את עתירתו לבג"ץ נגד להט ועיריית תל־אביב.

צוקר הגיש לפני שבועיים עתירה לבג"ץ נגד להט ועיריית תל־אביב בגין הוצאת כספים ללא אישור מועצת העיר ומשרד־הפנים כמתחייב בחוק. כאמור, הגיעו אתמול הצדדים להסכם פשרה בו התחייב להט, כי העירייה תקפיד להבא על קיום החוק ולא תבצע פעולות בעלות השלכות כספיות המחייבות את אישור מועצת העיר ובעקבות זאת ביטל צוקר את עתירתו.

בהודעה שפירסם אתמול להט הוא ציין, כי לאור התחייבותו בהתחשב בהסדרים הכספיים הגדולים שהיו עלולים לחייב לעיריית ת"א עקב תביעות נזיקין שהיו מוגשות נגדה, לו היה בג"ץ אוסר לשלם לקבלנים ולספקים כספים עליהם התחייבה העירייה, נעתר חבר המועצה אריה צוקר לבקשתו לבטל את העתירה.

להט הודיע עוד, כי העירייה תישא בהוצאות המשפט, כמו גם בשכר טירחתו של עורך־הדין שהגיש את העתירה בשמו של צוקר ותשלם לו סכום של 2000 ש"ח.

כאמור, בעקבות הסכם הפשרה הודיע צוקר, כי הוא מסיר את העתירה.

בעלי בתי־החולים הגריאטרים הסירו איומם לפנות הקשישים

יוסף שמי

בעלי בתי־החולים הגריאטריים הפרטיים נענו לבקשתה של שרת־הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, והסירו את איומם לפנות את הקשישים המאושפזים.

שרת־הבריאות אמורה להיפגש עם יחזקאל פלומין, הבורר היחיד שקבע מחיר של 55.56 ש"ח עבור יום אישפוז בבתי־החולים הגריאטרים, לעומת 40.7 ש"ח המשולם כיום. האוצר דחה את קביעת פלומין והוויכוח בין הצדדים הוא על 7 ש"ח.

בעלי בתי־החולים הפרטיים טוענים, כי משרד־הבריאות חייב 12 מיליון ש"ח בגין חובות העבר ועוד 11 מיליון ש"ח עבור הטיפול השוטף. הם תובעים מקדמה ואיימו לשלוח את החולים למחלקות כלליות או לבתיהם. שרת־הבריאות הבטיחה לפעול בעניינם אם יסירו את איום הפינוי והם נענו לבקשתה.

רופאי בתי־החולים הממשלתיים משביתים גם היום את חדרי הניתוח ב„וולפסון", „הלל יפה", „רוטשילד", „איכילוב", „הקריה" ו„שערי צדק", בבתי־החולים „פוריה", „רמב"ם", „שיבא", „אסף הרופא" ובבתי־החולים בצפת ובנהריה מושבתים מכוני רנטגן, אונקולוגיה והמטולוגיה.

שרת־הבריאות פנתה לשר־האוצר וביקשה מגישה רחבה בנושא העיצומים המדרדרים את שירותי הבריאות, הממונה על השכר אמר, כי לא יהיה מו"מ עם המדריגים אלא במסגרת הסכם כלל ארצי, כאשר לרופאים הממשלתיים המצב הוא שונה, אך הצעות האוצר אינן קבילות על הרופאים.

אמוראי: אין כוונה להעביר 10 מיליון ש"ח להתנחלויות

מרטי בסוק

סגן שר האוצר עדי אמוראי (מערך) דחה אתמול, בכנסת, טענות של יאיר צבן (מפ"ם), לפיהן מתכוונים שר האוצר ושר התמ"ס באמצעות מניפולציה סודית, להעביר עשרה מיליון ש"ח להתנחלויות.

אמוראי אמר, כי שני השרים, הסכימו להעביר במהלך 1988, עוד עשרה מיליון שקל, לפיתוח תעשיית באיזורי פיתוח. בהגדרה „אזורי פיתוח" נכללות גם התנחלויות. „לא היתה שום כוונה להטיל על ההחלטה זו מעטה סודיות, שכן היא זקוקה לאישור הכנסת".

אמוראי אישר, כי בהכנת תקציב המדינה מובאים בחשבון גם שיקולים פוליטיים.

בעקבות הודעתו של אמוראי, פנה צבן למבקר המדינה יעקב מלץ, וביקש ממנו לחקור לאן מתכוונים השרים שרון וניסים להעביר את עשרה מיליון השקלים. לדברי צבן, בעקבות הסכם הסודי, הסכים שרון להפסיק את התקפותיו על ניסים. צבן ביקש ממלץ לבדוק גם אם אברהם מינץ, פקיד במשרד המסחר והתעשיה, ומראשי גוש אמונים, ממונה על חלוקת הכספים.

תיירת משוודיה התאבדה באילת

בצלאל רובין

אליזבת ביגיל, תיירת בת 22 משוודיה התאבדה אתמול בירייה באילת.

התיירת היתה חברתו של תושב אילת גרוש ואב לילד בן 11 והתגוררה אצלו זה כמה חודשים. באחרונה היא היתה שרויה בדיכאון עקב מקרה טראגי שאירע במשפחתה. הצעירה התאבדה באקדחו של ידידה בו החזיק ברשיון. משטרת אילת פתחה בחקירה.

מזג אוויר

הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 7־13; רמת הגולן 7־13; נהריה 11־18; צפת 7־11; חיפה 13־18; טבריה 10־20; נצרת 9־16; עפולה 11־18; השומרון 8־15; תל־אביב 12־19; נמל התעופה לוד 9־19; יריחו 11־22; עזה 12־20; באר־שבע 9־18; אילת 13־24.

תחזית: עדיין יתכן גשם מקומי, בעיקר בצפון הארץ. (עיתים)